James Fenimore Cooper

Ultimul mohican

VOLUMUL II

BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

James Fenimore Cooper

ultimul mohican

VOLUMUL II

Traducere de Mihnea Gheorghiu

Editura Ion Creangă • Bucureşti, 1975

CAPITOLUL XIII

Am să caut un drum mai ușor.
PARNELL

Drumul ales de Ochi-de-Șoim tăia în diagonală șesurile nisipoase, acoperite de păduri și întretăiate din cînd în cînd de văi și dealuri, ce mai fuseseră străbătute dimineața de cei patru călători, dar ca prizonieri ai lui Magua. Soarele coborîse spre orizont, căldura nu mai era înăbușitoare și respirară mai liber sub bolta copacilor seculari ai pădurii.

Călătorii noștri mergeau repede, așa că apucară să facă o bucată de drum, cu mult înainte de a se întuneca.

Ca și sălbaticul căruia îi luase locul, vînătorul părea că se orientează după niște semne numai de el știute. Mergea mereu cu același pas, iute și neșovăitor. O privire aruncată în treacăt pe mușchii copacilor, o alta spre asfințit, susurul unor rîulețe peste care treceau îi erau de ajuns ca să-l asigure că nu se înșelase asupra drumului. În acest timp, pădurea începuse să-și piardă culorile bogate, iar verdele de smarald, care strălucise toată ziua pe frunzișul boltelor, se preschimba pe nesimțite într-un negru sumbru, în lumina palidă care vestea sfîrșitul zilei.

În timp ce Cora și Alice căutau încă să mai prindă printre ramuri ultimele raze ale astrului care, asfințind în toată splendoarea, tivea cu aur și purpură o masă de nori îngrămădiți la mică distanță deasupra colinelor dinspre apus, vînătorul se opri deodată și se întoarse către cei ce-l urmau :

— Iată, — spuse el, întinzînd brațul spre cer, — semnele care-l vestesc pe om că-i ceasul să-și caute odihna și

brana de care are nevoie. E bine să luăm aminte la ele, cum fac păsările cerului și animalele cîmpului. Nu avem mult timp de odihnă, fiindcă îndată ce se va crăpa de ziuă va trebui să ne continuăm drumul. Îmi aduc aminte că prima oară cînd am vărsat sînge omenesc a fost aici, prin împrejurimi, într-o încăierare cu cei din tribul Maqua. Ridicaserăm un fel de mic fort din trunchiuri de copaci, ca să ne apărăm scalpurile. Dacă nu mă înșală semnele, trebuie să fie aici, spre stînga.

Fără să aștepte vreo aprobare sau măcar un răspuns, vînătorul coti brusc într-acolo și intră într-o pădurice deasă de castani tineri. Ca unul care știa să descopere ceea ce căuta, dădea acum la o parte ramurile joase. După ce făcu două sau trei sute de pași printre mărăcinișurile și spinii care-i stăteau în drum, pătrunse într-un luminiș, în mijlocul căruia era un dîmb acoperit cu frunziș verde, pe care se afla edificiul dărăpănat de care pomenise.

Era o construcție grosolană, din acelea ce se înjghebau pe vremuri la repezeală, numai la mare nevoie, și căreia i se spunea „fort", dar la care nimeni nu se mai gîndea după trecerea pericolului în vederea căruia se construise. Se ruinase în singurătatea pădurii, părăsit și aproape uitat. Pe vasta graniță a deșerturilor, care despărțea odinioară provinciile vrăjmașe, se pot găsi adesea astfel de monumente, care stau mărturie de trecerile și luptele oamenilor. Sînt niște ruine legate de istoria coloniilor, la fel de sumbre ca tot ceea ce le înconjoară [1].

[1] Acum cîțiva ani, autorul vîna în preajma ruinelor fortului Oswego, pe teritoriul lacului Ontario. Vîna căprioare într-o pădure care se întindea aproape neîntrerupt pe un spațiu de cincizeci de mile, cînd zări șase sau opt scări de lemn, întinse la mică distanță unele de altele ; erau grosolan făcute și în stare foarte proastă. Surprins că vede într-un astfel de loc obiecte de acestea, se adresă unui bătrîn care locuia în apropiere, ca să-i dea o lămurire.

Acoperișul de scoarță de copac se prăbușise de mulți ani, și rămășițele erau amestecate cu pămînt ; dar trunchiurile groase de pini, adunate în grabă ca grinzi, se aflau în același loc, cu toate că într-o parte slăbiseră și amenințau să provoace prăbușirea întregii construcții primitive.

Pe cînd Heyward și însoțitorii lui ezitau să se apropie de edificiul ce părea că-i gata să se prăvălească, Ochi-de-Șoim și cei doi indieni intrară în el fără teamă, plini de curiozitate. Cel dintîi examina ruinele — atît pe dinăuntru, cît și pe dinafară — cu interesul unui om care-și aduce din ce în ce mai bine aminte de niște fapte trăite de mult, iar Chingachgook povestea pe scurt fiului său, în limba lor, peripețiile luptei care să dăduse în acest ținut singuratic, în tinerețele lui. În vorbele pline de mîndrie ale mohicanului, rostite de obicei cu o voce blîndă și armonioasă, se simțea un accent melancolic.

Între timp, cele două surori coborîseră de pe cai și se pregăteau bucuroase de acea scurtă odihnă în aerul răcoros al serii și într-o liniște și siguranță deplină, tulburată doar de trecerea animalelor prin pădure.

— Prietene, — întrebă maiorul pe vînător, după ce acesta isprăvise de cercetat locurile amintite, — n-ar fi fost mai bine dacă poposeam într-un loc mai retras, mai puțin cunoscut decît acesta ?

— Greu ai să găsești pe cineva azi în viață, — răspunse Ochi-de-Șoim cu glas potolit, — care să știe de existența acestui fort. Nu se scriu așa de des cărți în care să se vorbească despre bătălii ca acelea dintre mohicani

În războiul din 1776, fortul Oswego fiind ocupat de englezi, s-a trimis o expediție, care a mers două sute de mile prin pădure, ca să ocupe fortul. Se pare că, ajungînd la locul unde se află scările, americanii au aflat că erau așteptați și în mare primejdie de a fi atacați. Au aruncat scările de asalt și s-au retras imediat. Scările se aflau acolo deci de mai bine de treizeci de ani (n.a.).

și mohawki. Acel război nu-i privea decît pe ei. Eram foarte tînăr pe atunci și am luptat alături de mohicani, pentru că știam că sînt pe nedrept năpăstuiți. Patruzeci de zile și patruzeci de nopți ne au hărțuit ticăloșii, dînd ocol meterezelor acestui fort, al cărui plan îl născocisem eu pentru că, după cum știți, eu sînt un alb, nu indian. Mohicanii m-au ajutat să-l construiesc și aici ne-am apărat, zece cîți eram, împotriva a douăzeci de vrăjmași, pînă cînd am rămas același număr de amîndouă părțile. Atunci am dat iureș împotriva acestor cîini și nici unul din ei nu s-a mai întors la tribul lui, ca să povestească soarta celorlalți. Da, da, eram tînăr pe atunci ; sîngele vărsat în lupte era ceva nou pentru mine. Mi-aduc aminte mai ales că nu puteam înțelege cum se face că ființe ca mine, care mai înainte erau însuflețite și pline de viață, pot rămîne întinse la pămînt, lăsate pradă fiarelor sălbatice sau sortite să putrezească în ploi și zăpezi. Eu, cu mîinile mele, am strîns leșurile și le-am îngropat ; movila pe care stau acum aceste doamne este mormîntul lor și un locșor bunicel de odihnă, cu toate că are la temelie oasele mohawkilor.

Auzind aceste cuvinte, Heyward și cele două surori săriră în picioare. Cu toate că trăiseră scene groaznice, în care erau să-și piardă viața, se-nfiorară aflînd că erau să-nnopteze pe mormîntul unei cete de sălbatici. Trebuie să mărturisim că la această impresie contribuia și lumina din ce în ce mai întunecată a asfințitului, cît și liniștea marii păduri, iar luminișul îngust în care se aflau era înconjurat de pini mari, atît de apropiați unul de altul, încît cu tavanul norilor grei de deasupra păreau că formează zidul unui cavou.

— S-au dus ; nu mai pot face rău nimănui, continuă vînătorul cu un surîs trist, văzîndu-le cît sînt de speriate. Nu vor mai putea scoate nici strigăte de război, nici să mai arunce cu *tomahawk*-ul. Din toți cîți au pus mîna să-i așeze atunci acolo unde zac, nu mai sîntem

în viață decît eu și Chigachgook. Ceilalți erau frații și rudele lui, iar cei doi mohicani pe care-i vedeți sînt ultimii din tot neamul lor.

Ca la un semn, călătorii noștri își îndreptară ochii spre cei doi indieni care se puteau deosebi în întuneric în umbra fortului. Puținele cuvinte ale vînătorului îi mișcaseră adînc. Uncas asculta cu mare atenție istorisirile tatălui său, în care era vorba de faptele de slavă ale războinicilor din neamul lor.

— Crezusem că delawarii sînt oameni pașnici, — spuse maiorul, — și că în timp de război încredințează tocmai mohawkilor, cu care v-ați luptat voi, apărarea pămînturilor lor.

— Dacă asta-i adevărat în parte, — răspunse Ochi-de-Șoim, — în totul nu-i decît o minciună sfruntată. Cîndva, de mult, prin intrigile olandezilor, s-a făcut un tratat prin care dumnealor intenționau să-i dezarmeze pe băștinașii ținutului, care aveau drepturi străvechi asupra pămînturilor lor. Mohicanii, cu toate că făceau parte din același trib, fiind mai aproape de englezi, n-au participat la acel tratat nesăbuit, bizuindu-se numai pe bărbăția lor. Tot așa au făcut și delawarii, cînd și-au dat seama de prostia lor. În fața voastră se află un șef din marii sagomari mohicani ! Odinioară, neamul lui vîna cerbii pe o întindere mult mai mare decît comitatul care aparține azi lui Patteroon Albany, și toate pîraiele și munții pe unde treceau tot ale lor erau. Și ce i-a rămas acum ultimului descendent al acestui trib ? Poate, cînd va vrea dumnezeu să găsească șase picioare de pămînt în care să odihnească în pace, se va afla prin preajmă-i un prieten care să se ostenească să-l așeze într-o groapă destul de adîncă, să nu-l poată ajunge fierul plugului.

— Destul ! spuse Heyward, temîndu-se ca subiectul abordat de vînător să nu dăuneze armoniei menținute de frumoasele lor tovarășe de drum. Azi am mers mult și puțini oameni din rasa noastră sînt înzestrați cu atîta vi-

goare ca dumneata, care pari să nu știi ce-i teama sau oboseala.

— Încheieturile zdravene și oasele unui bărbat sănătos o scot întotdeauna la capăt în împrejurări din astea, răspunse vînătorul, privindu-și membrele musculoase cu un aer de vădită mulțumire, care dovedea că fusese impresionat de complimentul primit. În multe alte părți am văzut oameni mai înalți și mai bine legați, dar ar trebui să cutreieri un oraș o zi întreagă ca să dai de unul în stare să bată cincizeci de mile pe picioare, fără oprire, sau să alerge, cu ciinii odată, la vînătoare ceasuri în șir. Ei, dar este mai cuminte să presupunem că aceste doamne, după toate cîte li s-au întîmplat azi, doresc să se odihnească, fiindcă nu toate făpturile sînt la fel. Uncas, dezgroapă izvorul cela de sub frunzar ; pînă atunci, tatăl tău și cu mine vom face un umbrar din crengi de castan, sub care să s-adăpostească, și apoi un pat bun din frunze uscate!

Discuția se încheie cu aceste cuvinte, iar cei trei prieteni porniră să rostuiască cele cuvenite, pentru ca doamnele să se odihnească în condiții cît mai omenești. Dezgropară un izvor de apă limpede care cobora pe-o vale verde și care cu mulți ani în urmă hotărîse pe mohicani să aleagă tocmai acest loc pentru vremelnica lor fortăreață. Acoperiră cu ramuri dese un colț al fortului, ca să le ferească umbrarul de brumă, totdeauna abundentă în această climă, apoi sub acest acoperiș potriviră un așternut gros de frunze uscate.

Resturile căpriorului fript de tînărul mohican au constituit pentru Alice și Cora o gustare din care se-nfruptară mai mult de nevoie decît de plăcere. Cele două surori intrară apoi în fortul ruinat și, după ce mulțumiră lui dumnezeu, se întinseră pe așternutul înmiresmat ce li se pregătise. În curînd adormiră frînte de oboseală și zguduite încă de peripețiile prin care trecuseră. În speranța că a doua zi totul va fi bine, Duncan hotărîse să petreacă noaptea de veghe la ușa fortului, dar dîndu-și seama de

intenția lui, cercetașul îi spuse, întinzîndu-se liniștit pe iarbă și arătînd înspre Chingachgook :

— Ochii unui om alb nu sînt destul de ageri și de pătrunzători, ca să poată fi un bun pîndar într-o situație ca asta. Hai să ne culcăm, o să stea mohicanul de strajă !

— Noaptea trecută am adormit în post ca un nepriceput — spuse Heyward, — și am mai puțină nevoie de odihnă ca voi, care ați dat dovadă că sînteți mai buni ostași decît mine. Odihniți-vă toți trei, rămîn eu de gardă !

— Ai fi o foarte bună santinelă, — răspunse Ochi-de-Șoim, — dacă ne-am afla în fața corturilor albe ale regimentului șaizeci și ne-ar sta dinainte inamici ca francezii ! Dar noaptea, în mijlocul acestei pustietăți, judecata dumitale n-ar fi mai de preț ca aceea a unui copil, și toată vigilența nu ți-ar sluji la nimic. Dormi, ca mine și ca Uncas, și n-avea grijă !

Heyward văzu că, în timp ce vorbeau, tînărul indian se și întinsese la poalele movilei, în iarba grasă, voind desigur să profite de puținele momente de odihnă ce-i rămîneau. David îl imitase, căci oboseala drumului lung îi reaprinsese durerea pricinuită de rană, și sunete mai puțin armonioase ca vocea lui de cîntăreț arătau că adormise bușteau. Nevrînd să mai lungească vorba inutil, maiorul se prefăcu că cedează și se așeză rezemat cu spatele de grinzile vechiului fort, cu toate că era hotărît să nu închidă ochii înainte de a-i încredința bătrînului Munro pe cele două fete, cu paza cărora fusese însărcinat. Vînătorul, crezînd că Duncan doarme, nu întîrzie să închidă și el ochii, și în jurul lor domni curînd o tăcere tot atît de profundă ca și singurătatea în care se aflau.

Cîtva timp Heyward, atent la cel mai mic zgomot ce-ar fi putut veni din pădure, reuși să-și țină ochii deschiși. Pe măsură ce umbrele nopții deveneau mai dese, se străduia să pătrundă bezna. Cînd lumina stelelor mai limpezi întunericul, deosebi clar pe cei doi prieteni întinși pe iarbă și pe Chingachgook în picioare, nemișcat ca trunchiul de

copac pe care se sprijinise, la marginea micului luminiș unde poposiseră. În sfîrșit, pleoapele îngreunate i se coborîră ca o perdea, prin care încă i se părea că vede strălucind aștrii nopții. Mai auzi respirația ușoară a celor două surori care dormeau la cîțiva pași îndărătul lui, apoi foșnetul lung al frunzelor, și, tîrziu după jeluirea șoimului de noapte, țipătul lugubru al unei bufnițe. Făcînd o sforțare ca să întredeschidă ochii, îi fixă o clipă în lumina stelelor asupra unui tufiș și îi închise iar fără să vrea, crezînd că-l văzuse pe străjerul lor. Curînd însă capul îi căzu pe umăr, umărul simți nevoia să se sprijine de pămînt și în sfîrșit adormi adînc, visînd că este un cavaler din vechime, de strajă la ușa cortului unei prințese salvate din robie, sperînd că prin această dovadă de devotament îi va cîștiga inima.

Dormea încă liniștit și fără vise, cînd simți pe umăr o atingere ușoară. Trezit brusc, sări în picioare amintindu-și numai vag de ceea ce-și propusese la căderea nopții.

— Cine e, — strigă el ca la carte, căutîndu-și sabia în locul unde o purta de obicei, — prieten sau dușman ?

— Prieten, răspunse liniștit Chingachgook, arătîndu-i cu degetul luna care arunca printre copaci o rază oblică asupra bivuacului lor. Și adăugă într-o engleză stîlcită : A venit luna, fortul omului alb e încă departe, foarte departe. Trebuie să plecăm cît somnul mai ține încă închiși cei doi ochi ai francezului.

— Ai dreptate, replică maiorul, trezește-ți prietenii și pune-ți dîrlogii pe cai. Pînă atunci eu am să le spun însoțitoarelor mele să se trezească și să fie gata de plecare.

— Ne-am și trezit Duncan, — se auzi vocea dulce a Alicei, de sub umbrar, — și ne-am refăcut puterile pentru drum, fiindcă am dormit foarte bine. Dar sînt sigură că dumneata ai stat treaz toată noaptea — după o zi atît de lungă și plină de peripeții — ca să ne păziți.

— Spune mai degrabă că aș fi voit s-o fac, — răspunse înciudat Heyward, — dar blestematii de ochi m-au

trădat iarăși ! Este a doua oară că m-am arătat nedemn de misiunea ce mi s-a încredințat.

— Nu încerca să negi, Duncan, spuse surizînd tînăra Alice, ieșind grațioasă din vechiul fort. Razele lunii luminau chipul ei, și mai frumos acum, după cele cîteva ore de somn liniștit. Știu că pe cît ești de nepăsător în ceea ce te privește, pe atît ești de grijuliu cînd este vorba de soarta celorlalți. Nu s-ar putea să rămînem noi aici cîtva timp de pază, ca dumneata și ceilalți să vă puteți odihni puțin ? Cora și cu mine vom face bucuroase de gardă cu grija cuvenită.

— Dacă rușinea ar avea puterea să mă împiedice să dorm, n-aș mai închide ochii toată viața, urmă tînărul ofițer, începînd să se simtă prost și privind chipul candid al Alicei, ca să vadă dacă nu cumva își bate joc de el, dar nu descoperi nimic care să-i confirme această bănuială. Din păcate este foarte adevărat, — adăugă el, — că după ce am proorocit toate aceste primejdii n-am avut nici măcar meritul de a vă fi păzit pe cînd dormeați, cum ar fi trebuit să facă un adevărat soldat ; am avut prea mare încredere în mine iar lipsa mea de prevedere v-a împins la...

— Numai Duncan poate îndrăzni să aducă lui Duncan o astfel de învinuire, îl întrerupse Alice. Hai, du-te și te odihnește puțin și fii sigur că eu și Cora ne vom îndeplini bine misiunea de santinele.

Heyward, mai încurcat ca niciodată, era pe punctul de a-și aduce noi imputări pentru lipsa lui de vigilență, cînd atenția îi fu atrasă de o exclamație șoptită a lui Chingachgook și de atitudinea lui Uncas, care trăgea cu urechea înspre pădure.

— Mohicanii aud un inamic, spuse vînătorul, care era de mult gata de plecare. Aripa vîntului le aduce semnul de primejdie.

— Ferească dumnezeu, — strigă Heyward, — și așa a fost destulă vărsare de sînge.

Cu toate astea, pe cînd vorbea, maiorul își luă pușca și înaintă spre marginea luminișului, gata să-și ispășească vina și să apere siguranța camarazilor săi, dacă va fi nevoie, prin sacrificiul vieții.

— O fi vreun animal sălbatic care dă tîrcoale după pradă, spuse el mai încet, de îndată ce prinse-n urechi zgomotele încă îndepărtate pe care le auziseră mohicanii.

— Liniște ! îl opri vînătorul. E pas de om ; îl recunosc de departe, cu toate că simțurile mele nu se pot compara cu ale unui indian. Poate că ticălosul de huron, care ne-a scăpat, a întîlnit vreo avangardă de sălbatici din armata lui Montcalm și ne-a luat urma. Nu mi-ar place defel să mai vărs sînge omenesc prin părțile astea, — adăugă el, aruncînd o privire îngrijorată în jur, — dar dacă trebuie, n-o să am încotro. Uncas, bagă caii în fort și intrați și voi degrabă, prieteni ! Cu toate că-i vechi, ne mai poate apăra și a fost obișnuit să audă împușcături.

Ordinul fu executat imediat. Cei doi mohicani băgară caii în vechiul edificiu, și mica trupă îi urmă în cea mai mare liniște.

Zgomotul pașilor care se apropiau se auzea acum prea limpede ca să se mai îndoiască cineva că era vorba de pași omenești. În curînd se auziră și glasuri care strigau și-și răspundeau într-un dialect indian. Vînătorul, apropiindu-și gura de urechea lui Heyward, îi șopti că recunoștea limba huronilor. Cînd sosiră în locul unde caii intraseră în mărăcinișuri, era limpede că nu mai știau ce să facă, pentru că pierduseră urmele după care păreau că se luaseră pînă atunci.

După numărul vocilor să tot fi fost douăzeci de inși, și fiecare își dădea zgomotos părerea în același timp asupra drumului care-l aveau de urmat.

— Bandiții știu că sîntem puțini, urmă Ochi-de-Șoim către Heyward, care privea și el printr-o crăpătură dintre trunchiurile de copaci, — altfel nu s-ar distra să sporo-

văiască zadarnic ca niște *squaw*-e. Ascultă-i numai! Ai zice că fiecare din ei are două limbi și un singur picior!

Heyward, brav de felul lui și citeodată chiar prea temerar cînd era vorba să lupte, nu putu răspunde nimic tovarășului său, în acel moment de mare încordare. Își strînse doar pușca mai tare și-și lipi ochiul de deschizătura îngustă cu și mai multă atenție.

Toți tăcură afară de unul, și tonul grav al aceluia care luă cuvîntul dădu a-nțelege că poruncile lui sînt ascultate cu respect. După cîteva clipe, zgomotul frunzelor și ramurilor dovedi că huronii se despart și merg în diferite părți ale pădurii, ca să regăsească urmele pierdute. Din fericire, luna ce răspîndea un mănunchi de raze în mica poiană era prea slabă ca să lumineze adîncul întunecos și înșelător al pădurii, și timpul cît le-a trebuit călătorilor ca să se ascundă în vechiul fort fusese atît de scurt, încît sălbaticii n-au putut observa nici un semn al trecerii lor. Dacă ar fi fost ziuă, ei le-ar fi descoperit cu siguranță urmele. Așa însă toate cercetările lor se dovediră zadarnice.

Totuși, după cîteva minute, se auziră apropiindu-se cîțiva sălbatici. Acum era limpede că se aflau la numai cîțiva pași de castanii tineri care înconjurau luminișul.

— Vin, spuse Heyward, dîndu-se un pas înapoi, ca să-și vîre țeava puștii în spațiul dintre două bîrne. Să tragem îndată ce ne vor intra în bătaia armelor.

— Stai binișor, îi șopti Ochi-de-Șoim. Un foc de armă sau numai mirosul unui cartuș ne-ar aduce pe cap toată haita acestor lupi înfometați. Dacă vrea dumnezeu să luptăm ca să ne salvăm scalpurile, ai încredere în experiența unor oameni care le cunosc năravurile și nici nu dau bir cu fugiții cînd le aud strigătele de război.

Duncan aruncă o privire îndărăt și le văzu pe cele două surori tremurînd ghemuite în fundul fortului. Cei doi mohicani, drepți, și nemișcați ca doi brazi, stăteau gata să lovească, dacă împrejurările ar fi cerut-o. Stăpînin-

du-şi nerăbdarea, de astă dată hotărît să aştepte semnalul celor mai experimentaţi decît el în acest fel de lupte, se apropie de deschizătură, ca să zărească ce se petrece afară. Un huron înalt, înarmat pînă-n dinţi, pătrunse în luminiş şi înaintă cîţiva paşi înspre ei. În timp ce privea vechiul edificiu, razele lunii îi luminară faţa smeadă. Chipul lui trăda surpriza şi curiozitatea stîrnită de ceea ce păruse să descopere cu numai o clipă înainte. Scoase o exclamaţie, care la un indian exprimă totdeauna prima din aceste două emoţii, şi cu glas scăzut îl strigă pe unul din camarazii lui să vină lîngă el.

Aceşti copii ai pădurilor rămaseră nemişcaţi cîteva clipe, cu ochii aţintiţi asupra vechiului fort, şi vorbind în limba lor făceau tot felul de gesturi. Oprindu-se la fiecare pas, se apropiară încet, ca nişte căprioare speriate, pe care curiozitatea le face să-şi biruie teama. Piciorul unuia din ei atinse uşor movila de care am vorbit. Se aplecă s-o cerceteze şi gesturile lui expresive arătau că-şi dă seama că se află în faţa unui mormînt.

Heyward văzu atunci cum vînătorul face o mişcare ca să se asigure dacă îi iese destul de uşor cuţitul din teacă, şi coborî gura puştii. Maiorul făcu la fel şi se pregăti pentru lupta care acuma părea inevitabilă.

Cei doi sălbatici erau atît de aproape, încît dacă vreunul dintre cai ar fi făcut cea mai mică mişcare sau ar fi răsuflat mai adînc, ar fi fost auzit imediat. Dar, după ce descoperiră ce cuprindea ridicătura de pămînt care le atrăsese privirile, dădură impresia că nu-i mai interesa altceva. Vorbeau încet şi solemn, cuprinşi parcă de un fel de respect religios, amestecat cu o vagă teamă. Se retraseră apoi cu prudenţă, întorcîndu-se de mai multe ori spre edificiul în ruine, de parcă aşteptau să vadă ieşind din el spiritele morţilor îngropaţi în acele locuri. În sfîrşit intrară din nou în pădure şi dispărură.

Ochi-de-Şoim sprijini patul puştii de pămînt şi, respirînd adînc, şopti :

— Da, respectă morții și acum asta le-a salvat și viața lor. Și poate și pe a noastră...

Heyward auzi remarca cercetașului, dar nu răspunse. Întreaga atenție i se concentrase asupra huronilor care se retrăgeau. Nu se mai vedeau, dar se auzeau încă în apropiere. Era sigur că trupa se strînsese nu departe de ei și asculta cu seriozitate cele relatate de cei doi despre mormintele văzute. Îl auziră vorbind încă cîteva minute, dar mult mai puțin zgomotos ca la venire, apoi pașii le răsunară din ce în ce mai puțin, tot mai departe, pînă se pierdură cu totul în adîncul pădurii.

Vînătorul așteptă un semn de la Chingachgook, prin care să-i dea asigurări că nu se mai auzea nici un sunet din partea trupei care dispărea în zare. Apoi îi spuse lui Heyward să scoată caii în luminiș și să le ajute pe cele două însoțitoare ale sale să încalece. Îndată ce aceste dispoziții fură executate se furișară prin porțile năruite și o porniră la drum. Cora și Alice aruncară o ultimă privire asupra fortului în ruine și a mormîntului mohawkilor, pe urmă micul convoi pătrunse în adîncul pădurii.

CAPITOLUL XIV

— Cine-i acolo ?
— Țărani, oameni sărmani din Franța !

SHAKESPEARE
(Henric al VI-lea)

De cînd părăsiseră fortul și pînă intrară mai adînc în pădure, fiecare era prea îngrijorat, ca să șoptească vreun cuvînt. Vînătorul și-a păstrat locul în capul coloanei, ca mai înainte, dar, spre deosebire de seara precedentă, chiar după ce făcuseră o bucată de drum bunișoară, care-i punea la adăpost de inamici, mergea mai încet și cu mai multă prudență, pentru că nu cunoștea această parte a pădurii. S-a oprit de mai multe ori să se sfătuiască cu cei doi mohicani, să observe poziția lunii și a stelelor și să cerceteze cu o grijă sporită scoarța și mușchiul copacilor.

În timpul acestor scurte halte, Heyward și cele două surori, temîndu-se încă de dușmanii lor, erau atenți la cel mai mic zgomot care putea să le vestească apropierea sălbaticilor. Însă vasta întindere a pădurilor părea înmormîntată într-o liniște veșnică. Păsările, animalele și oamenii, dacă s-ar mai fi aflat în această pustietate, păreau cufundați în somnul cel mai adînc. Deodată se auzi șopotul îndepărtat al unui rîuleț. Cu toate că era doar un susur slab, călăuzele se bucurară de noul indiciu și își îndreptară numaidecît pașii în direcția aceea.

Ajungînd la malul micului rîu, făcură o nouă haltă. Ochi-de-Șoim își scoase mocasinii și îi invită pe Heyward și Gamut să facă la fel. Coborîră caii în vadul nu prea adînc al apei și merseră așa, prin apă, aproape o oră, pentru ca cei care i-ar fi urmărit să le piardă urma. Cînd

ieșiră din albia întortocheată a rîului ca să intre în pădurea de pe celălalt mal, împădurit și mai nisipos, luna era ascunsă pe după niște nori negri dinspre apus, dar vînătorul nu păru defel încurcat de întuneric, aflîndu-se pesemne într-un ținut cunoscut, fiindcă o luă iarăși la picior, fără nici o șovăială, repede și sigur de sine. Curînd, drumul deveni mai abrupt, munții se apropiau aici din două părți, și călătorii își dădură seama că au ajuns la o trecătoare. Ochi-de-Șoim se opri iar și, așteptînd să se adune toți, le vorbi pe un ton îngrijorat, pe care liniștea și întunericul îl făceau și mai grav.

— E ușor să știi potecile și bălțile sărate și rîurile din pustietăți, — spuse el, — dar cine poate ști dacă dincolo de acești munți nu este instalată tabăra unei mari armate ?

— Deci nu sîntem la prea mare depărtare de fortul William-Henry ? întrebă Heyward, apropiindu-se de vînător cu interes.

— Mai avem o bucată bună de drum pînă acolo și nu cea mai ușoară ! Ce-i mai greu, este să vedem cum și pe unde ne vom putea apropia de fort nestingheriți. Uite, — adăugă Ochi-de-Șoim, arătîndu-i printre copaci un loc unde se afla o mică întindere de apă, în a cărei suprafață liniștită se oglindea strălucirea stelelor, — acela e eleșteul Sîngelui. Sîntem pe un teren pe care nu l-am parcurs de prea multe ori, dar pe care-l cunosc bine, fiindcă m-am bătut aici odată, din zori pînă în asfințit.

— A ! Va să zică peticul ăsta de apă este mormîntul vițeilor care au pierit în bătălia aceea faimoasă ? Îl știam după nume, dar nu l-am văzut niciodată.

— Am avut într-o singură zi trei bătălii cu olando-francezii, continuă vînătorul, mai degrabă urmîndu-și șirul gîndurilor, decît ca să răspundă maiorului. Am dat față cu inamicul tocmai cînd pregăteam avangărzii lui o ambuscadă, și ne-a gonit prin defileu ca pe niște cerbi speriați, pînă la malurile Horicanului. Aici ne-am re-

grupat îndărătul unui parapet de copaci doborîți în pripă, am trecut la contraatac sub ordinele lui *sir* William — a fost înnobilat pe urmă pentru modul cum s-a comportat în acea zi — și le-am plătit cu vîrf și-ndesat înfrîngerea din cursul dimineții. Sute de francezi și olandezi au văzut în după-amiaza aceea soarele pentru ultima oară, și chiar comandantul lor, Dieskau [1], ne-a căzut în gheare. Era atît de ciuruit de răni, încît a trebuit să se întoarcă în țara lui și de atunci s-a și lăsat de militărie și de războaie.

— A fost o zi glorioasă! exclamă Heyward cu entuziasm tineresc. I s-a dus vestea pînă la armata noastră din Sud.

— Da, dar povestea nu s-a terminat așa. Am fost însărcinat de maiorul Effingham, din ordinul special al lui *sir* William, să trec de-a lungul flancului francez, să traversez *portage*-ul și să transmit știrea la fortul de pe Hudson. Uite, chiar în locul de colo, pe culmea ceea împădurită, am întîlnit un detașament care ne venea în ajutor. M-am întors cu ei, conducîndu-i unde se afla inamicul, care tocmai era ocupat să ia masa. Nici cu gîndul nu gîndeau că ziua aceea sîngeroasă nu se sfîrșise încă pentru ei.

— Și i-ați luat prin surprindere?

— Dacă moartea poate fi o surpriză pentru niște oameni care se gîndeau numai cum să-și umple burțile. Nu le-am dat timp să răsufle, căci nici ei nu ne-au cruțat dimineața, și toți aveau de plîns niște rude sau prieteni. Cînd s-a terminat lupta, morții și chiar muribunzii au fost aruncați de-a valma în eleșteul ăsta. Am văzut apa cum s-a roșit de sînge, căpătînd o culoare pe care niciodată nu i-ar fi dat-o măruntaiele pămîntului.

[1] Baronul german Dieskau, înrolat în serviciul Franței. Cu cîțiva ani înainte de epoca acestei povestiri, înfrînt de *sir* William Johnson, din Johnstown, statul New York, pe malurile lacului George (n.a.).

— Este un mormînt foarte liniştit pentru nişte războinici. Ai făcut mult timp serviciu pe graniţa asta ?

— Eu ?! răspunse cercetaşul, îndreptîndu-şi trupul înalt, cu un aer de mîndrie ostăşească. Toţi munţii ăştia sînt plini de ecourile împuşcăturilor mele ; nu ştiu dacă se află măcar o milă pătrată între Horican şi Hudson, pe care „ucigătorul de cerbi" să nu fi răpus un trup, fie el de vrăjmaş sau de fiară. Cît despre liniştea acestui mormînt, e o altă poveste.

Sînt oameni în tabără care gîndesc şi spun că nimeni nu poate avea linişte în mormînt, dacă a fost îngropat cînd mai avea încă zile ; şi în învălmăşeala de atunci nu a mai fost timp să se cerceteze care era mort şi care mai avea suflet în el. Sst ! Uite, cineva se plimbă pe malul lacului !

— Nu prea văd cine şi-ar putea părăsi căminul, ca noi, ca să se plimbe noaptea prin pustietăţile pădurii ?

— Asemenea făpturi nu se sperie de pustietăţi şi un trup care-şi petrece ziua în apă, nu se sinchiseşte de bruma nopţii, spuse Ochi-de-Şoim, strîngînd cu putere braţul lui Heyward, gest care făcu pe tînărul maior să-şi dea seama că acest om, de obicei atît de întreprinzător, era stăpînit acum de o frică superstiţioasă.

— Doamne sfinte ! exclamă maiorul. E un om ! Ne-a văzut şi vine spre noi. Pregătiţi-vă armele, prieteni ! Nu se ştie ce ne mai aşteaptă !

— Cine-i ? strigă în franţuzeşte un glas puternic care, în liniştea şi întunericul acela, părea că vine dintr-o altă lume. *Qui vive ?*

— Ce spune ? întrebă vînătorul. Nu vorbeşte nici în limba indiană, nici în engleză.

— *Qui vive* ? repetă glasul, însoţindu-şi somaţia de zgomotul făcut de o puşcă care e încărcată, pe cînd cei ce o purta luă poziţia de tragere.

— *France !* răspunse Heyward ieşind din umbra arborilor, şi înaintă spre santinelă.

— De unde veniți și unde mergeți așa de dimineață ? întrebă santinela.

— Am făcut o recunoaștere și mă duc la culcare, urmă Heyward într-o impecabilă franceză.

— Sînteți deci ofițer al regelui ?

— Desigur, *cammarade !* Mă iei drept un ofițer din *colonii ? Sînt căpitan de chasseurs* [1].

Heyward răspunse astfel pentru că observase, după uniforma santinelei, că aparținea unui regiment de grenadieri.

— Am cu mine pe fetele comandantului de la William-Henry, pe care le-am făcut prizoniere, continuă el. Ai auzit de ele ? Le duc la general.

— Pe legea mea, doamnelor, îmi pare rău de dumneavoastră, — se întoarse spre ele tînărul grenadier, ducîndu-și politicos mîna la bonetă, — dar așa-i războiul ! Veți vedea că generalul nostru e un viteaz care știe să se poarte cu doamnele.

— *C'est le caractère des gens de guerre* [2], îi răspunse Cora în franțuzește, cu o prezență de spirit admirabilă. Adio, prietene ! Îți urez să ai de îndeplinit o misiune mai plăcută.

Soldatul o salută reverențios, ca pentru a-i mulțumi. Heyward adăugă un : *„Bonne nuit, mon camarade"* și micul convoi își urmă nestingherit drumul, lăsînd santinela să-și continue straja pe malul lacului, fără să bănuiască șiretlicul și fredonînd o arie din țara lui, de care poate își amintise văzînd cele două tinere :

„Vive le vin, vive l'amour" [3] etc.

— Mare noroc că ai putut vorbi cu banditul ăla pe limba lui ! spuse Ochi-de-Șoim, după ce se mai depărtară, punînd piedica la carabină și apucînd-o vînătorește.

[1] Căpitan dintr-un regiment de vînători.
[2] Așa e firea militarilor (fr.) (n.t.).
[3] Trăiască vinul, trăiască dragostea (fr.) (n.t.).

Am văzut imediat că era un franţuz sperios şi bine a făcut că ne-a vorbit frumos şi politicos, altfel s-ar fi dus să-şi caute compatrioţii în fundul eleşteului.

Fu întrerupt de un geamăt lung, ce părea că iese din fundul eleşteului pe care-l lăsaseră în urmă. Era atît de lugubru, încît ai fi zis că vine într-adevăr de la duhurile închise în acel mormînt de ape.

— A fost de om viu, — spuse cercetaşul — o stafie nu ar fi mînuit arma cu atîta precizie.

— De om care a fost viu, dar mă îndoiesc că mai face parte din lumea asta, răspunse maiorul, băgînd de seamă că Chingachgook nu mai era cu el.

Un al geamăt, mult mai slab, fu urmat de un zgomot asemănător cu acela pe care-l produce un corp greu aruncat în apă. Apoi, o linişte adîncă, de început de lume. Pe cînd şovăiau dacă trebuie să înainteze sau să-l aştepte pe indian, într-o nesiguranţă pe care fiecare clipă o făcea mai penibilă, îl văzură că apare în sfîrşit din tufişuri, avînd prins la centură scalpul nefericitei santinele franceze. Întîrziatul îşi puse la loc cuţitul şi *tomahawk*-ul încă plin de sînge, şi îşi luă locul, liniştit, la flancul micii trupe, cu aerul satisfăcut al unui om încredinţat că a făptuit o treabă demnă de toată lauda.

Vînătorul îşi sprijini patul puştii în pămînt, încrucişă mîinile pe capătul ţevii şi rămase cîteva clipe pe gînduri.

— Ar fi un act de cruzime şi de barbarie din partea unui alb, — zise el în cele din urmă, dînd din cap cu un aer melancolic, — dar asta este în firea indienilor şi bănuiesc că aşa trebuia să fie. Totuşi aş fi preferat să i se fi întîmplat unui blestemat de mingo, nu acestui vesel flăcău, venit aici tocmai din ţările vechi.

— Destul ! spuse Heyward, temîndu-se ca însoţitoarele lui să nu afle ceva din incidentul sîngeros care-i întîrziase. Îşi stăpîni indignarea, cugetînd cu glas tare cam în felul vînătorului :

— Ce-a fost a fost și nu mai putem face nimic ! Gata ! Desigur, ai observat că sîntem pe linia avanposturilor inamicului. Ce drum propui să urmăm ?

— Da, răspunse Ochi-de-Șoim, luîndu-și pușca la umăr. După cum spui, ce-a fost a fost și nu mai are rost să ne gîndim. Dar pare limpede că francezii și-au instalat tabăra în jurul fortului, și printre ei ar fi să trecem ca ața prin urechile acului.

— Și-avem și prea puțin timp ca să încercăm, spuse maiorul, ridicînd ochii spre un nor gros, care ascundea luna ce apunea.

— Și prea puțin timp, repetă cercetașul. Totuși, cu ajutorul proniei, nu avem decît două căi ca să ieșim din impas.

— Spune repede, timpul e scurt !

— Una ar fi ca grațioasele doamne să descalece și să le lăsăm caii în plata domnului. Îi trimitem pe mohicani înainte, ca să ne curețe drumul, și noi am intra în fort, pășind pe cadavrele dușmanilor.

— Asta nu, în nici un caz ! strigă mărinimosul Heyward. Un soldat ar reuși poate să-și facă drum în acest chip, dar nu cu un asemenea convoi după el.

— Este adevărat că o potecă înroșită de sînge nu va fi prea potrivită pentru niște picioare fragile, încuviință cercetașul, dar am crezut totuși necesar să fac această propunere, cu toate că nici mie nu-mi place. Singurul nostru mijloc de scăpare rămîne deci să ieșim din linia sentinelelor franceze, apoi luînd-o spre apus să intrăm în munți, unde am să vă ascund atît de bine, încît toți copoii dracului de Montcalm nu v-ar putea da de urmă, chiar dacă v-ar căuta luni întregi.

— Atunci așa facem, și fără zăbavă !

N-a fost nevoie să spună mai mult, căci în aceeași clipă Ochi-de-Șoim zise : „După mine !“, se întoarse și reluă drumul care îi condusese în această situație primejdioasă. Mergeau în liniște și cu grijă, atenți la fiecare pas, să nu

le fie drumul închis de vreo patrulă, sau vreun pichet al inamicului să nu le iasă în cale. Trecînd pe malul eleșteului pe care-l părăsiseră cu puțin înainte, Heyward și vînătorul aruncară într-acolo, pe furiș, o privire posomorîtă. Căutară zadarnic din ochi făptura care se plimba pe mal, dar micile valuri care agitau încă lacul, confirmau fapta sîngeroasă de care nu se mai puteau îndoi. În curînd însă și micul eleșteu dispăru în întunericul ce-i învăluia, odată cu amintirea tristei întîmplări.

Vînătorul, schimbînd direcția, o luă spre munții care mărgineau plaiul către apus. Își conduse cu pași grăbiți tovarășii, pînă cînd se cufundară în umbra deasă, aruncată de vîrfurile înalte și abrupte. Drumul era greu, fiindcă valea era presărată cu enorme blocuri de stîncă prăbușite și întretăiată de multe rîpe. Aceste obstacole le încetineau mersul la fiecare pas. Pe de altă parte, însă, munții înalți și pustii ce-i înconjurau le răsplăteau oarecum oboseala, dîndu-le un sentiment de siguranță.

În sfîrșit începură să urce o potecă strîmtă, șerpuind curios printre copaci și stînci, așa fel încît se vedea că fusese tăiată de oameni de munte, deprinși cu ținuturile cele mai sălbatice. Pe măsură ce urcau spre creastă, întunericul ce stăpînea totul în jurul lor se risipea treptat, și ochii lor începură să distingă mai clar împrejurimile. Intrară în zona unor tufișuri dese de arbuști și ajunseră pe un platou acoperit de mușchi unde, în sfîrșit, culorile strălucitoare ale dimineții se iveau printre pinii ce marcau creasta unui munte situat de cealaltă parte a văii Horicanului.

Atunci vînătorul le spuse celor două surori să coboare de pe cai, și, scoțînd bietelor animale obosite șaua și frîul, le lăsă libere să pască puțina iarbă și tufele pipernicite de pe acele înălțimi.

— Hai, — le îndemnă el, — mergeți și căutați-vă hrana pe unde veți putea, dar băgați de seamă să n-ajungeți voi hrană lupilor înfometați care hoinăresc prin munții ăștia.

— De-acum nu mai avem nevoie de ei ? întrebă Heyward.

— Privește și dumneata și judecă ! răspunse Ochi-de-Șoim, înaintînd spre marginea dinspre răsărit a podișului și făcînd semn și celorlalți să-l urmeze. Dacă ar fi tot așa de ușor să citești în sufletul omului, cum se poate vedea de aici ca-n palmă tot ce se petrece în tabăra lui Montcalm, fățărnicia ar fi mai rară și viclenia unui mingo ar ieși la iveală tot așa lesne ca cinstea unui delawar.

Cînd călătorii văzură marginea prăpăstioasă a podișului, constatară că pe bună dreptate vînătorul le spusese că-i va conduce într-o ascunzătoare inaccesibilă și-i admirară cu toții iscusința.

Muntele pe care se aflau atunci Heyward și tovarășii săi se ridica cu aproape o mie de picioare deasupra nivelului văii. Era un con imens, puțin avansat față de lanțul ce se întinde pe mai multe mile de-a lungul malurilor dinspre apus ale lacului și care se îndreaptă apoi spre Canada în lungi spinări abrupte, acoperite de prea puțină verdeață. Sub picioarele lor, malurile de miazăzi ale Horicanului formau un larg semicerc de la un munte la altul, împrejurul unei cîmpii accidentate și puțin înalte. Spre nord se întindea „lacul Sfînt" a cărui suprafață limpede, văzută de la înălțimea aceea, părea o panglică dantelată de nenumărate golfulețe, înfrumusețate de promontoare de forme fantastice și pe care erau presărate nenumărate insulițe. Ascuns pe după munți, sau acoperit de o masă de vapori ce se ridicau de la suprafața lui și se mișcau în toate părțile, după cum îi gonea vîntul de dimineață, lacul se pierdea din vedere cîteva mile mai departe. Dar între vîrfurile a doi munți apărea iarăși, făcîndu-și drum spre nord și arătîndu-și apele limpezi în depărtare, înainte de a se vărsa în Champlain. Spre sud se întindea defileul sau, mai bine-zis șesul neregulat despre care am vorbit.

În direcția aceea, pe un spațiu de mai multe mile, munții dominau ținutul de pretutindeni din ce în ce mai mărunți, pînă ce se contopeau cu nivelul pămîntului nisipos care forma ceea ce se chema *portage*-ul. De-a lungul a două lanțuri de munți, care mărgineau valea și malurile lacului, se ridicau acum nori de vapori din singurătățile pădurii, în vîrtejuri ușoare, ca niște trîmbe de fum din coșurile unor case ascunse, care coborau după aceea contopindu-se cu ceața ce acoperea lacurile joase. Un singur nor, alb ca zăpada, plutea chiar deasupra întinderii de apă care se numea „eleșteul Sîngelui".

Pe malul meridional al lacului și mai înspre apus se zăreau meterezele și clădirile interioare ale fortului William-Henry. Două din bastioanele principale păreau că țîșnesc din apa lacului care le scălda temeliile, pe cînd părțile laterale și colțurile erau apărate de un șanț adînc, în fața căruia se întindea o mlaștină. Copacii fuseseră doborîți pînă la o anumită distanță pe liniile de apărare ale fortului, rămînînd o peluză verde, largă, pînă unde începea apa limpede a lacului, iar stîncile abrupte își ridicau capul negru pînă peste vîrful copacilor celor mai înalți, din crestele lanțului învecinat.

În fața fortului erau postate cîteva santinele care supravegheau mișcările inamicului, iar în interiorul zidurilor se puteau zări, pe lîngă corpul de gardă, cîțiva soldați care păreau moleșiți de somn, după garda din timpul nopții. Către sud-est, dar legată direct cu fortul, era o tabără instalată pe o culme, unde ar fi fost mai înțelept să se construiască chiar fortul. Ochi-de-Șoim spuse maiorului că trupele care se aflau acolo erau companiile auxiliare care părăsiseră Hudsonul odată cu ei. Din fundul pădurilor situate ceva mai spre sud se vedeau ridicîndu-se în depărtare trîmbe de fum des și negru, ușor de deosebit de vaporii mai transparenți, de care era plin aerul. Arătînd într-acolo, vînătorul adăugă că grosul trupelor inamice staționează pe pozițiile acelea.

Dar pe maior îl preocupa mai mult ce se vedea pe malurile de apus ale lacului, foarte apropiate de malul de sud. Pe o linie de pămînt care, de la înălțimea unde se aflau, părea prea strîmtă ca să cuprindă o armată atît de însemnată, dar care de fapt se întindea pe mai multe sute de picioare, de la malurile Horicanului pînă la poalele munților, erau ridicate corturi albe, în număr suficient pentru o armată de zece mii de oameni. În fața lor fuseseră amplasate bateriile de tragere și în timp ce călătorii noștri priveau, fiecare cu alte emoții, harta acestui vast teatru de operațiuni, bubuitul brusc al unei salve de artilerie se multiplică, din ecou în ecou, pînă la munții dinspre răsărit.

— Se crapă de ziuă, acolo jos, spuse vînătorul reflectînd la ceva cu sînge rece. Cei care nu dorm vor să-i trezească pe cei care dorm, cu salve de tun. Am ajuns cu cîteva ore prea tîrziu ; Montcalm a umplut pădurile cu blestemații lui de irochezi.

— Într-adevăr, toată regiunea e încercuită, — confirmă Heyward, — dar nu-i nici un chip să trecem totuși cumva ? Ar fi oricum preferabil să ne facă prizonieri francezii, decît să cădem în mîinile indienilor.

— Ia te uită, obuzul de-adineauri a ciupit colțul casei comandantului ! exclamă Ochi-de-Șoim, uitînd o clipă că vorbea în fața celor două fete ale lui Munro. Ah ! Francujii ăștia știu să tragă cu tunul și au s-o facă praf, oricît de solidă ar fi, în mai puțin timp decît a fost construită !

— Heyward, — spuse Cora, — nu pot suporta gîndul unei primejdii la care să nu fiu părtașă. Să mergem la Montcalm și să-i cerem permisiunea de a intra în fort. Crezi că ar îndrăzni să refuze cererea unei fiice care nu vrea decît să-și regăsească tatăl ?

— *Ți-ar fi greu să ajungi pînă la franțuz cu pielea* capului intactă, răspunse vînătorul fără menajamente. Dacă aș avea una din cele o mie de bărci goale, priponite colo la malul lacului, am putea încerca să intrăm în fort,

dar așa... Na, stai că focul nu mai ține mult! Uite că se lasă o ceață care în curînd va preschimba ziua în noapte. Asta va face săgeata unui indian mai primejdioasă ca tunul, dar nu-i mai puțin adevărat că pe noi ne poate favoriza și, dacă aveți curaj, vom încerca străpungerea, mai ales că am mare poftă să împrăștii cîțiva cîini de mingo pe care-i văd, colo, cum dau tîrcoale grămezii de proiectile.

— Fii fără grijă, — spuse Cora cu hotărîre, — te vom urma fără teamă, în orice primejdie.

Vînătorul se întoarse spre ea și o privi cu un surîs deschis, de inimoasă încuviințare și admirație.

— Dacă aș avea cu mine, — exclamă el, — numai o mie de oameni cu brațe zdravene și ochiul treaz, care să privească moartea-n față, ca dumneavoastră, în mai puțin de o săptămînă aș trimite pe francezii ăștia palavragii înapoi la bîrlogurile lor, urlînd ca niște cîini în lanț și ca lupii hămesiți. Hai dar, — continuă el, adresîndu-se celorlalți însoțitori, — s-o pornim mai înainte ca ceața să ajungă pînă la noi; văd că se îndesește și ne poate ascunde pînă la capăt. Dacă se întîmplă să vă rătăciți, luați aminte să aveți mereu vîntul în obrazul stîng, ori țineți-vă de mohicani, care se orientează la fel de bine noaptea ca și ziua.

Le făcu semn cu mîna să-l urmeze și începu să coboare panta repede a muntelui, cu pas iute și atent. Heyward ajuta pe cele două surori care mergeau mai încet. Sosiră la poalele muntelui mai puțin osteniți și mai repede decît la urcuș.

Luînd-o înainte, Ochi-de-Șoim își conduse călătorii la marginea peluzei ce se întindea dinaintea porții de la apus a fortului, care nu era decît la o jumătate de milă de locul unde se oprise ca să dea timp lui Heyward să-l ajungă cu cele două fete. Favorizați de natura terenului și îmboldiți de grabă, depășiseră valul de ceață care acoperea acum întreg Horicanul și pe care un vînt foarte slab îl împingea încet spre ei. Erau deci nevoiți să mai aștepte, ca ceața să-și întindă mantia întunecată peste tabăra inamică. Cei

doi mohicani profitară de acest moment de repaus, ca să înainteze spre liziera pădurii și să observe ce se petrece dincolo. Ochi-de-Șoim îi urmă la mică distanță ca să afle cu o clipă mai devreme care e situația și să vadă ce are de făcut.

Nu lipsi mult ; se întoarse roșu de necaz și-și arătă imediat nemulțumirea, în termeni nu prea distinși.

— Șmecherii de franțuji au postat un pichet de Piei Roșii și de albi chiar în drumul nostru. Cum naiba să știm pe ceață dacă n-o să dăm buzna ca oile taman în mijlocul lor ?

— Nu putem face un ocol ca să evităm primejdia, — îl întrebă Heyward, — și apoi să revenim pe drumul bun ?

— Cînd te depărtezi pe ceață de direcția marșului, cine poate ști cînd și cum ai s-o regăsești ?! răspunse vînătorul. Să nu crezi că negurile Horicanului seamănă cu rotogoalele de fum dintr-o pipă a păcii sau cu acelea de izgonit țînțarii.

Nici nu termină vorba și un obuz trecu șuierînd pe alături, izbind un brad, apoi căzu la pămînt. Cei doi indieni se apropiară imediat ca să studieze acest mesager înfricoșător, și Uncas se adresă vînătorului în limba delawară, agitat și cu multe gesturi.

— Se prea poate, flăcăule, — mormăi Ochi-de-Șoim, — și trebuie să riscăm. Nu putem trata frigurile morții ca o simplă durere de măsele. Să mergem : uite că se lasă și ceața.

— O clipă ! strigă Heyward. Mai întîi explică-mi ce proiecte ai.

— Îi dăm drumul repede, — răspunse vînătorul, lovind cu piciorul în schija obuzului, — deși șansele nu-s prea mari. Totuși, e ceva mai mult decît nimic. Uncas spunea că obuzele astea au brăzdat pămîntul în linie dreaptă, de la bateriile din fort pînă aici, așa că în lipsa altor indicații gropile proiectilelor ne vor arăta drumul. Deci să nu mai

vorbim și să o luăm din loc, că dacă mai întîrziem niţeluș, se risipește ceața și rămînem descoperiți la jumătatea drumului, între tunurile celor două armate.

Recunoscînd că într-un moment de impas ca acesta era desigur mai potrivită acțiunea decît discuțiile, Heyward se așează între cele două surori, pentru a le ajuta să meargă mai repede, fără să piardă din ochi pe cel ce-i călăuzea. În curînd putură constata că acesta nu exagerase desimea negurilor Horicanului, căci nu făcuseră nici douăzeci de pași și fură învăluiți de o pîclă atît de adîncă, încît ei înșiși abia se distingeau unii pe alții. Ocoliseră puțin la stînga și tocmai coteau spre dreapta, către punctul situat, după cum calculase Heyward, cam la jumătatea drumului de poarta fortului, cînd le răsună în urechi un strigăt înfricoșător, ce părea că pornește de la o depărtare de numai cîțiva stînjeni.

— *Qui va là ?* [1]

— Dați-i drumul repede ! spuse vînătorul încet, luînd-o iar spre stînga.

— Repede ! repetă Heyward pe același ton. În același timp, o duzină de voci repetară amenințător somația.

— *C'est moi !* [2] strigă Duncan ca să cîștige timp, grăbind pasul și trăgînd după el pe cele două fete speriate.

— *Bête ! Qui moi ?* [3]

— Un amic al Franței ! reluă Duncan în franțuzește, fără să se oprească.

— Pari mai curînd un inamic al Franței. Oprește sau, pe dumnezeu, te fac amic cu dracul ! Nu vrei ? Foc, camarazi, foc !

Ordinul fu executat imediat și cincizeci de împușcături de muschetă porniră în același timp. Din fericire se trăsese mai mult la întîmplare și cam alături de direcția fu-

[1] Cine e ? (fr.)
[2] Eu sînt ! (fr.)
[3] Tîmpitule ! Cine ? (fr.)

garilor. Totuși, gloanțele trecură nu prea departe de ei, iar urechile lui David și ale celor două fete, puțin obișnuite cu acest fel de muzică, crezură că le aud șuierînd la două degete de ele. Francezii scoteau strigăte puternice și Heyward auzi răsunînd clar ordinul de a trage a doua salvă și a se porni imediat în urmărirea lor. Maiorul explică în două vorbe vînătorului ce spuneau francezii și acesta îi opri ; apoi hotărî fără șovăire ce au de făcut.

— Vom trage și noi, spuse el. Or să creadă că e un atac al garnizoanei din fort, și, pînă să ceară ei ajutor și pînă să le vină, sîntem de mult la țintă.

Planul era bine conceput, dar execuția lui nu reuși întru totul, fiindcă îndată ce francezii auziră salva, păru că întreaga cîmpie se umple de oameni și porniră împușcături din toate părțile, de la malurile lacului pînă la cele mai îndepărtate colțuri ale pădurilor.

— O să atragem asupra noastră întreaga lor armată, spuse Heyward. Înainte, prietene, înainte ! Acum e în joc și viața dumitale și a noastră.

Vînătorul era gata să urmeze acest sfat, dar în clipa aceea de haos general își schimbase fără să vrea locul și acum nu mai știa încotro s-o ia. În zadar își expuse obrajii la bătaia vîntului ; în aer nu era nici cea mai mică adiere. În această încurcătură deznădăjduită, Uncas observă, deodată, brazdele săpate de ghiuleaua care căzuse în pădure și care răsese în acel loc vîrfurile unor mușuroaie de furnici.

— Stai să văd direcția, zise Ochi-de-Șoim aplecîndu-se, apoi se redresă imediat și o porni iute la drum, însoțit de ceilalți.

Voci, strigăte, înjurături, împușcături se auzeau din toate părțile și din ce în ce mai aproape. Deodată, o lumină fulgerătoare spintecă ceața, urmată de o detunătură repetată de ecourile tuturor munților, și mai multe proiectile răscoliră cîmpia.

— Asta-i din fort! — strigă vînătorul, oprindu-se iarăși, — și noi alergăm ca nebunii spre pădure, de-a dreptul în cuțitele maquașilor!

De îndată ce-și dădură seama de greșeala lor, se grăbiră să o repare și, ca să meargă mai repede, Duncan o dădu pe Cora în grija tînărului mohican, care păru să consimtă foarte bucuros la această schimbare.

Era acum limpede că, fără să știe precis unde se află, dușmanii lor cei mai aprigi erau pe urmele lor și se așteptau să fie uciși sau cel puțin luați prizonieri, dintr-o clipă într-alta.

— *Point de quartier aux coquins*[1]! strigă o voce care părea a ofițerului ce conducea urmărirea, puțin în urma lor.

Dar în aceeași clipă, un glas puternic și autoritar strigă în fața lor, din înălțimea unui bastion al fortului:

— Viteji ai regimentului 60, rămîneți la posturile voastre! Așteptați pînă puteți zări pe inamic și apoi trageți în plin, pînă măturați terenul.

— Tată — tată! — se auzi un țipăt din ceață, — sînt eu, Alice, Elsie a ta! Salvează-ți fiicele!

— Opriți! strigă glasul de-adineauri, cu un ton în care se simțea spaima și îngrijorarea, dar și bucuria părintească. E ea! Dumnezeu mi-a redat copiii! Să se deschidă poarta. O ieșire, viteji din al șaizecilea, o ieșire! Dar deocamdată nici un glonț, ca să nu-mi ucideți copilele. O șarjă la baionetă!

Călătorii noștri, care ajunseseră lîngă poartă, auziră scîrțiind țițînele ruginite, și Duncan văzu primul ieșind la atac un șir lung de soldați în uniformă roșie. Recunoscînd batalionul comandat de el, se așeză în fruntea lor și în curînd sili pe urmăritori să dea la rîndul lor înapoi.

O clipă Alice și Cora rămaseră surprinse de dezorientare, văzîndu-se atît de brusc părăsite de maior, dar îna-

[1] Fiți fără cruțare cu ticăloșii! (fr.)

înte de a apuca să-și comunice mirarea, ba chiar de a-și da mai bine seama de cele întîmplate, un ofițer voinic ca un uriaș, cu părul albit mai ales de lupte, decît de povara anilor, și căruia timpul îi îmblînzise aerul de mîndrie războinică, fără să-i scadă nimic din prestanță, năvăli pe poartă afară, se repezi spre ele și le strînse fierbinte, la piept. Și în timp ce lacrimi mari îi șiroiau pe obrajii palizi și obosiți, uriașul acesta exclamă cu un pronunțat accent scoțian :

— Mulțumescu-ți Ție, doamne, că le-ai purtat de grijă ! Acum, orice primejdie m-ar aștepta, robul tău e pregătit !

Să mergem să-i aflăm scopul soliei : aș fi ghicit-o lesne, înainte ca francezii să fi scos vreun cuvînt

(Henric al V-lea)

Cele cîteva zile care au urmat sosirii lui Heyward și a celor două surori la William-Henry trecură în lipsurile, neliniștea și primejdiile asediului. Inamicul, cu forțe superioare, cărora Munro nu le putea opune o serioasă rezistență, grăbea asediul. Parcă Webb și armata lui ar fi adormit pe malurile Hudson-ului și ar fi uitat situația gravă în care se găseau compatrioții lui. Montcalm umpluse toate pădurile *portage*-ului cu indieni. Zi și noapte se auzeau strigătele și urletele lor în toată tabăra engleză. Acestea măreau temerile și demoralizarea soldaților, înclinați să exagereze primejdiile ce-i așteptau.

În fortul asediat, situația era însă alta. Însuflețiți de vorbele și exemplul șefilor lor, ostașii nu-și desmințeau faima la care severul lor comandant ținea atît de mult.

Pe de altă parte, generalul francez, vestit pentru experiența și iscusința lui, părea mulțumit că străbătuse pustietățile în vederea acestui atac și socotea inutil să ocupe munții din vecinătate, de unde ar fi putut ușor bombarda și nimici pe cei din fort, avantaj de care ar fi trebuit să țină seama după tactica modernă.

Acest dispreț de înălțimi, sau mai curînd teama de greutățile escaladării, era o greșeală obișnuită cam în toate bătăliile din acea epocă. Poate că ea se datora și luptelor fără multe complicații strategice cu indienii, care aveau loc de obicei în păduri, unde nu erau fortărețe de atacat și unde artileria devenea aproape inutilă. Neglijența

aceasta s-a perpetuat pînă la revoluție și i-a făcut pe americani să piardă importanta fortăreață Ticonderoga, pierdere care a deschis armatei lui Bourgoyne drumul spre ceea ce constituia atunci inima țării. Astăzi se privește cu mirare această greșeală, sau prostie, oricare ar fi numele ce i s-ar da. Se știe că neglijarea avantajelor pe care le dau pozițiile de pe înălțimi, oricît de anevoios ar fi transportul materialului — cu toate că adesea s-a exagerat această dificultate, cum s-a întîmplat la Mont-Défiance — ar face pe respectivul genist, însărcinat cu dirijarea lucrărilor militare, și chiar pe generalul comandant de armată să-și piardă definitiv reputația.

Acum, regiunea pe care am încercat s-o descriem poate fi străbătută într-o trăsură bună, de turiștii cei mai comozi, chiar și bolnavi, sau de amatorii de pitoresc. Cei doritori să-și caute sănătatea ori să facă cercetări, sau să-și desfete privirile, mai pot naviga și pe apele artificiale [1], create din inițiativa unui om de stat, care a îndrăznit să-și riște reputați politică în această hazardată încercare [2]. Dar situația prezentă nu trebuie să ne facă să credem că strămoșii noștri străbăteau pădurile, urcau munții sau pluteau pe lacuri cu aceeași ușurință. Transportul unui singur tun de calibru mare era considerat pe atunci o adevărată victorie, dacă terenul și mijloacele ar fi permis să se transporte în același timp și munițiile, căci fără ele tunul n-ar fi fost decît un burlan de fier, greu, stînjenitor și inutil.

Bravul scoțian, care apăra atunci fortul William-Henry, simțea din plin greutățile ce rezultau din această stare de lucruri. Dar, cu toate că Montcalm neglijase să profite de

[1] În State le Unite, în timp de zece ani s-au săpat mai bine de trei sute de leghe de canale. Acestea se datoresc inițiativei lui De Witt Clinton, guvernatorul statului New York, mort în 1828 (n.a.).

[2] Planul lui Clinton, susținut de primul lui succes, a și izbutit. Era vorba să se unească, printr-un canal, marile lacuri de Oceanul Atlantic. Această lucrare a fost executată în opt ani (n.t.).

înălțimi, își amplasase cu pricepere bateriile de cîmp, mînuite cu putere și îndemînare. Asediații din fortăreața situată în fundul pustiului nu le puteau opune decît mijloace reduse de apărare, înjghebate în pripă.

În seara celei de a cincea zi de asediu, cea de a patra de la întoarcerea lui la fort, maiorul Heyward profită de un scurt armistițiu, ca să inspecteze parapetul unui bastion situat pe malurile lacului, să respire puțin aer curat și să cerceteze ce progrese făcuseră lucrările asediatorilor în timpul zilei. Era singur, în afară de santinela ce se plimba pe metereze, căci artileriștii se retrăseseră și ei, ca să se bucure de suspendarea momentană a trudnicei lor îndatoriri. Seara era liniștită și adierea plăcută care venea dinspre lac înviora peisajul încîntător, tulburat pînă de curînd de bubuitul artileriei și de zgomotul asurzitor al proiectilelor care cădeau în lac, încît părea că natura vrea să-și dea în vileag la ceasul acesta toate farmecele. Soarele lumina priveliștea dinspre asfințit. Munții acoperiți de verdeață se îmblînzeau parcă sub ultimele raze ale amurgului, apoi se întunecau sub umbrele unor nori mici, goniți unul după altul de adierea proaspătă. Nenumărate insule împodobeau Horicanul, ca margaretele pe un covor de verdeață, unele mai joase, aproape la nivelul apei, altele ca niște înalte ostroave de catifea verde. Pe luciul lacului pluteau o sumedenie de bărci pline de ofițeri și soldați din armata asediaților, care gustau în liniște desfătările pescuitului.

Scena aceasta era în același timp calmă și însuflețită, fiindcă, în contrast cu mișcarea și vioiciunea oamenilor, natura era liniștită și de o simplitate majestuoasă.

Două mici drapele albe care fîlfîiau, unul în colțul fortului celui mai apropiat de lac, celălalt pe o baterie avansată din tabăra lui Montcalm, constituiau emblema armistițiului momentan, care amînase nu numai ostilitățile, dar chiar dușmănia combatanților. La scurt timp după aceea, în același loc aveau să fluture cutele lungi de mătase ale stindardelor rivale ale Franței și Angliei.

O sută de tineri francezi, pe cît de veseli, pe atît de nesăbuiți, trăgeau de un lung năvod spre malul nisipos al lacului, în apropiere de tunurile fortului care amuțiseră vremelnic. La poalele munților, plaiul răsuna de strigătele vesele ale soldaților care se distrau cu diferite jocuri ; unii alergau pe malul lacului, ca să urmărească mai de-aproape cum merge pescuitul și vînătoarea, alții cuprinși de neastîmpăr și curiozitate se cățărau pe munte, ca să îmbrățișeze cu privirea acest uriaș tablou viu. Soldații rămași de gardă, cu toate că își continuau supravegherea, urmăreau și ei acest spectacol. Mai multe grupuri dansau și cîntau în sunete de tobă și fluier, în mijlocul unui cerc de indieni, atrași de zgomot tocmai din fundul pădurii. Într-un cuvînt, totul avea mai degrabă înfățișarea unei zile de petrecere, decît a cîtorva ceasuri de întrerupere a oboselilor și primejdiilor războiului.

Duncan privea acest spectacol de cîteva minute și era cufundat în gînduri, cînd auzi pași pe povîrnișul din fața porții de care am mai vorbit. El înaintă pe colțul bastionului, ca să vadă cine erau cei ce se apropiau, și-l zări pe Ochi-de-Șoim sub paza unui ofițer francez. Vînătorul avea chipul îngrijorat și deprimat și se vedea că se simte umilit și aproape dezonorat de faptul că ajunsese în puterea inamicului. Nu purta pușca lui favorită și avea mîinile legate la spate cu o curea de piele de cerb. În asemenea cazuri se obișnuia să fie trimiși mesageri cu steaguri albe, ca să se transmită unele comunicări, așa că maiorul, înaintînd pe marginea bastionului, se așteptase să vadă un ofițer francez însărcinat să aducă pe cineva. Dar de cum recunoscu statura înaltă și chipul vechiului său camarad, tresări surprins și se grăbi să coboare din bastion în interiorul fortăreței, ca să-l întîmpine.

Însă alte voci îi atraseră puternic atenția, făcîndu-l o clipă să uite unde pornise. Din celălalt capăt al bastionului veneau spre el Alice și Cora, care se plimbau pe parapet, unde, ca și dînsul ieșiseră să respire aerul proaspăt

al serii. Din momentul cînd le părăsise, ca să le acopere intrarea în fort, oprind pe urmăritori, nu le mai văzuse nici măcar o singură clipă. Le lăsase atunci palide, sfîrșite de oboseala primejdiilor prin care trecuseră. Acum le vedea cu obrajii îmbujorați și cu fruntea senină, cu toate că mai păstrau o umbră de neliniște. Nu era deci de mirare că această neașteptată întîlnire îl făcu pe tînărul militar să uite de cealaltă grijă, lăsîndu-i în suflet numai dorința să stea de vorbă cu ele. Vioiciunea Alicei nu-i dădu timp să le adreseze el, primul, cuvîntul.

— Iată-te deci, cavaler infidel și nepoliticos, care ne-ai părăsit în drum ! exclamă ea, simulînd un ton de reproș dezmințit de ochii, surîsul și gestul mîinii. Te așteptăm de zile întregi, de secole, să ne cazi la picioare și să ne ceri iertare de fuga dumitale rușinoasă, căci nici chiar un cerb speriat, cum ar spune amicul nostru Ochi-de-Șoim, n-ar fi fugit mai repede.

— Alice vrea de fapt să-ți vorbească de dorința ce-o aveam ca să-ți mulțumim din toată inima, spuse Cora mai gravă și mai serioasă. Dar nu-i mai puțin adevărat că am fost surprinse că nu te-am văzut de atunci, cînd știai că atît noi, cît și tata îți sîntem la fel de recunoscători.

— Tatăl dumneavoastră vă poate spune că, deși nu eram în apropierea dumneavoastră, am avut grijă să fiți în siguranță, răspunse maiorul. Posesiunea acestor corturi, — adăugă el, arătînd tabăra ocupată de detașamentul venit din fortul Edward, — a fost viu disputată, și cine va pune mîna pe această poziție va cuceri în curînd și fortul cu tot ce se află în el. Aici am socotit că e de datoria mea să-mi petrec toate zilele și nopțile de cînd ați sosit în fort. Dar, — continuă el, întorcînd puțin capul cu un aer încurcat și necăjit, pe care se străduia să-l disimuleze — dacă știam că purtarea mea de ostaș a fost astfel înțeleasă, rușinea m-ar fi împiedicat desigur să îndrăznesc să mă arăt în ochii dumneavoastră.

— Heyward ! Duncan ! exclamă Alice, înaintînd ca să-i poată citi pe față expresia tulburată, în timp ce o șuviță din părul ei auriu îi căzuse pe obrazul îmbujorat și ochii i se umeziseră, — dacă aș fi știut că gluma mea te va întrista într-atîta, nu aș mai fi deschis gura. Cora îți poate adeveri cît de mult ți-am apreciat devotamentul și cît de sincer, cît de adînc, aș zice chiar atît de cald recunoscătoare îți sîntem.

— Și Cora vrea să adeverească ? întrebă voios Heyward, căruia i se risipi neliniștea după cuvintele atît de calde ale Alicei. Ce zice sora dumitale, care-i totdeauna atît de serioasă ? Va găsi vreo scuză pentru soldatul credincios care l-a făcut pe cavaler să vă neglijeze ?

Cora nu-i răspunse imediat și rămase cîteva clipe cu fața spre Horican, ca și cum ar fi fost atentă la cele ce se petreceau pe suprafața lacului. Cînd ochii ei negri se îndreptară spre maior exprimau atîta neliniște, încît tînărul fu cuprins de îngrijorare.

— Nu te simți bine, miss Munro, îi puse el. Regret că ne-am ținut de glume, în timp ce dumneata ești suferindă.

— Nu-i nimic, răspunse ea, fără să accepte brațul pe care i-l oferea. Dacă nu pot vedea viața în roz ca această tînără și inocentă entuziastă, — adăugă ea sprijinindu-și cu afecțiune mîna pe brațul surorii sale, — asta se datorește experienței și poate firii mele nenorocite. Dar vezi, maior Heyward, — continuă ea, făcînd un efort ca să gonească orice urmă de slăbiciune, — privește în jurul dumitale și spune-mi ce priveliște poate fi aceasta ce ne înconjoară, pentru fiica unui soldat care nu cunoaște altă fericire decît onoarea și reputația părintelui ei.

— Nici una, nici alta nu pot fi întunecate de împrejurări pe care nu-i stă în putere să le biruie, răspunse Duncan cu căldură. Dar cele ce-mi spui mă recheamă la datorie. Trebuie să merg la tatăl dumitale și să-l întreb ce hotărîre a luat cu privire la apărarea noastră. Dumnezeu să te păzească, nobilă Cora, căci așa trebuie să te numesc.

Ea îi oferi ceremonios mîna, dar buzele-i tremurau și fața-i deveni palidă. În clipe de fericire, ca și de restriște ai să fii totdeauna o minunată pildă pentru orice femeie. La revedere, Alice, adăugă el cu un accent de duioșie. Sper ca în curînd să ne revedem ca învingători și în momente mai vesele.

Fără să aștepte răspuns, coborî repede treptele de gazon de pe bastion, traversă o mică esplanadă și după cîteva momente se afla dinaintea comandantului. Cînd Heyward intră, Munro se plimba cu pași mari prin odaia lui, foarte îngrijorat.

— Gînd la gînd, maior Heyward, spuse el. Tocmai voiam să te rog să-mi faci plăcerea să vii aici.

— Am văzut cu mîhnire, domnule, că cercetașul pe care vi l-am recomandat cu atîtă căldură a sosit aici ca prizonier al francezilor. Sper că nu aveți nici un motiv să-i suspectați fidelitatea.

— Fidelitatea lui Carabină-Lungă mi-e cunoscută de mult timp și e mai presus de orice bănuială, cu toate că norocul lui de totdeauna pare să-l fi părăsit. Montcalm l-a făcut prizonier și, cu blestemata politețe a țării lui, mi l-a trimis plocon îndărăt și mi-a transmis în bătaie de joc că, „știind cît îl apreciez, nu voia să mă lipsească de serviciile lui". Este un mod fățarnic de a-l avertiza pe un om de ce nenorociri îl așteaptă, maior Duncan Heyward !

— Dar generalul Webb, întăririle pe care le-așteptăm ?...

— Cînd ai venit încoace ai privit spre sud și nu le-ai zărit ? se miră comandantul, surîzînd cu amărăciune. Ei, dragul meu, ești tînăr și prea nerăbdător, nu lași acelor domni timpul să mărșăluiască.

— Sînt în marș ? V-a raportat asta cercetașul ?

— Cînd, și pe ce drum, vînătorul a omis să-mi spună. Se pare că avea și o scrisoare, și asta e singura parte mai plăcută din toată afacerea. Cu toate fasoanele marchizului de Montcalm al dumitale, prin care acest personaj

vrednic de dispreț ar mai putea obține și alte titluri nobiliare, sînt convins că dacă acest mesaj ar fi conținut știri proaste, politețea acestui domn l-ar fi obligat să mi le aducă la cunoștință.

— Deci a trimis pe mesager și a oprit mesajul ?

— Întocmai, și asta din ceea ce se numește bonomie. Pariez, dacă s-ar putea afla adevărul, că bunicul nobilului marchiz a dat lecții de dans.

— Dar ce spune cercetașul ? Are ochi, urechi și limbă ; ce raport verbal v-a dat ?

— O ! sigur că are toate organele cu care l-a înzestrat natura și este oricînd gata să ne spună tot ce a văzut și a auzit. Ei bine ! rezultatul raportului său e că există pe malurile Hudson-ului un anumit fort, aparținînd maiestății sale britanice, care se cheamă Edward, în cinstea alteței sale ducele de York, și care este ticsit de soldați, așa cum se cuvine.

— Și nu e nici o mișcare, nici un semn care să arate intenția lor de a ne sări în ajutor ?

— A văzut o paradă dimineața și o paradă seara. Cînd un băiat din trupele provinciale... — dar și dumneata ești pe jumătate scoțian, Duncan, și cunoști proverbul care spune că atunci cînd unu-și toarnă praf de pușcă-n mîncare și mai aruncă-n ea și un tăciune, ia foc ! Aici veteranul părăsi brusc tonul de amară ironie și continuă grav și îngîndurat : Și totuși trebuie să fi fost în scrisoarea aceea ceva și era bine să știm ce anume.

— Trebuie să ne hotărîm repede, — spuse Duncan, grăbindu-se să profite de schimbarea dispoziției comandantului său, ca să-i vorbească de anumite lucruri pe care el le socotea și mai importante, — fiindcă țin să vă raportez că fortificațiile nu mai pot rezista mult și îmi pare rău că trebuie să adaug că lucrurile nu-mi par să meargă cu mult mai bine în fort. Jumătate din tunurile noastre sînt scoase din funcție.

— Ar putea fi altfel? Unele au fost pescuite din fundul lacului, celelalte au tot ruginit în mijlocul pădurii, de cînd s-a descoperit țara asta, iar cele mai bune nu sînt decît niște jucării de corsari, nu tunuri. Crezi că se poate instala o artilerie ca lumea în mijlocul pustiului, la trei mii de mile de Marea Britanie?

— Zidurile noastre sînt gata să se prăbușească, continuă Heyward fără să-și piardă cumpătul în fața acestei noi izbucniri a comandantului. Proviziile încep să ne lipsească și soldații dau semne de nemulțumire și îngrijorare.

— Maior Heyward, — răspunse Munro, întorcîndu-se spre tînărul său ofițer cu aerul demn al vîrstei și gradului său, — aș fi servit degeaba în armata maiestății sale o jumătate de secol și degeaba mi-a albit părul, dacă nu aș fi la curent cu cele ce raportezi și cu toate cele referitoare la împrejurările grele și urgente în care ne găsim. Dar avem mari îndatoriri față de stindardele regelui și unele față de noi înșine. Atîta vreme cît îmi mai rămîne o singură speranță de ajutor, voi apăra acest fort, la nevoie cu pietrele adunate de pe malul lacului. Ne-ar fi prins bine scrisoarea aceea blestemată, ca să aflăm intențiile omului pe care contele de Loudon ni l-a lăsat ca locțiitor al său.

— Pot să vă fiu cu ceva de folos în această chestiune?

— Da, domnule, poți! Pe lîngă alte atenții, marchizul de Montcalm m-a invitat la o întrevedere personală cu el, în spațiul dintre fortificațiile noastre și liniile sale ca să-mi comunice, după spusa lui, unele informații suplimentare. Cred însă că nu se cade să mă arăt grăbit să-l văd și am intenția să te trimit pe dumneata, care ești ofițer superior, să mă înlocuiești. Ar însemna să pătăm onoarea Scoției, dacă am da prilejul să se spună că am fost întrecuți în bune maniere de un reprezentant al oricărei alte țări de pe fața pămîntului.

Fără să intre în discuții asupra formelor de politețe ale diferitelor țări, Duncan se mărgini să asigure pe vete-

ran că era gata să-l suplinească în numita întrevedere. Urmă o lungă conversație confidențială, în timpul căreia Munro îl informă amănunțit pe tînărul ofițer despre tot ce avea de făcut, adăugînd cîteva sfaturi dictate de propria-i experiență, apoi Heyward își luă rămas bun de la comandantul său.

Cum nu putea acționa decît în calitate de reprezentant al comandantului fortului, Duncan renunță la ceremonialul care ar fi trebuit să însoțească o întrevedere între cei doi șefi ai forțelor inamice. Armistițiul era încă în curs și după ce tobele dădură semnalul, cam la zece minute după ce primi instrucțiunile, maiorul ieși pe poartă, precedat de un drapel alb. Fu primit cu formalități obișnuite, de ofițerul comandant al avanposturilor, și condus imediat în cortul renumitului general care comanda armata franceză.

Montcalm primi pe tînărul maior, de față fiind ofițerii lui superiori și căpeteniile diferitelor triburi de indieni, aliate cu ei în acest război. Fără să vrea, Heyward se opri deodată cînd, aruncîndu-și ochii asupra Pieilor Roșii, deosebi printre ei figura fioroasă a lui Magua, care-l privea cu atenția calmă și întunecată pe care o exprima în mod obișnuit chipul viclean al acestui sălbatic. O ușoară exclamație de surpriză îi scăpă, dar, amintindu-și imediat de misiunea ce o avea de îndeplinit, și de prezența celor din jur, își stăpîni orice aparență exterioară de emoție și se întoarse spre generalul inamic, care făcuse deja un pas în întîmpinarea lui.

La epoca de care vorbim, marchizul de Montcalm era în floarea vîrstei și putem adăuga că ajunsese la apogeul gloriei. Dar chiar în această situație de invidiat era politicos și binevoitor și se distingea atît prin manierele lui alese, cît și prin bravura de care dăduse atîtea dovezi și datorită căreia, doi ani mai tîrziu, avea să-și piardă viața în cîmpiile Abraham. Duncan, întorcînd ochii de pe chipul

fioros și mîrșav al lui Magua, se bucură să întîlnească aerul cavaleresc, gesturile prevenitoare și surîsul politicos al generalului francez.

— *Monsieur,* — începu Montcalm, *j'ai beaucoup de plaisir à...* [1]. Ei, dar unde este interpretul?

— Cred că nu va fi necesar, domnule, spuse Heyward cu modestie, vorbesc puțin franceza.

— A! îmi pare foarte bine! replică marchizul, și luînd pe Duncan de braț cu familiaritate, îl conduse în cealaltă extremitate a cortului, unde puteau sta de vorbă fără să fie auziți. Am oroare de nemernicii ăștia, — adăugă el în franțuzește, — căci nu știi niciodată dacă poți avea încredere în ei. Ei bine, domnule, ar fi fost o cinste pentru mine să am o întrevedere personală cu comandantul dumneavoastră, dar mă felicit că este înlocuit de un ofițer ca dumneavoastră, atît de distins și desigur atît de amabil.

Duncan se înclină, sincer încîntat de compliment, cu toată hotărîrea eroică ce o luase de a nu se lăsa ademenit de manierele alese ale generalului inamic. Montcalm, după o clipă de gîndire, reluă:

— Comandantul dumneavoastră e un om brav, *monsieur,* și știu că mai mult decît oricine este capabil să reziste atacului nostru. Dar n-ar fi timpul totuși să ținem seama și de considerentele omenești, nu numai de curajul ostășesc? Și unele și altele caracterizează un adevărat erou.

— Noi privim aceste două calități ca inseparabile, — răspunse Duncan, surîzînd, — dar cum dumneavoastră ne dați numeroase exemple pentru primele, pînă în prezent n-avem nici un motiv deosebit să le punem în acțiune pe celelalte.

Montcalm se înclină la rîndul lui, cu aerul unui om prea iscusit ca să țină seama de cuvinte lingușitoare, și după un moment de gîndire adăugă:

[1] Domnule... îmi face multă plăcere să... (fr.).

— E posibil ca telescoapele mele să mă fi înșelat și ca fortificațiile dumneavoastră să fi rezistat artileriei mele mai bine decît am crezut! Fără îndoială, știți de ce forțe dispunem?

— În această privință avem unele informații, — răspunse Heyward nepăsător, — dar le apreciem la maximum douăzeci de mii de oameni.

Francezul își mușcă buzele, își fixă ochii asupra maiorului, ca pentru a-i citi gîndurile, și apoi adăugă cu ușurința-i caracteristică, ca și cum ar fi voit să recunoască această cifră care dubla efectivele armatei sale:

— Nu-i un compliment pentru vigilența noastră militară, *monsieur*, dar trebuie să admit că, în ciuda precauțiunii noastre, n-am putut ascunde numărul efectivului nostru. S-ar crede totuși că dacă avem oarecare șanse de izbîndă ele pot fi confirmate numai în aceste păduri. Dar cu toate că dumneavoastră credeți că este încă prea devreme ca să țineți seama de considerații omenești, — continuă el surîzînd maliții, — îmi îngădui să cred că un tînăr ostaș ca dumneavoastră nu poate fi indiferent față de legile curteniei. După cîte am aflat, fiicele comandantului au intrat în fort, chiar în timp ce era încercuit!

— Da, domnule — răspunse Heyward, — dar această situație, departe de a ne clinti hotărîrea, ne face să ne dublăm sforțările prin exemplul de curaj pe care ni l-au dat nouă tuturor. Dacă n-ar fi nevoie decît de dîrzenie pentru a respinge un inamic atît de iscusit ca domnul de Montcalm, aș încredința bucuros apărarea fortului William-Henry celei mai mari dintre acele două tinere doamne.

— În legile noastre salice[1] se află o dispoziție înțeleaptă, în virtutea căreia coroana Franței nu poate fi

[1] Legi ale primilor regi francezi. Cu o discuție despre acestea începe drama *Henric al V-lea* de Shakespeare, citată în motto de autor (n.t.).

trecută în mîinile unei femei, răspunse Montcalm rece și cu oarecare aroganță, dar reluîndu-și imediat aerul său obișnuit, degajat și politicos, adăugă : Dar cum toate marile calități sînt ereditare, este un motiv în plus ca să vă dau crezare. Totuși, aceasta nu ne poate face să uităm, cum v-am spus, că și curajul trebuie să aibă o limită și că este timpul să ne-nțelegem omenește. Bănuiesc, domnule, că sînteți autorizat să tratați asupra condițiilor de predare a fortului ?

— Excelența voastră găsește că ne apărăm cu prea multă slăbiciune și socotește că se impune să luăm această măsură ?

— Mi-ar părea rău ca această inutilă rezistență să se prelungească astfel, încît să exaspereze pe amicii mei cu piele roșie, spuse Montcalm, fără să răspundă la întrebare și aruncîndu-și privirea asupra grupului de indieni gravi, atenți la întrevedere. Chiar acum îmi este greu să obțin de la ei să respecte legile războiului la fel ca națiunile civilizate.

Heyward tăcu, căci își aminti de primejdiile prin care trecuseră de curînd printre acești sălbatici, el și cele două însoțitoare cu care a împărțit suferințele.

— *Ces messieurs-là,* — continuă Montcalm, voind să profite de impresia pe care credea că a făcut-o prin cuvintele lui, — sînt formidabili cînd sînt furioși și știți cît e de greu să le potoliești mînia. Ei bine, domnule, doriți să vorbim de condițiile de predare ?

— Mă tem că excelența voastră nu apreciază suficient forța fortului William-Henry și posibilitățile garnizoanei sale.

— Eu nu asediez Quebecul, ci un biet fort cu metereze de pămînt, apărat ce-i drept de o viteză garnizoană, dar numai de două mii trei sute de oameni, răspunse el laconic.

— Este foarte adevărat că fortificațiile noastre sînt de pămînt, domnule, și că nu sînt plasate pe stîncile Capului

Diamand [1], dar sînt înălțate pe acest mal, care s-a dovedit fatal lui Dieskau și glorioasei lui armate. Și dumneavoastră nu puneți la socoteală o forță considerabilă, care nu este decît la cîteva ore de marș de noi și pe care trebuie s-o privim ca făcînd parte din mijloacele noastre de apărare.

— Da, — răspunse Motcalm, pe un ton în aparență indiferent, — cam șase pînă la opt mii de oameni, pe care prudentul lor șef socotește mai înțelept să-i ție în adăposturi decît să-i avînte în luptă.

Fu rîndul lui Heyward să-și muște buzele de ciudă, auzind pe marchiz vorbindu-i cu atîta nepăsare de un corp de armată despre care știa că-i exagerează efectivul real. Amîndoi tăcură cîteva clipe, și Montcalm, luînd iar cuvîntul, dădu a înțelege că socotise vizita ofițerului englez ca neavînd alt scop decît să propună condiții de capitulare. La rîndul lui, maiorul căuta să aducă discuția în așa fel, încît să silească pe generalul francez să facă aluzie la scrisoarea pe care o interceptase. Dar nici unul, nici altul nu reuși să-și atingă scopul și, după o lungă și inutilă convorbire, Duncan se retrase cu o impresie favorabilă despre calitățile și politețea generalului inamic, dar tot atît de neștiutor, ca și la venire, în privința celor ce dorea să afle.

Montcalm îl însoți pînă la ușa cortului și-l însărcină să repete comandantului fortului invitația anterioară de a-i acorda cît mai curînd posibil o întrevedere pe terenul situat între cele două armate. Acolo se despărțiră. Ofițerul care-l adusese pe Duncan îl conduse iar la avanposturi, apoi maiorul intră în fort și se prezentă imediat comandantului său.

[1] Promontoriu situat la marginea răsăriteană a orașului Quebec.

CAPITOLUL XVI

Dar, înainte de a începe lupta,
deschide scrisoarea.
(Regele Lear)

Maiorul Heyward îl găsi pe Munro numai în tovărășia celor două fiice ale sale. Alice ședea pe genunchii lui și degetele ei delicate se distrau împletind și despletind părul alb care cădea pe fruntea tatălui. Acest gest copilăresc făcea pe veteran să pară că-și încruntă din cînd în cînd sprîncenele, dar ea îi însenina fruntea, sărutîndu-i-o cu buzele ei trandafirii. Cora, senină și serioasă ca totdeauna, stătea lîngă ei și privea la glumele surorii sale cu aerul de duioșie maternă care caracteriza dragostea ce i-o purta.

Bucuria curată și liniștită ce le-o oferea această reuniune familială făcuse pe cele două surori să uite momentan nu numai de primejdiile înfruntate în pădure, dar și de cele ce le mai amenințau. Se vedea că doreau să se bucure de acest scurt răgaz dintre bătălii, consacrîndu-l sentimentelor celor mai curate și mai înalte, fiicele uitîndu-și temerile, iar veteranul grijile în aceste clipe de odihnă și siguranță.

Duncan, care în graba lui de a raporta comandantului rezultatele misiunii ce i se încredințase, intrase fără să anunțe, rămase un minut spectator nemișcat al unei scene ce-l înduioșa mult și pe care nu voia s-o întrerupă, dar ochii vioi ai Alicei îl zăriră într-o oglindă din fața ei și fata se ridică, roșindu-se, de pe genunchii tatălui.

— Maior Heyward !

— Ei, ce-i cu el ? o întrebă dînsul. L-am trimis să stea la taifas cu francezul, în tabăra lui. Ah, iată-te, ai și sosit, domnule ! continuă el. Ești tînăr și iute de picior ! Hai,

copii, luați-vă catrafusele ! Credeți că un soldat n-are destule pe cap, ca să i-l mai împuiați și voi cu flecăreli femeiești ?

Cora se ridică imediat, văzînd că prezența lor nu mai era de dorit, și Alice o urmă cu surîsul pe buze.

În loc de a întreba pe maior de rezultatul misiunii sale, Munro se plimbă cîteva minute cu mîinile la spate și capul înclinat pe piept, cufundat în gînduri. În fine ridică asupra lui Duncan ochii plini de duioșie părintească și exclamă :

— Sînt două fete minunate, Heyward ! Cine n-ar fi mîndru să le fie tată ?

— Cred că știți de mult ce cred despre aceste două admirabile surori, domnule colonel.

— Fără îndoială, băiete, fără îndoială ! îl întrerupse nerăbdător bătrînul. Și-mi aduc aminte cum chiar în ziua sosirii dumitale la fort ți-ai deschis inima în privința acestui subiect, într-un fel foarte plăcut mie, dar te-am întrerupt, pentru că am crezut că nu este cazul ca un soldat bătrîn să vorbească de pregătiri de nuntă și să se bucure de ele într-un moment cînd ar fi posibil ca inamicii regelui său să ia parte la ospățul de nuntă, fără să fie poftiți. Totuși cred că am făcut rău, Duncan. Da, am făcut rău și sînt gata să ascult cele ce ai să-mi spui.

— Cu toată bucuria pe care o am de a auzi cele ce-mi spuneți, domnule, trebuie mai întîi să vă raportez despre mesajul pe care marchizul de Montcalm...

— La dracu cu franțuzul ăsta și cu toate hoardele lui ! strigă repezit veteranul. Montcalm n-a pus încă stăpînire pe William-Henry și nu va pune niciodată, dacă Webb se poartă cum trebuie. Nu, domnule, nu, mulțumită lui dumnezeu nu sîntem încă într-o situație atît de desperată, încît Munro să nu-și poată vedea o clipă de micile lui îndatoriri familiare. Mama dumitale era unica fiică a celui mai bun prieten al meu, Duncan, și acum am să te ascult, chiar

dacă toți cavalerii sfîntului Ludovic, în cap cu sfîntul lor, s-ar afla la poartă și m-ar ruga să le acord o audiență. Pe legea mea, grozav cavalerism, care poate fi cumpărat cu cîteva căpățîni de zahăr ! Și marchizii lor de trei parale ? Se pot face marchizi de ăștia cu duzinile în Lethian. Scaietele [1] da, zic și eu că e un ordin vechi și autentic ; adevăratul *nemo me impune lacessit* [2] al cavalerismului. Și dumneata ai avut strămoși care au făcut parte din acest ordin, podoaba nobilimii scoțiene.

Heyward, văzînd că superiorul său își face o plăcere puțin răutăcioasă din a-și arăta disprețul pentru mesajul generalului francez și știind că această dispoziție a lui Munro nu va fi de lungă durată, se prefăcu la rîndu-i indiferent față de cele ce-avea să raporteze despre misiunea sa și trecu la subiectul care-l interesa mai mult.

— Precum știți, *sir*, — îi spuse el, — am îndrăznit să sper că-mi faceți onoarea de a mă considera fiul dumneavoastră.

— Da, băiete, ai vorbit destul de limpede ca să pricep asta din cele ce mi-ai spus. Dar ai vorbit tot atît de deschis și fiicei mele ?

— Nu, pe onoarea mea, domnule ! exclamă Duncan cu aprindere, n-am vrut să abuzez de încrederea pe care mi-ați acordat-o ; ar fi însemnat un abuz să profit de o asemenea ocazie și să-i împărtășesc dorințele mele.

— Ai procedat ca un om de onoare, Heyward, și nu pot decît să aprob astfel de sentimente ; dar Cora Munro este o fată prea înțeleaptă și discretă, care are un suflet prea nobil ca să fie nevoie să o dădăcească cineva, fie chiar tatăl ei.

— Cora !

[1] Decorație scoțiană (n.t.).

[2] Deviza acestui ordin : Nimeni nu mă va ataca nepedepsit (n.t.).

— Da, Cora ! Despre ce vorbim, domnule ? Nu despre pretențiile dumitale la mîna domnișoarei Munro ?

— N-N-nu cred să fi pronunțat numele ei, bîlbîi Duncan încurcat.

— Și atunci pentru cine mi-ai cerut dumneata consimțămîntul ? spuse veteranul ridicîndu-se demn, vădit ofensat.

— Aveți o altă fiică, domnule, răspunse Heyward, nu mai puțin gingașă și frumoasă.

— Alice ! exclamă Munro tot atît de surprins ca și Duncan, cînd auzise numele Corei.

— Către dînsa se îndreaptă toate sentimentele mele, domnule.

Tînărul aștepta în liniște rezultatul efectului extraordinar ce-l produsese asupra bătrînului ostaș o declarație la care era evident că acesta nu se aștepta. Timp de cîteva minute Munro străbătu camera cu pași mari, agitat și cufundat în gînduri. În sfîrșit se opri în fața lui Heyward, își ațintì ochii asupra lui, copleșit de emoție și cu buzele tremurînd :

— Duncan Heyward, mi-ai fost drag pentru că mi-a fost drag acela al cărui sînge îți curge în vine. Mi-ai fost drag pentru dumneata însuți, pentru calitățile pe care le-am văzut în dumneata. Mi-ai fost drag pentru că am crezut că poți face fericită pe fiica mea ; dar toată această afecțiune s-ar schimba în ură dacă aș fi sigur că este adevărat faptul de care mă tem.

— Ferească dumnezeu ca vreo faptă oricît de neînsemnată sau cel mai mic gînd al meu să ducă la o schimbare atît de cumplită, exclamă Heyward, primind deschis și drept în ochi privirea pătrunzătoare a comandantului său.

Fără să-și dea seama că tînărul care-l asculta nu-i putea înțelege sentimentele ascunse în adîncul sufletului, Munro se lăsă greu înduplecat de vădita sinceritate a celuilalt și, stăpînindu-se, continuă pe un ton mai blînd.

— Dorești să-mi devii fiu, Duncan, — îi spuse el, — dar nu știi încă povestea vieții aceluia pe care vrei să-l numești părinte. Ia loc și îți voi deschide, în cît mai puține cuvinte îmi va fi posibil, o inimă ale cărei răni sînt încă vii.

Uitaseră complet de mesajul lui Montcalm : nu se mai gîndea la el nici cel ce-l primise, nici cel căruia îi era destinat. Își traseră cîte un scaun și, pe cînd bătrînul tăcea ca să-și adune ideile, lăsîndu-se pradă unor amintiri triste, tînărul își înfrînă nerăbdarea și luă o atitudine atentă și respectuoasă. În sfîrșit, Munro începu să povestească.

— Știi, desigur, maior Heyward, că familia mea este veche și nobilă, cu toate că bogăția n-a favorizat-o în măsură corespunzătoare rangului ei. Aveam cam vîrsta dumitale cînd mi-am dăruit inima Alicei Graham, fiica unui *laird*[1] vecin cu noi, un om foarte bogat. Dar diferite motive, poate sărăcia mea, au făcut ca tatăl ei să se opună căsătoriei noastre. În consecință am făcut ceea ce trebuia să facă orice om cinstit : i-am înapoiat Alicei legămîntul și am părăsit Scoția, înrolîndu-mă în serviciul regelui. Am văzut multe țări și mi-am vărsat sîngele prin multe colțuri ale lumii, apoi am fost trimis în Indiile occidentale. Acolo, întîmplarea a făcut să cunosc o doamnă care, cu timpul, mi-a devenit soție și mi-a dăruit pe Cora. Era fiica unui om de origine nobilă din acele ținuturi, a cărui soție avusese nenorocul, dacă-ți convine termenul, — zise bătrînul cu mîndrie, — să descindă, cu toate că într-un grad destul de îndepărtat, din nefericita clasă pe care mișelia oamenilor a redus-o la o sclavie infamă, menită să slujească destrăbălării națiunilor zise civilizate. Da, domnule, și această nenorocire a lovit și Scoția noastră, în urma alipirii ei nefirești la o țară străină, de negustori. Dar dacă aș găsi printre ei un om care ar îndrăzni să-și permită să privească cu dispreț pe fiica mea, îți spun pe

[1] În Scoția, mare proprietar agrar.

cuvîntul meu că ar simți toată greutatea mîniei unui tată! Dar, chiar dumneata, maior Heyward, ești născut în coloniile din sud, unde aceste ființe fără de noroc sînt privite ca aparținînd unei rase inferioare alei noastre.

— Din nefericire, acesta este adevărul, domnule, spuse Duncan atît de încurcat, încît lăsă ochii în pămînt.

— Și aduci o învinuire fiicei mele! strigă tatăl pe un ton în care se observa în același timp suferința și mînia. Oricît de frumoasă și virtuoasă ar fi, nu vrei să amesteci sîngele Heywarzilor cu un sînge atît de degradat și disprețuit?

— Dumnezeu să mă păzească de o prejudecată atît de nedemnă și necugetată! răspunse Duncan, cu toate că glasul conștiinței îi șopti că acest gînd, fruct al educației, era înrădăcinat în inima lui atît de adînc, încît parcă ar fi fost sădit de mîinile naturii. Blîndețea, nevinovăția, grația și voioșia celei mai tinere dintre fiicele dumneavoastră vă explică îndeajuns motivele mele, domnule colonel, ca să nu fiu învinuit de o astfel de nedreptate.

— Ai dreptate, — spuse bătrînul, revenind la tonul blînd de la început, — este imaginea vie a ceea ce era mama ei atunci, înainte de a ști ce-i suferința. Cînd moartea mi-a răpit soția, m-am întors în Scoția, îmbogățit în urma acestei căsătorii. Și ai să crezi, Duncan? Am regăsit-o pe acea făptură îngerească, aceea care fusese prima mea dragoste, așteptîndu-mă, nemăritată, timp de douăzeci de ani și numai din dragoste pentru ingratul care putuse s-o uite. A făcut și mai mult, m-a iertat și, lucrurile fiind precum ți-am spus, s-a căsătorit cu mine.

— Și a devenit mama Alicei! exclamă Heyward, cu o grabă care ar fi putut fi deplasată, dacă bătrînul militar n-ar fi fost atît de prins de amintiri.

— Da, așa a fost, — răspunse Munro, — și a plătit cu viața darul neprețuit pe care mi l-a făcut. Dar e o sfîntă printre sfinții cerului, domnule, și nu se cuvine ca un om, la sfîrșitul vieții sale, să murmure împotriva unei soarte

demne de invidiat. Mi-a fost dată un singur an, prea puține zile de fericire pentru o femeie care și-a petrecut tinerețea în suferințe fără speranță.

Era ceva atît de impunător în durerea bătrînului, încît Heyward nu îndrăzni să-i adreseze măcar o vorbă de mîngîiere. Munro părea că uitase că nu-i singur ; chipul lui exprima o sfîșietoare părere de rău, în timp ce de pe obraji lacrimi mari îi picurau pe podea. În cele din urmă se ridică brusc și străbătînd o singură dată odaia, de la un cap la altul, își reveni și se apropie de Heyward cu un aer impunător și demn.

— Domnule maior, îl întrebă, nu urma să-mi comunici ceva din partea marchizului de Montcalm ?

Duncan se ridică la rîndul lui și începu imediat, cam încurcat, să dea raportul în legătură cu mesajul pe care-l avea de transmis. Nu este nevoie să reamintim aici modul abil, dar politicos în care generalul francez știuse să înlăture toate încercările făcute de Heyward ca să afle de la el motivul întrevederii pe care o propusese comandantului fortului William Henry, și nici mesajul conceput în termeni politicoși, dar foarte hotărîți, prin care dădea să înțeleagă că Munro trebuie să vină el însuși, să ceară această explicație sau să răspundă că se poate lipsi de ea.

În timp ce Munro asculta relatarea amănunțită a maiorului asupra întrevederii sale cu generalul inamic, simțămintele de tată trecură încetul cu încetul pe-al doilea plan, și cînd Duncan termină raportul asupra misiunii sale, în fața lui se afla numai veteranul nemulțumit, rănit în sentimentele sale de soldat.

— Destul, maior Heyward ! exclamă bătrînul pe un ton care dovedea cît era de jignit de purtarea marchizului. Mi-ai spus suficient cît să se poată scrie un volum de comentarii asupra politeței franceze. Iată un domn care mă invită la o consfătuire, și cînd trimit ca înlocuitor un subaltern foarte capabil, ca dumneata — pentru că ești, Dun-

can, cu toată tinerețea dumitale — refuză să se explice și-mi răspunde pe ocolite, printr-o ghicitoare !

— Domnule colonel, se poate ca despre locțiitorul dumneavoastră să aibă o idee mai puțin măgulitoare — de altfel vă rog să luați notă că invitația făcută, pe care m-a însărcinat să v-o repet, s-a adresat de la început comandantului fortului și nu ofițerului secund.

— Ei bine, domnule, — răspunse Munro, — un ofițer secund nu are întreaga putere și aceeași demnitate ca și cel pe care-l reprezintă ? Vrea să discute cu Munro personal ! Pe legea mea, Duncan, sînt gata să merg, numai pentru a-i arăta dîrzenia noastră, în ciuda numărului și amenințărilor lui. Ar fi poate o atitudine politică nu prea rea, tinere, ce spui ?

Duncan, care socotea ca foarte important să se afle cît mai curînd posibil conținutul scrisorii pe care fusese însărcinat s-o aducă cercetașul, se grăbi să sprijine această idee.

— Fără nici o îndoială ! zise el. Indiferența și liniștea noastră nu-l vor îmbărbăta.

— Niciodată n-ai spus ceva mai adevărat ! Aș vrea să vină să ne-ncerce fortificațiile în plină zi, într-un asalt. Numai astfel îți poți da seama dacă un inamic poate rezista, și acest mijloc ar fi infinit mai de dorit decît sistemul de canonadă pe care l-a adoptat. Frumusețea și bărbăția artei războiului a fost mutilată, maior Heyward, prin practicile moderne ale lui monsieur Vauban [1] al dumneavoastră. Strămoșii noștri erau mai presus de această lașitate științifică !

— Asta poate fi foarte adevărat, *sir*, dar sîntem obligați acum să ne apărăm cu aceleași arme, întrebuințate împotriva noastră. Ce binevoiți a hotărî cu privire la acea întrevedere ?

[1] *Sebastien Le Prestre*, marchiz de Vauban (1633—1707), inginer francez, specialist în construcții militare.

— Am să mă întîlnesc cu francezul, fără teamă și fără întîrziere, așa cum se cuvine unui fidel slujitor al regelui meu. Du-te, maior Heyward, dă ordine să sune fanfara și trimite un mesager să facă cunoscut marchizului cine vine. Îl vom urma cu o mică gardă, precum se cuvine celui ce are sarcina să apere onoarea regelui său. Dar ascultă, Duncan, — adăugă el, coborînd glasul, cu toate că erau singuri, — ar fi bine să avem la îndemînă întăriri, să nu fie la mijloc vreo stratagemă a lor.

Trecînd imediat la executarea acestui ordin, tînărul părăsi încăperea și, cum ziua era pe sfîrșite, nu pierdu nici o clipă pentru a face pregătirile necesare. Nu-i trebuiră decît cîteva minute ca să constituie garda prevăzută și să trimită în tabăra francezilor un trompet cu un drapel alb, spre a anunța sosirea comandantului fortului. Cînd totul fu gata, conduse escorta la poartă, unde găsi pe superiorul său așteptîndu-l. De îndată ce îndeplinirăă ceremonialul obișnuit al plecării, veteranul și tînărul lui însoțitor ieșiră din fortăreață, urmați de escortă.

Nu erau decît la aproximativ o sută de pași de bastioane, cînd văzură ieșind dintr-un drum prăpăstios, sau mai bine-zis dintr-o rîpă ce tăia cîmpul dintre bateriile asediatorilor și fort, o mică trupă de soldați care însoțeau pe generalul lor. Din clipa cînd părăsindu-și fortificațiile pornise spre pozițiile inamicului, Munro își luase o ținută marțială, mergînd cu pas voinicesc, de paradă. De îndată ce zări panașul alb al pălăriei lui Montcalm, ochii bătrînului uriaș scînteiară de vigoarea unei tinereți renăscute.

— Spune-le băieților să fie cu ochii-n patru, — spuse el lui Duncan cu jumătate de glas, — și să fie gata să tragă la primul semnal, căci cu acești slujitori ai lui Ludovic nu ești niciodată sigur ! În același timp, noi ne vom prezenta înaintea lor, ca unii care nu au nici un motiv de temere. Mă înțelegi, maior Heyward ?

Fu întrerupt de sunetul tobelor francezilor, cărora colonelul dădu ordin să li se răspundă la fel. Fiecare parte

trimise înainte un ofițer de ordonanță, purtînd un drapel alb. Prudentul scoțian se opri cu garda în spatele lui. Îndată ce saluturile se terminară, Montcalm înaintă spre trupa inamică mergînd cu prestanță și se înclină în fața veteranului scoțindu-și cu un gest larg pălăria, al cărei panaș atinse aproape pămîntul.

Înfățișarea lui Munro avea ceva mai bărbătesc și mai impunător, dar nu avea aerul degajat și politețea insinuantă a ofițerului francez. Amîndoi tăcură un moment, privindu-se cu interes și curiozitate. Montcalm vorbi cel dintîi, cum cerea rangul său superior și natura întrevederii. După ce adresă lui Munro cîteva cuvinte de curtoazie și se întoarse spre Duncan cu un surîs plăcut, ca pentru a-i spune că-l recunoaște, continuă tot în franțuzește.

— Sînt încîntat, monsieur, că ne-ați făcut plăcerea de a vă afla aici! Prezența dumneavoastră ne va dispensa de a recurge la un interpret obișnuit; lăsîndu-mă în seama dumneavoastră, voi simți aceeași siguranță, de parcă aș vorbi cu însumi limba dumneavoastră.

Duncan răspunse acestui compliment printr-o înclinare a capului, și Montcalm, întorcîndu-se spre escorta sa care, imitînd pe cea a lui Munro, se aliniase în spatele lui, urmă, făcînd un semn din mînă:

— *En arrière mes enfants — il fait chaud; retirez-vous un peu.* [1]

Înainte de a imita această dovadă de încredere, maiorul Heyward aruncă o privire împrejurul lui și văzu cu oarecare neliniște pe toată liziera pădurilor numeroase grupuri de sălbatici, care ieșiseră curioși să urmărească de departe conferința.

— Domnul de Montcalm va recunoaște cu ușurință diferența în ce privește situația noastră, spuse el oarecum încurcat, arătîndu-i în același timp aceste trupe auxiliare, care mișunau jurîmprejur. Dacă dăm drumul escortei,

[1] Înapoi, copiii mei, e cald, retrageți-vă puțin (fr.) (n.t.).

rămînem singuri în fața celor mai primejdioși inamici ai noștri.

— Monsieur, — spuse Montcalm cu căldură, punîndu-și mîna pe inimă, — aveți drept garanție cuvîntul de onoare al unui gentilom francez și acesta ar trebui să fie de ajuns.

— Și este de ajuns, domnule, reluă Duncan. Întorcîndu-se spre ofițerul care comanda escorta, adăugă : Înapoi, domnule, retrăgeți-vă pînă în locul unde nu veți auzi ce se vorbește și așteptați noi ordine.

Acest dialog a avut loc în franceză și Munro, care nu înțelesese nici un singur cuvînt, privi retragerea escortei cu o vădită nemulțumire și ceru imediat explicații maiorului.

— Nu este în interesul nostru, domnule, să nu arătăm nici o neîncredere ? spuse Heyward. Domnul de Montcalm ne garantează siguranța, pe cuvîntul său de onoare, și am dat ordin detașamentului să se retragă la oarecare distanță, pentru a dovedi că avem încredere în cuvîntul său.

— Poate ai dreptate, domnule maior, dar eu tot n-am încredere prea mare în cuvîntul tuturor acestor marchizi sau cum se cheamă. Titlurile de noblețe sînt prea răspîndite în țara lor, ca să-i poți socoti pe toți oameni de onoare.

— Uitați domnule colonel că sîntem în conferință cu un militar care s-a distins pe calea armelor atît în Europa, cît și în America. Din partea unui om care se bucură de o reputație atît de bine meritată, n-avem de ce ne teme.

Bătrînul comandant făcu un gest de resemnare, dar chipul lui rigid arăta că persista totuși în această lipsă de încredere, provenită mai curînd dintr-un fel de dispreț ereditar împotriva francezilor, decît din vreun semn exterior, pe care s-ar fi putut întemeia acum un sentiment atît de puțin binevoitor. Montcalm așteptă cu răbdare sfîrșitul acestei mici discuții pe șoptite între cei doi ofițeri englezi și, apropiindu-se, deschise conferința.

— Am dorit să am această întrevedere cu superiorul dumneavoastră, — zise el adresîndu-se lui Duncan — pentru că sper că se va lăsa convins că a făcut deja tot ce s-a putut cere de la dînsul pentru a apăra onoarea suveranului său și că acum va consimți să ia în seamă și cerințele omeniei. Voi recunoaște totdeauna că a rezistat în chip cît se poate de onorabil și că a continuat rezistența atît timp cît a avut măcar cea mai slabă speranță de a salva situația.

Cînd aceste cuvinte i se comunicară lui Munro, acesta răspunse cu demnitate, dar destul de politicos :

— Oricît aș prețui această mărturie a domnului de Montcalm, va fi mai binevenită cînd o voi merita pe deplin.

Generalul francez surîse în timp ce Duncan îi traducea răspunsul și adăugă imediat :

— Prețuirea pe care o arăți unui om de valoare pe care-l stimezi rămîne în umbră cînd întîlnești o îndărătnicie inutilă. Domnul colonel n-ar vrea să-mi vadă tabăra, să numere el însuși oamenii și să se convingă, prin urmare, că este imposibil să mai reziste cu succes ?

— Știu că regele Franței e bine slujit, — răspunse scoțianul imperturbabil, de îndată ce Duncan îi traduse, — dar și regele, stăpînul meu, are trupe la fel de credincioase și de numeroase.

— Care, din fericire pentru noi, nu sînt aici, completă Montcalm cu însuflețire, fără a mai aștepta traducerea. În război sînt situații cărora un bărbat viteaz trebuie să se supună cu același curaj pe care-l arată în fața inamicului.

— Dacă aș fi bănuit că domnul Montcalm știe atît de bine englezește, nu m-aș mai fi ostenit să-i fac o traducere proastă a celor spuse de comandantul meu, remarcă Duncan pe un ton înciudat, amintindu-și de dialogul pe care-l avusese cu Munro un moment mai înainte.

— Pardon monsieur, — răspunse generalul francez, roșind ușor, — este o mare diferență între a putea înțelege

cîteva cuvinte dintr-o limbă străină și a fi în stare s-o vorbești. Vă rog deci să continuați a-mi servi de interpret. Munții aceștia, — adăugă el după o clipă de tăcere, — ne-au fost de mare folos ca să ne putem da seama de starea fortificațiilor dumneavoastră și pot să vă asigur că în clipa de față știu, tot așa de bine ca și dumneavoastră, cît de șubrede sînt.

— Întreabă-l pe generalul francez, — urmă Munro cu mîndrie, — dacă luneta lui poate să bată pînă la Hudson și dacă a văzut cînd și pe unde va trebui să-ntîmpine armata lui Webb.

— Să-l lăsăm pe generalul Webb să răspundă singur la această întrebare, replică diplomatic Montcalm, întinzîndu-i lui Munro o scrisoare deschisă. Veți vedea în această epistolă, domnule, că nu este deloc probabil ca mișcările trupelor sale să fie neliniștitoare pentru armata mea.

Veteranul apucă scrisoarea fără să mai aștepte ca Duncan să-i traducă cele spuse, cu o grabă care dovedea ce importanță dădea conținutului acestei misive. Dar abia o citi și privirile lui mîndre de ostaș se umbrir într-o adîncă întristare, buzele începură să-i tremure, hîrtia îi scăpă din mîini, capul îi căzu pe piept, ca unui om căruia toate speranțele-i fuseseră spulberate dintr-o singură lovitură.

Duncan ridică scrisoarea și, fără a încerca să se scuze pentru libertatea ce-și lua, n-avu voie decît să-și arunce ochii pe ea, ca să se asigure de vestea cumplită pe care o cuprindea. Șeful lor comun, generalul Webb, departe de a-i îndemna să reziste, îi sfătuia în termenii cei mai clari și preciși să se predea imediat, aducînd ca argument că el nu putea să le trimită în ajutor nici măcar un singur om.

— Nu încape nici o îndoială ! exclamă Heyward, întorcînd scrisoarea pe-o parte și pe alta. Este sigiliul și semnătura lui Webb ; acesta este desigur mesajul interceptat.

— Omul acesta m-a trădat ! strigă Munro cu amărăciune. În casa mea va dăinui o rușine care nu mi-a călcat

niciodată pragul ! Webb vrea să arunce dezonoarea asupra părului meu alb !

— Nu vorbiți astfel ! izbucni înfierbîntat Duncan. Sîntem încă stăpîni pe fort și pe onoarea noastră ! Ne vom apăra ! Ne vom vinde atît de scump viața, încît inamicul să simtă că a plătit din greu sacrificiul acesta !

— Îți mulțumesc, băiete ! spuse bătrînul, revenindu-și din stupoare. De data aceasta tu ai redeșteptat în Munro sentimentul datoriei. Să ne înapoiem în fort și îndărătul meterezelor să ne săpăm mormîntul.

— Domnilor, — interveni Montcalm, înaintînd spre ei vădit impresionat, — se vede că știți prea puțin despre Louis de Saint Véran, dacă-l considerați capabil să profite de această scrisoare ca să umilească niște ostași atît de bravi, dezonorîndu-se pe sine. Înainte de a vă retrage, ascultați cel puțin ce condiții de capitulare vă ofer !

— Ce zice franțuzul ? întrebă veteranul cu o mîndrie disprețuitoare. Își face un merit din faptul că a luat prizonier un curier și că a interceptat un bilet al cartierului general ? Domnule maior, spune-i că dacă vrea să-și bată inamicii cu vorbe, va fi mai cîștigat ridicînd asediul fortului nostru și ducîndu-se să împresoare fortul Edward.

Duncan îi explică ce spusese marchizul.

— Domnule de Montcalm, sîntem gata să vă ascultăm, spuse Munro pe un ton mai liniștit.

— Este imposibil să păstrați fortul, — reluă mărinimos marchizul, — și regescul meu stăpîn are interesul să fie distrus. Dar domniilor voastre și bravilor dumneavoastră camarazi vi se va acorda orice favoare ostășească veți pretinde.

— Drapelele ? întrebă Heyward.

— Le veți duce în Anglia și le veți arăta regelui vostru.

— Armele ?

— Le veți păstra, nimeni nu le va folosi niciodată mai bine decît dumneavoastră

— Predarea fortului ? Plecarea noastră ?

— Se va proceda în modul cel mai onorabil pentru dumneavoastră.

Duncan explică aceste propuneri comandantului său, care le ascultă cu o vizibilă surpriză, adînc mișcat de această extraordinară generozitate la care se aștepta atît de puțin.

— Du-te, Duncan, cu acest marchiz, care este un adevărat marchiz. Urmează-l în cortul lui și stabilește cu dînsul toate condițiile. Am trăit destul, ca să văd la bătrînețe două lucruri pe care nu le-aș fi crezut niciodată posibile : un englez care se teme să-și ajute camarazii de arme și un francez care este prea cinstit ca să profite de avantajul obținut.

După ce vorbi astfel, veteranul își lăsă capul în piept, și, după ce salută pe marchiz, se întoarse încet spre fort. Înfățișarea lui abătută arătă garnizoanei că soarta le fusese potrivnică. Munro nu și-a mai revenit niciodată din șocul produs de această lovitură neașteptată : schimbarea produsă în caracterul său hotărît i-a pricinuit moartea prematură.

Duncan rămase să stabilească condițiile capitulării fortului. Se înapoie în fort în timpul primului schimb al gărzii de noapte și, după o scurtă întrevedere cu comandantul, se reîntoarse în tabăra franceză. Apoi se anunță în mod public încetarea ostilităților. Munro semnase capitularea, în virtutea căreia fortul trebuia predat inamicului a doua zi dimineața, iar garnizoana era autorizată să iasă cu drapelele-n frunte, cu toate armele și bagajele, deci, conform principiilor militare, cu onoarea nepătată.

CAPITOLUL XVII

Să ţesem, să ţesem lîna,
Firu-i tors, urzeala-i gata ;
Munca-i pe sfîrşite.

GRAY

Cele două tabere, puse faţă-n faţă în pustiurile Horicanului, petrecură noaptea de 9 august 1757 aproape la fel cum ar fi petrecut-o dacă s-ar fi aflat pe cel mai nobil cîmp de bătălie din Europa : — învinşii — demoralizaţi şi copleşiţi de întristare, învingătorii — bucuroşi de victorie. Dar atît pentru tristeţe, cît şi pentru bucurie există o margine, şi la căderea nopţii, liniştea acestor păduri uriaşe nu mai era întreruptă decît de glasul nepăsător al vreunui tînăr francez, care fredona un cîntec la avanposturi, sau de somaţia ameninţătoare a santinelelor de pe meterezele fortului, căci englezii păzeau încă bastioanele şi nu voiau să lase pe inamic să se apropie înaintea momentului fixat pentru predarea fortului. Dar către zori încetă orice mişcare şi un străin în zadar s-ar fi străduit să descopere, după sunet, prezenţa unui număr atît de mare de oameni înarmaţi pe malurile „lacului sfînt".

La ceasul acesta de tăcere adîncă, pînza care acoperea cortul principal al taberei franceze se ridică încet şi un bărbat care era în interior ieşi fără zgomot. Era înfăşurat într-o mantie care avea de scop să-l apere de răcoarea umedă şi pătrunzătoare a pădurilor, dar şi de a-i ascunde identitatea. Grenadierul de gardă de la intrarea cortului generalului francez îl lăsă să treacă fără să-l oprească, *prezentîndu-i arma „pentru onor"*, şi îl văzu înaintînd cu pas sprinten prin orăşelul de corturi, în direcţia fortului William Henry. Cînd necunoscutul întîlnea, în trecere, pe vreuna din santinele postate în diferite puncte ale tabe-

rei, răspundea scurt la întrebările obișnuite și, după cît se părea, într-un mod satisfăcător, căci nimeni nu-l opri nicăieri.

Cu excepția acestor întîlniri, care se repetară destul de des, nici o întîmplare nu-i tulbură plimbarea tăcută și înaintă astfel din centrul taberei pînă la ultimul avanpost dinspre fort. Cînd trecu prin fața soldatului care era de strajă în punctul cel mai apropiat de inamic, acesta strigă după obicei :

— *Qui vive ?*

— *France !*

— Parola ?

— Victoria, răspunse misteriosul personaj, apropiindu-se de santinelă pentru a-i spune încet cuvîntul de trecere.

— Bun ! replică soldatul, așezîndu-și iar pușca pe umăr. Ați ieșit cam prea devreme la plimbare, *monsieur !*

— Este mai bine să fii treaz, *mon enfant,* îi răspunse celălalt, apăsînd pe aceste cuvinte și privindu-l în ochi. Apoi, ridicîndu-și un fald al mantalei care îi căzuse de pe umeri, continuă să înainteze spre fortul englez, în timp ce soldatul, cu o mișcare de surpriză, îi dădu onorul în modul cel mai respectuos și, reluîndu-și garda, murmură cu glasul pe jumătate :

— Da, pe cinstea mea, trebuie să fii treaz, căci mi se pare că avem un caporal de gardă care nu știe ce-i somnul !

Ofițerul nu auzi sau se prefăcu că nu aude cuvintele ce-i scăpaseră santinelei și nu se opri decît cînd ajunse la malul nisipos al lacului, atît de aproape de bastionul apusean al frontului, încît vecinătatea acestuia putea să-i fie primejdioasă. Cîțiva nori pluteau în văzduh și unul din ei ascundea în acel moment globul lunei, care dădea o lumină foarte slabă, abia conturînd lucrurile. Se așeză precaut după un copac mare și rămase sprijinit de el cîtva timp, dînd impresia că privește cu multă atenție

fortificațiile mute ale englezilor. Privirile lui îndreptate spre metereze nu erau numai curioase. Ochii păreau să deosebească cu pricepere locurile mai rezistente de părțile mai slabe și cercetările lui nu trădau o prea mare încredere. În sfîrșit păru mulțumit de investigația făcută și, privind nerăbdător spre vîrful de răsărit al munților, ca și cum s-ar fi temut să nu fi sosit prea tîrziu ca să vadă ivindu-se zorile, era să se înapoieze, cînd un zgomot ușor, pe care-l auzi pe bastionul din apropiere, îl hotărî să rămînă.

Văzu atunci cum un om se apropie de marginea meterezului, apoi se oprește părînd că privește lung, la rîndul lui, corturile din tabăra franceză. Aruncă și el o privire spre răsărit, ca și cum s-ar fi temut sau ar fi dorit să vadă zorii zilei, apoi își întoarse ochii spre vasta întindere a apelor lacului, care semăna cu o boltă cerească, lichidă, împodobită cu mii de stele. Chipul abătut al omului care stătea sprijinit de parapet și care, după cît părea, era cufundat în gînduri întunecate, statura lui înaltă, ora la care se afla în acel loc, toate acestea făceau pe observatorul ascuns, care-i pîndea mișcările, să se convingă că era însuși comandantul fortului.

Discreția și prudența îi dictau să se retragă, și necunoscutul ocoli trunchiul copacului, ca să plece fără să fie văzut, cînd un alt zgomot îi atrase atenția și îi opri pentru a doua oară pașii ; acest zgomot părea cauzat de clipocitul apelor lacului, dar nu semăna deloc cu valurile provocate de vînt. Se auzeau din cînd în cînd cum se ciocnesc unele de altele pietricelele. După o clipă văzu corpul unui indian înălțîndu-se încet de pe malul lacului, urcînd fără zgomot pe țărm, înaintînd spre el și oprindu-se de cealaltă parte a copacului îndărătul căruia se afla el. Țeava unei puști se îndreptă spre bastion ; dar mai înainte ca sălbaticul să aibă timp să tragă, mîna ofițerului opri trăgaciul armei ucigașe.

Surprins, indianul, al cărui plan laș și perfid fusese zădărnicit într-un chip atît de neașteptat, scoase un „uff!" de supărare.

Fără să spună nimic, ofițerul francez îi puse mîna pe umăr și îl trase în liniște la o oarecare depărtare de locul acela, unde convorbirea care a urmat ar fi putut deveni primejdioasă cel puțin pentru unul dintre ei. Apoi descheindu-și puțin mantaua, astfel ca să i se poată vedea uniforma și crucea Sfîntului Ludovic prinsă pe piept, Montcalm îl întrebă pe un ton sever :

— Ce înseamnă asta ? Oare fiul meu nu știe că părintele lui canadian și englezii au îngropat securea războiului ?

— Ce pot face huronii ? răspunse indianul într-o franceză stîlcită. Nici unul din războinicii lor nu are de arătat nici un scalp, iar Fețele-Palide s-au făcut prieteni unii cu alții !

— A ! Le Renard Subtil ! Acest zel mi se pare ciudat la un prieten care cu puțin timp în urmă ne era dușman ! De cîte ori a răsărit soarele de cînd Vulpea a lovit stîlpul de război al englezilor ?

— Unde e soarele ? întrebă sălbatecul înciudat. Dincolo de dealuri este întunecat și rece. Dar cînd va răsări iar, va fi luminos și dogoritor. Le Renard Subtil este soarele tribului său. Între el și tribul lui sînt mulți nori și mulți munți, dar acum el strălucește și cerul lui e fără nori.

— Știu foarte bine că Le Renard are putere asupra fraților săi ; ieri umbla să facă trofee din scalpul lor, și azi îl ascultă în fața focului conducătorilor.

— Magua este un mare șef.

— S-o dovedească învățînd pe ai săi să se poarte cum trebuie față de noii noștri prieteni !

— Pentru ce șeful părinților noștri canadieni și-a adus tinerii războinici în aceste păduri ? De ce a pus să

se tragă cu tunurile împotriva acestei case de pămînt? întrebă abilul indian.

— Ca s-o cucerească. Țara asta aparține stăpînului meu și el a dat ordin tatălui tău din Canada să gonească pe englezii care au pus mîna pe ea. Ei au consimțit să se retragă și acum tatăl tău nu-i mai socotește inamici.

— Bun, dar Magua a dezgropat securea ca s-o înroșească în sînge. Acum strălucește. Cînd va fi roșie, o vom îngropa.

— Dar Magua s-a legat prin cuvînt să nu pățeze crinii Franței. Inamicii marelui rege de dincolo de lacul de apă sărată trebuie să fie inamicii huronilor, după cum prietenii lui trebuie să fie prietenii lor, adăugă Montcalm.

— Prietenii lor? repetă indianul batjocoritor; să-i dea voie părintele lui Magua să-i ia mîna.

Montcalm, care știa că influența pe care și-o dobîndise printre triburile sălbatice și-o putea menține mai degrabă prin concesii decît prin autoritate, îi întinse, în silă, mîna. Magua o apucă și punînd degetul generalului francez pe o cicatrice adîncă, în mijlocul pieptului, îl întrebă cu un ton de triumf:

— Știe părintele meu ce-i asta?

— Care războinic nu știe? Este semnul lăsat de un plumb.

— Și asta? continuă indianul, arătîndu-i spatele gol, căci nu avea pe el calicoul obișnuit.

— Asta? Fiul meu a fost batjocorit. Cine a făcut asta?

— Magua a dormit pe un pat prea tare în *wigwam*-urile englezilor, și bețele așternutului au lăsat semnele acestea.

Sălbaticul însoți aceste cuvinte de un surîs amar, care însă nu-i ascundea furia abia stăpînită. Apoi, luîndu-și aerul de demnitate fioroasă al unui șef indian, adăugă:

— Spuneți-le unerilor războinici ai dumneavoastră că sînt în pace cu englezii ! Le Renard Subtil știe ce trebuie să spună războinicilor huroni.

Fără să mai adauge un cuvînt și fără să aștepte răspuns, Magua își puse puşca sub braț și reluă în liniște drumul către pădurea unde aveau tabăra compatrioții săi. Pe cînd trecea linia posturilor, mai multe santinele îl somară să stea, dar nu le răspunse, iar acestea îl lăsară cu viață numai pentru că, recunoscînd că-i un indian din Canada, știau cît erau de încăpățînați acești sălbatici.

Montcalm rămase cîtva timp pe locul unde-l lăsase indianul, absorbit de gînduri triste și reflectînd la firea greu de stăpînit a acestor aliați ai săi. Renumele îi fusese odată compromis de o întîmplare oribilă, în împrejurări care semănau îngrozitor cu acele de acum. Frămîntat de aceste gînduri, simți ce mare responsabilitate apasă pe umerii acelora care nu sînt destul de scrupuloși în alegerea mijloacelor de a-și atinge țelul și cît e de primejdios să pui în mișcare o mașină ale cărei efecte nu le poți stăpîni.

Alungînd aceste gînduri pe care le socotea drept dovezi de slăbiciune în asemenea clipe de izbîndă, se îndreptă spre cortul lui. Acum mijeau zorile și generalul dădu ordin să se sune deșteptarea.

Cînd răsunară în tabăra francezilor primele sunete de tobă, răspunseră imediat și cei din fort ; aproape în același timp se auzi în toată valea o muzică războinică, ce acoperi răpăitul tobelor. Cornurile și trompetele învingătorilor răsunară fără încetare pînă cînd se adunară toți oamenii. Îndată ce fluierele din fort dădură semnalul lung și ascuțit de capitulare, în tabără se restabili liniștea.

Între timp se luminase și, cînd armata franceză se alinie ca să-și aștepte generalul, razele soarelui făceau să strălucească toate armele. Capitularea, cunoscută deja de toți, se anunță oficial și compania hotărîtă să păzească

porțile fortului cucerit defilă pe dinaintea comandantului. Trompeții sunară pornirea în marș și, în același timp, în ambele părți se făcură ultimele pregătiri pentru predarea și primirea fortului, în fața gurilor de tun amuțite.

Cînd se dădu semnalul de evacuare a fortului, în liniile întregii armate anglo-americane se observară semnele unei plecări silite. Soldații, mîhniți, își aruncau pe umăr armele neîncărcate, apoi se încolonau; se vedea însă că rezistența față de inamic le înfierbîntase sîngele și abia așteptau ocazia să se răzbune pentru o insultă care le rănise mîndria, cu toate că li se micșorase umilința prin faptul că li se dăduse permisiunea să iasă din fort cu toate onorurile militare. Femeile și copiii alergau încoace și încolo, unele ducînd cîteva boccele, celelalte căutînd în coloană pe soldații care le purtau de grijă.

Munro apăru în mijlocul trupelor sale tăcute, îndurerat, dar cu fruntea sus. Era limpede că predarea neașteptată a fortului fusese pentru el o lovitură ireparabilă, deși încerca să o suporte cu toată bărbăția unui vechi combatant.

Heyward era adînc mișcat de tăcuta și impresionanta durere a colonelului. Se achitase de toate îndatoririle ce le avusese de îndeplinit și se apropie de bătrîn pentru a-l întreba dacă-i mai poate fi de folos cu ceva.

— Fetele mele! răspunse laconic, dar pe un ton deosebit de expresiv.

— Doamne! exclamă Duncan, nu s-a dat nici o dispoziție specială pentru plecarea lor?

— Azi nu sînt decît ostași, maior Heyward, răspunse veteranul; toți cei pe care-i vezi în jurul meu au dreptul să se numească copiii mei!

Maiorul înțelese. Fără să piardă nici o clipă, atît de prețioasă atunci, alergă la locuința ce o ocupase comandantul, să caute pe cele două surori. Le găsi la ușă, gata de plecare, înconjurate de un grup de femei care plîngeau și se văicăreau și care se adunaseră în acel loc, în-

chipuindu-şi că aici vor găsi mai multă protecţie. Deşi Cora era palidă şi neliniştită, nu-şi pierduse nimic din fermitate ; dar ochii Alicei, roşii şi scînteietori, dovedeau cîte lacrimi vărsase. Amîndouă primiră pe tînărul ostaş cu vădită bucurie, şi Cora, împotriva obiceiului său, îi adresă cea dintîi cuvîntul.

— Fortul e pierdut, — îi spuse ea cu un surîs trist, — dar vreau să sper că cel puţin ne rămîne onoarea nepătată.

— Este mai curată ca oricînd ! exclamă Heyward. Dar, dragă *miss* Munro, este timpul să vă gîndiţi mai puţin la ceilalţi şi mai mult la dumneavoastră. Datoria de ostaş, onoarea, acea onoare pe care ştii s-o preţuieşti atît de bine, cere ca tatăl dumitale şi cu mine să mergem în fruntea trupelor, cel puţin pînă la o anumită distanţă. Unde să găsim acum, în toată această confuzie şi în dezordinea unei astfel de plecări, pe cineva care să poată veghea asupra voastră şi să vă poată ocroti ?

— N-avem nevoie de nimeni, răspunse Cora. Cine ar îndrăzni să facă vreun rău fiicelor unui astfel de părinte, în asemenea momente ?

— Nu v-aş lăsa singure, chiar dacă mi s-ar da comanda celui mai bun regiment al maiestăţii sale, replică maiorul, căutînd cu ochii în jurul său. Gîndeşte-te că Alice nu-i înzestrată cu aceeaşi tărie sufletească ca dumneata şi numai dumnezeu ştie ce grozăvii mai are de îndurat.

— Poate că ai dreptate, reluă Cora cu un surîs mai trist ca cel dinainte. Dar ascultă ! Întîmplarea ne-a şi trimis pe prietenul de care crezi că vom avea nevoie.

Duncan înţelese imediat ce voia să spună. Îi ajunse la urechi sunetul lent şi grav al muzicii bisericeşti, atît de cunoscut în coloniile din est, şi-l făcu să se îndrepte degrabă spre o clădire alăturată, părăsită de-acum de cei ce o ocupaseră. Găsi aici pe David exprimîndu-şi, în felul cunoscut, sentimentele sale de pietate.

Rămase la ușă fără să se arate, pînă în momentul cînd David încetă mișcarea din mînă cu care-și dirija singur cîntările, socotind că și-a terminat rugăciunea. Îl bătu pe umăr, spre a-i atrage atenția, și-i explică pe scurt ce voia de la el.

— Bucuros ! încuviință discipolul regelui profet. Am găsit în aceste două tinere doamne tot ce poate fi mai fermecător și mai melodios într-o făptură omenească. După ce am înfruntat împreună atît de mari primejdii, se cuvine să călătorim împreună, *liniștiți*. Le voi urma de îndată ce-mi voi sfîrși rugăciunea de dimineață și nu mai lipsește decît doxologia. Vrei s-o cîntăm împreună ? Aria este ușoară ; cea cunoscută sub numele de „Southwell".

Își deschise cărticica și suflînd din nou în ciudatul instrument cu care lua tonul exact, David își continuă cîntecul cu o atenție atît de încordată, încît Duncan fu obligat să aștepte pînă sfîrși ultimul verset. Văzu apoi cu plăcere că-și pune ochelarii în toc și cartea în buzunar.

— Să ai grijă, — îi spuse el atunci, — ca toți să se poarte față de tinerele doamne cu respectul cuvenit. Nimeni să nu-și permită vreo apreciere nepotrivită cu privire la comportarea tatălui lor sau să ia în rîs nenorocirile ce l-au lovit. Servitorii lui te vor ajuta în îndeplinirea acestei misiuni.

— Bucuros, repetă David.

— E posibil, — continuă maiorul, — să întîlniți în drum vreun grup de indieni sau chiar francezi, care să dea tîrcoale convoiului. În acest caz ai să le reamintești termenii capitulării și ai să-i amenințî, la nevoie, că vei raporta lui Montcalm purtarea lor. Un singur cuvînt va fi de ajuns.

— Dacă nu va fi de ajuns, le voi vorbi pe alt ton, răspunse David, scoțîndu-și iar cartea și ochelarii. Am aici un cîntec care, dacă este cîntat cum se cuvine și în glasul indicat, ar impune chiar celor mai îndărătnici oameni. Și se porni să-l intoneze :

„De ce, păgîni, această furie barbară?"...

— Destul! Destul! făcu Heyward, întrerupînd această invocație muzicală. Ne-am înțeles și e timpul ca fiecare să ne gîndim la cele ce avem de făcut.

Gamut consimți și plecară împreună spre cele două surori. Cora primi politicoasă pe noul și crudatul ei protector și obrajii palizi ai Alicei se însufleți de un surîs șiret, cînd mulțumi lui Duncan pentru că-și dăduse osteneala și făcuse o alegere atît de bună.

Maiorul răspunse că a făcut tot ce i-au îngăduit împrejurările și că, dat fiind că nu era nici o primejdie reală, prezența lui David era suficientă pentru siguranța lor. În sfîrșit, după ce le făgădui că la cîteva mile de Hudson va veni lîngă ele, le părăsi în grabă, ca să-și ia locul în fruntea trupelor.

Semnalul de plecare fusese dat și coloana engleză se pusese în mișcare. Un răpăit lung de tobă izbucni în apropiere, și cele două surori tresăriră văzînd uniformele albe ale grenadierilor francezi, care puseseră deja stăpînire pe porțile fortului. Cînd sosiră la metereze, li se păru că pe deasupra capului trece un nor. Ridicară ochii și zăriră faldurile albe ale stindardului Franței plutind pe cel mai înalt bastion.

— Să ne grăbim, — zise Cora, — locul acesta nu mai e potrivit pentru fiicele unui ofițer englez.

Alice o luă la braț pe sora ei și amîndouă înaintară spre poartă, însoțite tot timpul de femeile și copiii ce le înconjurau. Cînd ieșiră, ofițerii francezi care se găseau acolo, aflînd că sînt fiicele comandantului, le salutară cu respect, dar fără obișnuita curtoazie, pentru că aveau destul bun-simț ca să-și dea seama că, în asemenea situație, nu le-ar fi făcut nici o plăcere celor două surori.

Cum abia se aflau cai și căruțe pentru răniți și bolnavi, Cora și sora sa hotărîseră să facă tot drumul acela obositor pe jos, ca să nu lipsească pe vreunul din acești nenorociți de ajutorul ce le era atît de necesar. Cu toate

acestea, mulți dintre soldații abia intrați în convalescență erau totuși obligați să-și tîrască membrele schilodite în urma coloanei. Deși erau atît de slabi, încît cu greu se puteau mișca, fusese imposibil să se găsească în acest pustiu mai multe mijloace de transport. Toți erau în marș : soldații triști și tăcuți, răniții și bolnavii care gemeau și femeile îngrozite fără să știe pentru ce.

Cînd acest ultim grup părăsi de-a valma și înfricoșat fortificațiile ce nu mai puteau ocroti de-aci înainte nici pe cei teferi, nici pe cei în suferință, un nou tablou se desfășura în același timp sub ochii tuturor. Pe dreapta, la oarecare distanță, armata franceză era aliniată sub arme. Montcalm își adunase trupele de îndată ce grenadierii luaseră-n primire paza fortului. Soldații priveau cu atenție, dar tăcuți, cum defilau învinșii, dîndu-le toate onorurile militare cuvenite, fără a-și îngădui nici insulte, nici glume care să-i umilească. Armata engleză și civilii din fort, aproape trei mii de oameni, formau două eșaloane care se apropiau pentru a se îndrepta încet către drumul din pădure ce ducea spre Hudson. Pe liziera pădurii, nu departe de drum, se-nșiruiau o sumedenie de indieni, ieșiți să-i privească ca niște ulii, pe care numai teama de o armată superioară îi împiedică să se arunce asupra prăzii. Unii dintre ei se amestecară totuși în diferitele grupuri care urmau coloanele învinșilor rămase în urmă, cu toate că se dăduse ordin strict ca nimeni să nu se depărteze ; dar indienii aceștia păreau numai niște observatori înciudați și fioroși.

Avangarda condusă de Heyward atinsese deja defileul și dispărea puțin cîte puțin printre copaci, cînd atenția Corei fu atrasă de un zgomot ca de ceartă, ce se auzi în grupul din spate. Un soldat din trupele provinciale, rămas în urmă, ispășea pentru neascultarea lui : prea încărcat de bagaje, se depărtase de ai săi și era pe punctul de a fi prădat. Un indian voia să i le smulgă, dar americanul era viguros și prea avar ca să cedeze fără rezis-

tență cele ce-i aparțineau. Urmă o încăierare, care deveni generală. Deodată, ca prin farmec, apărură o sută de sălbatici în locul unde, cu cîteva minute mai înainte, abia s-ar fi numărat o duzină. Noii veniți voiau să-l ajute pe jefuitor, iar americanii căutau să se opună. Cora recunoscu în mijlocul indienilor pe Magua, care-i ațîța. Femeile și copiii se opriseră, îngrămădindu-se unii în alții, ca un stol de păsări speriate, apoi indianul reuși să-și smulgă prada, și sălbaticii se retraseră, lăsîndu-și inamicul să-și continue marșul, fără a-l mai hărțui.

Cînd grupul de femei se apropie de ei, culoarea vie a unui șal purtat de una din ele atrase un huron, care se și repezi să-l înhațe. Femeia ținea în brațe un copil, acoperit cu un colț al șalului și mai curînd de frică decît din dorința de a-l păstra, strînse cu putere șalul și copilul la sîn. Cora era gata să-i spună să cedeze sălbaticului șalul la care rîvnea atît, dar acesta, lăsînd o clipă șalul de care trăgea, smulse copilul din brațele mamei și cu un surîs feroce îi întinse o mînă, ca pentru a-i arăta că e gata să facă schimb, iar cu cealaltă învîrtea copilul deasupra capului, ținîndu-l de picioare, ca pentru a-i dovedi și mai mult valoarea răscumpărării ce o pretindea. Femeia se repezi desperată la el.

— Iată... ține! Ia tot! Tot! striga nefericita mamă, abia putînd să respire, în timp ce, cu mîna tremurînd, se dezbrăca de toate veșmintele la care putea renunța. Ia tot ce am, dar dă-mi copilul!

Sălbaticul dădu cu piciorul, disprețuitor, în aceste boarfe fără valoare și, văzînd că alt indian luase șalul pe care-l dorea el, cruzimea i se transformă în furie. Zdrobi capul copilului de o stîncă și aruncă la picioarele mamei trupul care palpita încă. Nenorocita rămase o clipă împietrită; ochii rătăciți i se fixară asupra ființei desfigurate pe care, cu un minut înainte, o strînsese cu duioșie la piept. Apoi ridică capul spre cer, ca pentru a invoca urgia cerească asupra ucigașului copilului. Dar huronul,

înfuriat și mai mult de vederea sîngelui, îi crăpă capul cu o lovitură de *tomahawk*. Ea căzu și muri îmbrățișînd trupul neînsuflețit al copilului.

În aceste clipe de învălmășeală, Magua își duse mîinile la gură și scoase fatalul și înfricoșătorul strigăt de luptă. Toți indienii, răspîndiți pe unde erau, îl repetară, și pe toată liziera pădurii răsunară urlete înfiorătoare.

Într-o clipă, cu iuțeala cailor de curse cărora li se deschide bariera, aproape două mii de sălbatici țîșniră din pădure și se repeziră cu furie asupra ariergărzii armatei engleze ce se mai afla în cîmpie și asupra grupurilor răzlețe care o urmau la mică distanță. Nu vom insista asupra scenei oribile și revoltătoare care urmă. Moartea secera pretutindeni, cu înfățișarea ei cea mai hidoasă. Rezistența unora nu făcu decît să întărîte furia ucigașilor, care loveau chiar cînd victimele lor nu mai erau în stare să le simtă loviturile. Sîngele curgea în șuvoaie și această priveliște înfierbîntase atît de cumplit mînia barbarilor încît unii dintre ei îngenuncheau și-l beau cu o plăcere infernală.

Trupele ariergărzii se constituiră imediat în careu, pentru a răspunde atacului printr-o acțiune militară organizată, și reușiră în bună parte, deși mulți soldați lăsară să li se smulgă din mîini armele neîncărcate, în speranța zadarnică de a domoli astfel furia cumpliților dușmani. Dar masacrarea grupurilor răzlețe continuă.

În mijlocul acestei grozăvii, timp de zece minute care li s-au părut secole, cele două surori rămăseseră vlăguite de puteri și împietrite de groază. Cînd a căzut prima victimă, celelalte femei s-au strîns grămadă, toate țipînd și văicărindu-se, împiedicîndu-le orice mișcare, iar cînd au reușit să scape din strînsoare era prea tîrziu : Cora și sora ei nu mai puteau fugi nicăieri fără să cadă sub *tomahawk*-urile sălbaticilor care le împresuraseră din toate părțile.

Strigăte, gemete, plînsete și blesteme se amestecau cu răcnetele indienilor.

În acel moment, Alice zări un ostaș englez, de statura tatălui ei, care străbătea în goană cîmpia, în direcția taberei lui Montcalm. Era într-adevăr el. Înfruntînd toate primejdiile, bătrînul alerga la generalul francez, să-i ceară socoteală și să obțină escorta stipulată în înțelegerea convenită între ei și care era acum tardivă. Cincizeci de *tomahawk*-uri și de cuțite se ridicară amenințătoare în calea lui, dar brațul încă iute al veteranului respingea calm mîna care voia să-l ucidă, fără să se apere în alt fel și fără să-și încetinească pasul. Sălbaticii păreau că-i respectă gradul, vîrsta și bravura. Din fericire pentru el, răzbunătorul Magua își căuta victime în mijlocul ariergărzii pe care bătrînul o părăsise.

— Tată ! Tată ! Sîntem aici ! strigă Alice de îndată ce-l recunoscu. Ajutor ! Vino, tată, că ne omoară !

Repetă de mai multe ori, dar în zadar, acest strigăt care ar fi înmuiat și o inimă de piatră. La ultima chemare, Munro păru că aude ceva, dar Alice căzuse jos fără cunoștință, iar Cora o acoperise cu trupul ei, plîngînd în hohote. Bătrînul nu le mai putea vedea, nu mai auzi repetîndu-se chemarea de-adineauri și, dînd din cap îndurerat, continuă să meargă, răspunzînd numai aceleia a datoriei.

— Domnișoarelor, — spuse David care, deși fără apărare, nu-și părăsise postul, — aici e sabatul diavolilor. Nu se cuvine unor creștini să rămînă aici. Ridicați-vă, trebuie să fugim !

— Fugi ! îi răspunse Cora, strîngîndu-și sora în brațe. Încearcă să scapi dumneata ! Nouă nu ne poți fi de nici un ajutor.

Gestul expresiv cu care fata însoți aceste cuvinte îl făcu să priceapă pe Gamut că Alice își pierduse cunoștința, iar sora ei era hotărîtă să nu o părăsească. Își aruncă ochii asupra demonilor care, aproape de el, continuau să ucidă, și atunci, ridicînd fruntea, își îndreptă statura înaltă, și

trăsăturile chipului său arătară că luase o hotărîre însemnată.

— Dacă tînărul păstor evreu, — spuse el, — a putut îmblînzi sufletul rău al lui Saul prin dulceața harfei sale și prin cîntecele lui divine, de ce n-aș încerca aici puterea muzicii ?

Își umflă pieptul și începu să cînte atît de tare, încît acoperea toate strigătele, gemetele muribunzilor și urletele fioroase ale ucigașilor.

Cîțiva sălbatici care se repeziseră spre ei cu intenția de a le jefui pe cele două surori, văzură lîngă ele, în picioare, această arătare țeapănă, căutînd cu ochii la cer, și se opriră să-l asculte. Mirarea li se transformă în admirație și, exprimîndu-și unii față de alții stima lor pentru dîrzenia cu care războinicul alb își cînta imnul de moarte, plecară să-și caute victimele în altă parte.

Încurajat și înșelat de acest succes, David își dublă eforturile, încredințat că intervenția lui e de natură divină. Cîntecul neobișnuit atrase însă un sălbatic care alerga din grup în grup, căutînd vizibil o anumită victimă demnă de el. Era Magua, care scoase un urlet de triumf, văzînd că foștii lui prizonieri îi picaseră iarăși în gheare.

— Vino, — răcni el, apucînd rochia Corei cu mîna udă de sînge, — *wigwam*-ul huronului te așteaptă. Nu-i mai bine acolo ca aici ?

— Pleacă ! răspunse Cora întorcînd capul.

Indianul îi puse sub ochi mîna roșie de sînge și îi spuse rînjind cu satisfacție :

— E roșie cu toate că vinele din care a țîșnit erau albe !

— Bestie ! strigă ea, tu ai pe suflet această mare de sînge, tu ești autorul acestui măcel !

— Magua este un șef mare ! răspunse el triumfător. Fata cu părul negru vrea să-l urmeze la tribul său ?

— Nu, niciodată ! răspunse dîrz Cora. Lovește dacă vrei, și du-ți răzbunarea pînă la capăt.

Indianul ezită o clipă, apoi se aplecă brusc, apucă în brațe trupul Alicei și o luă la fugă spre pădure.

— Stai ! strigă Cora, alergînd după el înnebunită. Stai, blestematule ! Lasă copila ! Ce vrei să faci ?

Dar Magua era surd la glasul ei sau mai degrabă își dădea seama cît de mult ținea ea la povara ce purta și era hotărît să nu-i scape.

— Așteaptă, domnișoară, așteaptă ! strigă după ea Gamut. Harul divin începe să-și arate puterea asupra diavolilor acestora și totul se va potoli în curînd.

La rîndul ei, văzînd că nu i se da ascultare, credinciosul David se luă după Cora, începînd un alt cîntec, însoțit, după obiceiul lui, de mișcarea brațului său lung, în sus și în jos. Străbătură astfel marginea cîmpiei, în mijlocul fugarilor, muribunzilor și morților. Alice, dusă în brațe de fiorosul huron, nu era deocamdată amenințată de nici o primejdie, dar Cora ar fi fost de mult ucisă de loviturile sălbaticilor, dacă nu s-ar fi aflat în urma ei neobișnuitul personaj care, în ochii huronilor uimiți, părea cuprins de nebunie, și asta îl salvă.

Vulpea, care cunoștea mijloacele de a ocoli primejdiile și de a se feri de urmăritori, pătrunse în desișul pădurii printr-o mică rîpă, unde-l așteptau cei doi cai părăsiți de călători cu cîteva zile înainte și găsiți de el. Erau păziți de un sălbatic nu mai puțin fioros ca el. Magua aruncă de-a curmezișul pe unul din cai trupul Alicei, încă leșinată, și făcu semn Corei să urce pe celălalt.

Cu toată orcarea pe care i-o inspira prezența omului acestuia, Cora simți un fel de ușurare că nu mai avea dinainte îngrozitoarea priveliște din cîmpie. Urcă pe cal și întinse spre sora ei brațele cu atîta grijă și duioșie, încît îl mișcă și pe huron. Suind-o pe Alice pe același cal cu sora ei, îl luă de dîrlogi și-l trase în adîncul pădurii.

David, despre care socotise probabil că nu merită nici oboseala de a-i da o lovitură de *tomahawk*, văzînd că nimeni nu-l ia în seamă și că rămîne singur, își aruncă unul din picioarele lui lungi pe după șaua calului părăsit de indian și, credincios misiunii primite, le urmă pe cele două surori, cît de aproape îi permitea drumul greu spre podiș.

În curînd începură să urce ; dar cum mișcările calului începură să o trezească pe Alice din leșin, Cora, atentă pe de o parte la sora ei și pe de alta la strigătele ce se mai auzeau din cîmpie, nu observă în ce parte erau duse. Sosind pe culmea muntelui, recunoscu locul unde le condusese cu cîteva zile înainte cercetașul, sub auspicii mai prietenești. Aici, Magua le dădu voie să descalece. Cu toate că erau captive, curiozitatea ce pare inseparabilă de groază, le îndemnă să-și arunce încă o dată ochii spre dureroasa priveliște ce se desfășura acuma la picioarele lor.

Masacrul nu se terminase. Huronii își urmăreau victimele din toate părțile, în vreme ce armata regelui creștin al Franței sta deoparte, într-o impasibilitate ce n-a fost niciodată explicată și care a aruncat o pată de neșters pe reputația comandantului ei. Sălbaticii nu încetară să lovească decît atunci cînd setea de jaf le întrecu setea de sînge. Încetul cu încetul, vaietele muribunzilor și strigătele ucigașilor au fost înăbușite de răcnetul general de triumf al sălbaticilor [1].

[1] Rapoartele despre numărul celor căzuți atunci indică între 500 și 1500 de oameni (n.a.).

Ei! orice; un ucigaș onorabil dacă vrei; fiindcă n-am făcut nimic mînat de ură, ci de simțămîntul onoarei.

SHAKESPEARE
(Othello)

În analele coloniilor, întîmplarea sîngeroasă și barbară pe care am înfățișat-o pe scurt în capitolul precedent, poartă denumirea binemeritată de „masacrul de la fortul William-Henry". Un episod de același soi, petrecut nu de mult, compromisese de mai înainte reputația generalului francez. Nici moartea lui glorioasă și timpurie n-a putut șterge cu totul această pată, al cărei trist răsunet a mai fost uitat însă cu vremea. Montcalm a murit ca un erou, în cîmpiile Abraham, dar nimeni nu a uitat că-i lipsea acea însușire morală, fără de care nu există măreție adevărată. S-ar putea scrie o carte în care, folosindu-se acest grăitor exemplu, să se dovedească imperfecțiunea virtuților omenești și să se demonstreze cît de ușor chiar sentimentele cele mai generoase, cum ar fi omenia și curajul cavaleresc, pot păli în fața unor socoteli făcute cu inimă de piatră și a interesului personal, rău înțeles. Într-adevăr, omul acesta, care a fost mare prin atributele secundare ale caracterului, s-a arătat mai prejos de el însuși, cînd a trebuit să dovedească în ce măsură un principiu este mai presus decît scopurile politice. O asemenea sarcină ar depăși însă drepturile unui romancier. Și cum istoria, ca și dragostea, obișnuiește să-și învăluie eroii într-o aureolă plăsmuită, posteritatea nu va vedea desigur în Louis de Saint-Véran decît pe viteazul apărător al țării sale, uitînd de cruda nepăsare de care s-a făcut vinovat pe malurile rîurilor Oswego și Horican. Deplîngînd în-

durerați această slăbiciune a muzei istoriei, ne vom retrage deci din incinta sacră a domeniului ei, pentru a ne reîntoarce la cărările mai umile ale ficțiunii.

Cea de-a treia zi după capitularea fortului era și ea pe sfîrșite. Cititorii noștri vor binevoi însă să ne însoțească din nou în vecinătatea lacului Sfînt. Cînd l-am părăsit, împrejurimile lui erau teatrul plin de vaiete al unor întîmplări mișcătoare. Acum, liniștea adîncă ce stăpînea peste tot se putea numi pe drept cuvînt o liniște de moarte. Învingătorii pătați de sînge plecaseră după ce distruseseră redutele taberei lor, din care nu mai rămăseseră în picioare decît cîteva ruine tăcute și părăsite. Interiorul fortului fusese dat pradă focului, meterezele — aruncate în aer, tunurile — ridicate sau demontate și stricate. Într-un cuvînt, pretutindeni domnea dezordinea și harababura ; privirea nu întîlnea decît o masă de dărîmături încă fumegînde și, puțin mai departe, mai multe sute de leșuri neîngropate, dintre care unele și serviseră drept hrană păsărilor de pradă și animalelor sălbatice.

Pînă și anotimpul părea să nu mai fie același. O masă compactă de nori făcea ca soarele de august să fie lipsit de căldură, împiedicînd trecerea razelor. Norii aceștia, care se ridicaseră deasupra munților și o porniseră spre nord, erau acum împinși spre miazăzi, într-o pînză lungă și neagră, de un vînt năprasnic, un adevărat uragan ce părea încărcat cu chiciura lunii noiembrie. Pe Horican nu se mai vedea plutind mulțimea de bărci de mai înainte ; apele lui izbeau îndîrjite în malul de sud, ca și cum ar fi voit să arunce pe nisip spuma valurilor pîngărite. Lacul își păstra totuși admirabila limpezime, care acum nu mai oglindea însă decît norul întunecat ce acoperea toată bolta cerească. Aerul plăcut și umed, care cu cîteva zile mai înainte făcea încîntătoare priveliștea și îmblînzea înfățișarea ei sălbatică, fusese alungat de vîntul de nord, care sufla peste apă cu toată furia, nelăsînd nici ochiului, nici închipuirii ceva demn de admirație.

Vîntul acesta puternic uscase iarba cîmpiei, ce părea arsă ca de un foc nimicitor. Doar cîte o tufă verde se mai înălța ici și colo, ca să vestească fertilitatea viitoare a acestui pămînt îmbibat de sînge omenesc.

Toate aceste împrejurimi, care păreau atît de atrăgătoare pe timp frumos, sub un cer senin, se înfățișau acum ca un tablou alegoric al vieții, în care lucrurile apăreau în culorile lor cele mai izbitoare și mai autentice pe care nici o umbră nu le atenua.

Dar dacă vîntul dezlănțuit abia lăsa să se mai zărească puținele tufe verzi care izbutiseră să scape tefere mîniei lui nimicitoare, el făcea să apară și mai limpede, în toată goliciunea lor, îngrămădirile de stînci pleșuve ce se ridicau aproape de jur împrejurul cîmpiei și ochiul ar fi căutat zadarnic un aspect mai blînd, pe cerul al cărui albastru era ascuns privirii de norii groși ce pluteau cu repeziciune prin văzduh.

Vîntul era totuși inegal : cînd mătura pămîntul cu un fel de geamăt surd, ce părea să se adreseze urechilor înțepenite ale morților, cînd, șuierînd cu putere în văzduh, se abătea asupra pădurilor, frînge a crăcile copacilor și presăra pămîntul cu frunze. Păsările de pradă erau singurele ființe ce însufleteau pustiul : trecînd în zbor peste oceanul verde al pădurilor, se repezeau să-și caute cumplita pradă pe locul masacrului.

Într-un cuvînt, totul oferea împrejur o priveliște deșartă și jalnică. S-ar fi spus că în locul acela intrarea era interzisă și moartea lovise pe toți cei ce îndrăzniseră să pătrundă în el. Dar această interdicție părea să fi încetat și pentru prima oară de la plecarea celor care săvîrșiseră masacrul, precum și a celor ce lăsaseră să fie comis, niște ființe omenești îndrăzneau să se aventureze pe aceste înfiorătoare meleaguri.

În seara zilei de care vorbim, cu o oră înainte de asfințit, cinci bărbați ieșeau din defileul care ducea prin păduri pe malurile Hudson-ului și înaintau în direcția

fortului distrus. La început mergeau încet și cu luare-aminte, ca și cum le-ar fi fost groază să se apropie de locurile măcelului sau le-ar fi fost teamă ca grozăvia să nu înceapă iarăși. Un tînăr sprinten mergea înaintea celorlalți, cu precauția și îndemînarea unui băștinaș, urcîndu-se pe toate înălțimile ce întîlnea, pentru a cerceta împrejurimile și indicîndu-le celorlalți, prin gesturi, drumul pe care-l socotea mai potrivit. Cei ce-l urmau erau la rîndul lor tot atît de prudenți și de vigilenți. Unul din ei, tot un indian, se ținea la oarecare distanță, pe flanc, și scruta neîncetat marginea pădurii, cu ochi deprinși să deosebească cel mai mic semn care ar fi vestit apropierea vreunei primejdii. Ceilalți trei erau albi și erau îmbrăcați pe potriva primejdioasei lor acțiuni, aceea de a fi în urma unei armate în retragere prin ținuturi sălbatice.

Priveliștea groaznică ce le izbea privirea aproape la fiecare pas către malul apei, producea asupra fiecăruia efecte deosebite, după firea lui. Cel ce mergea în frunte arunca o ochire furișă asupra victimelor mutilate pe lîngă care treceau, stăpînindu-și emoția vădită ; era însă prea tînăr ca să rămînă nepăsător. Celălalt indian nu arăta nici o slăbiciune. Înainta printre cadavre cu pas sigur și dîrz și era atît de luminat, încît îți dădeai ușor seama că se obișnuise de mult cu astfel de priveliști.

Simțămintele produse de vederea nenumăratelor cadavre nu erau aceleași nici în sufletul celor trei albi, deși erau pentru toți la fel de dureroase. Unul din ei, un bărbat impunător, al cărui păr alb și al cărui chip îmbătrînit, cu toată deghizarea lui în pădurar, arăta că era obișnuit de mult cu urmările dezastruoase ale războiului, nu se sfia să geamă la vederea crimelor odioase săvîrșite de sălbateci. Tînărul de lîngă el se cutremura de indignare, dar dădea impresia că se stăpînește ca să nu-și tulbure și mai mult tovarășul. Dar cel ce mergea în urma lor nu se gîn-

dea defel să ascundă tot ce simţea. Chiar şi la cea mai înfiorătoare priveliştе nici un muşchi nu i se clintea, părînd să privească totul cu seninătate ; doar la răstimpuri îşi exprima oroarea şi indignarea prin ocări şi blesteme.

Fără îndoială că cititorul a şi recunoscut în aceste cinci persoane pe cei doi mohicani, pe prietenul lor Ochi-de-Şoim, pe colonelul Munro şi pe maiorul Heyward ; tatăl în căutarea copiilor lui, tînărul atît de strîns legat de întreaga familie şi cei trei bărbaţi ce dăduseră atîtea dovezi de vitejie şi credinţă în împrejurările crude pe care le-am relatat.

Ajungînd la jumătatea drumului dintre pădure şi fortul William-Henry, Uncas, care mergea înainte, scoase un strigăt care atrase imediat lîngă el pe cei ce-l însoţeau. Ajunsese pe locul în care fuseseră măcelărite femeile. Trupurile lor intrate în descompunere erau îngrămădite unele peste altele. Oricît le-ar fi fost de greu, Munro şi Duncan avură curajul să cerceteze cu atenţie toate cadavrele mai mult sau mai puţin mutilate, pentru a vedea dacă nu recunosc printre ele pe Cora şi Alice. După ce sfîrşiseră această cercetare, tatăl şi îndrăgostitul se simţiră mai uşuraţi, nu numai că nu găsiseră acolo pe acelea pe care le căutaseră cu atîta teamă să nu le afle printre cadavre, dar, printre puţinele veşminte lăsate de ucigaşi victimelor lor, nu recunoscuseră nimic care să fi aparţinut celor două surori.

Erau însă chinuiţi de o nesiguranţă tot atît de dureroasă ca şi cel mai cumplit adevăr. Stăteau în picioare, tăcuţi şi trişti, înaintea înfiorătorului morman de cadavre, cînd vînătorul li se adresă, pentru prima oară de la plecare :

— Am văzut multe cîmpuri de luptă, spuse el, roşu de mînie. De multe ori am umblat mile întregi pe urme de sînge. Dar n-am văzut niciodată atît de limpede, ca aici, ce poate face mîna diavolului ! Răzbunarea este un senti-

ment care cuprinde de obicei sufletul indienilor și toți cei care mă cunosc știu că în vinele mele nu curge nici măcar o picătură din sîngele lor ; dar, în fața cerului ce stăpînește și aceste pustietăți, trebuie să spun că dacă vreunul din ticăloșii de francezi, care au îngăduit un astfel de masacru, se va afla în bătaia puștii mele, arma va ști cum să-l lovească, atît timp cît cremenea va produce o scînteie care să aprindă praful de pușcă. De *tomahawk* și de cuțit să se folosească cei deprinși cu ele. Ce zici, Chingachgook, — adăugă el în limba delawară — au să se laude huronii roșii de isprava asta față de *squaw*-ele lor, cînd vor veni zăpezile cele mari ?

Pe chipul mohicanului trecu o umbră de mînie. Trase pe jumătate cuțitul din teacă, dar, întorcînd apoi ochii, chipul lui își reluă liniștea de mai înainte.

— Montcalm ! Montcalm ! — continuă vînătorul adînc înciudat și cu glas amenințător, — preoții spun că va veni o zi cînd tot ce a făcut omul în viață va fi privit pe lumea cealaltă, cu ochi ce nu vor mai avea nimic din slăbiciunea omenească. Vai de acel ce va avea de dat socoteală despre cele întîmplate în această cîmpie. A, pe sîngele meu curat, uite printre morți o Piele Roșie care a fost scalpat ! Cercetează-l, Chingachgook ! Poate e unul dintr-ai voștri, care au dispărut, și în acest caz trebuie îngropat cum merită un luptător viteaz. Îți citesc în ochi, sagamorule ; știu că pentru viața acestuia va plăti un huron, chiar mai înainte ca vîntul să împrăștie mirosul sîngelui.

Mohicanul se apropie de cadavrul desfigurat și, după ce-l întoarse, recunoscu pe el semnele distinctive ale uneia din cele șase națiuni aliate care, deși luptau în rîndurile englezilor, erau dușmane de moarte ale nației sale. Împingîndu-l cu piciorul, cu dispreț, se îndepărtă de el cu aceeași nepăsare ca de leșul unui cîine. Vînătorul îi înțelese foarte bine gestul și, ca să nu-și piardă șirul ideilor, continuă să tune și să fulgere împotriva generalului francez.

— Numai dumnezeu, în înțelepciunea și puterea lui nemărginită, poate să mâture astfel de pe suprafața pământului atît de mulți oameni dintr-o dată, căci el singur știe cînd trebuie să lovească sau nu. Cine afară de el ar putea să înlocuiască măcar o singură ființă din cele cărora le ia viața ? Cît despre mine, nu mă lasă inima nici să ucid un al doilea cerb, înainte de a fi terminat de mîncat pe primul ; nu fac asta decît cînd am de mers cale lungă sau cînd trebuie să stau la pîndă. Cînd te afli pe cîmpul de luptă, în fața inamicului, e cu totul altceva. Acolo trebuie să mori cu pușca sau cu *tomahawak*-ul în mînă, după cum ți-e pielea : albă sau roșie. Uncas, vino aici și lasă corbii să vină să se ospăteze în voie din ticălosul acesta de mingo. Știu din experiență proprie că păsările astea au o preferință deosebită pentru carnea celor din tribul Oneida ; de ce să nu le lași să se satureîn voie ?

— Uhu ! strigă tînărul mohican, ridicîndu-se în vîrful picioarelor, cu ochii ațintiți la marginea pădurii din față, unde zărise ceva. Strigătul lui îndemnă pe corbi să se ducă să-și caute prada puțin mai departe.

— Ce-i ? întrebă vînătorul, coborînd glasul și ghemuindu-se ca o panteră gata să se arunce asupra prăzii. Unde nu dă dumnezeu să fie vreun francez care dă tîrcoale morților ca să-i prade, deși nu le-a mai rămas mare lucru ; cred că acum pușca mi-ar nimeri în plină țintă. Uncas nu răspunse. Sărind cu ușurința unei căprioare, ajunse într-o clipă la marginea pădurii, rupse o ramură de pin și desprinse o fâșie din vălul verde al Corei, pe care îl flutură deasupra capului. Cel de-al doilea strigăt ce-l scoase tînărul mohican și vălul subțire aduseră numaidecît lîngă el pe ceilalți însoțitori.

— Copila mea ! strigă Munro cu glasul întretăiat. Cine-mi va reda copila ?

— Uncas va încerca, răspunse tînărul indian, simplu, dar plin de căldură.

Făgăduiala aceasta și tonul cu care fu făcută nu avura nici un efect asupra nenorocitului tată, care abia auzise cuvintele lui Uncas. Apucînd bucata din vălul Corei, o strînse tremurînd în mîini, în timp ce-și rotea ochii rătăciți asupra tufelor din preajmă, ca și cum ar fi sperat că-i vor reda fiica sau i-ar fi fost teamă să nu găsească acolo rămășițele ei însîngerate.

— Aici nu văd morți, spuse Heyward cu vocea răgușită și aproape sugrumată de teamă. Se pare că măcelul n-a ajuns pînă aici.

— Asta-i sigur și limpede ca lumina zilei, — zise Ochi-de-Șoim cu obișnuitul lui sînge rece, — dar sau dînsa sau cei care-au răpit-o trebuie să fi trecut pe aici; îmi aduc foarte bine aminte de vălul pe care-l purta, ca să-și ascundă chipul admirat de toți; fîșia e sigur ruptă din el. Da, Uncas, ai dreptate, — răspunse el celor cîteva cuvinte pe care acesta i le adresase în limba delawară, — cred că a trecut chiar dînsa pe aici. O fi fugit în pădure, ca o căprioară speriată. Care ființă înzestrată cu picioare ar fi rămas locului, ca să fie ucisă? Acum să-i căutăm urmele, căci trebuie să existe, și le vom găsi. De altfel vă asigur că ochii unui indian sînt în stare să recunoască chiar urmele lăsate de pasărea muscă în văzduh.

— Dumnezeu să te binecuvînteze! exclamă tatăl, foarte mișcat. Dumnezeu să te răsplătească! Dar unde-au putut fugi? Unde-mi voi găsi copilele?

În acest timp, tînărul mohican și începuse să facă cercetările despre care vorbise Ochi-de-Șoim. Abia sfîrșise Munro întrebarea la care nu spera deloc să obțină un răspuns satisfăcător, că mohicanul scoase un nou strigăt de bucurie, la o mică depărtare de aceeași margine a pădurii. Însoțitorii alergară spre el și Uncas le arătă o altă bucată din același văl, pe care-l găsise agățat de ultima ramură a unui mesteacăn.

— Mai domol ! Mai domol ! spuse Ochi-de-Șoim, întinzîndu-și pușca, pentru a împiedica pe Heyward s-o pornească mai departe în căutare. Să nu ne înflăcărăm, căci riscăm să ne abatem de la drumul pe care ni-l indică urmele. Un pas imprudent ne poate face să pierdem ceasuri întregi. Nu se poate tăgădui că sîntem pe urmele bune.

— Da pe unde trebuie s-o luăm ca să nu le pierdem ? întrebă Heyward cu oarecare nerăbdare.

— Depinde de împrejurări pe ce drum au apucat, răspunse vînătorul. Dacă erau singure, poate au ocolit în loc să meargă drept înainte, și atunci s-ar putea să se afle numai la douăsprezece mile de noi. Dimpotrivă, dacă au fost luate de huroni sau de alți indieni aliați cu francezii, e de bănuit că au și ajuns la granițele Canadei. Dar n-are importanță, adăugă el, văzînd neliniștea și descurajarea zugrăvindu-se pe chipul colonelului și maiorului. Cei doi mohicani și cu mine am dat de capătul firului și vom ajunge la celălalt, chiar de-ar fi la o sută de leghe. Mai domol, Uncas ! Mai domol ! Ești atît de nerăbdător, parcă ai fi născut în colonii. Uiți că picioarele ușoare lasă urme puțin adînci.

— Uhu ! strigă la rîndu-i Chingachgook, care cerceta tufărișurile ce păreau călcate în picioare de cineva care a încercat să-și deschidă drum spre pădure. Ridicîndu-se, arătă cu mîna pe pămînt, cu înfățișarea cuiva care vede o reptilă scîrboasă.

— E cu siguranță o urmă de picior de bărbat ! exclamă Duncan, aplecîndu-se și cercetînd locul arătat. A venit fără îndoială de pe malul lacului. Asta înseamnă că surorile sînt prizoniere.

— Tot e mai bine decît să moară de foame rătăcind prin pădure, spuse liniștit Ochi-de-Șoim. Putem fi și mai siguri că n-o să le pierdem urmele. Acum m-aș prinde, pe cincizeci de piei de castor contra a cincizeci

de amînare de arma, că mohicanii și cu mine vom găsi *wigwam*-urile ticăloșilor în mai puțin de o lună. Apleacă-te, Uncas, și vezi dacă nu poți afla ceva din urma acestui mocasin ; căci e o urmă de mocasin, nu de gheață.

Tînărul mohican îngenunche, îndepărtă cu multă precauție cîteva frunze uscate, care l-ar fi încurcat în cercetările pe care le făcea cu aceeași meticulozitate ca un cămătar ce privește o poliță suspectă. Se ridică, în sfîrșit, satisfăcut.

— Ei ! — întrebă vînătorul, — ce-ai descoperit ?

— *E Vulpea Șireată.*

— Iar ticălosul ăsta blestemat ! Nu vom scăpa de el decît cînd o să stea de vorbă cu pușca mea.

Vestea aceasta i se păru lui Heyward prevestitoare de noi nenorociri și, deși era înclinat să admită că era adevărată, își arătă totuși o îndoială care-i dădea oarecare mîngîiere.

— Poate că te-ai înșelat, spuse el. Toți mocasinii seamănă unul cu altul.

— Un mocasin să semene cu altul ! strigă Ochi-de-Șoim. Atunci se poate spune că și picioarele sînt la fel și totuși toată lumea știe că unele sînt lungi și altele scurte ; unele au scobitura tălpii mai sus, altele mai jos ; unele au mersul înăuntru, altele în afară. Nici mocasinii nu se aseamănă, cum nu se aseamănă cărțile, cu toate că cei ce se pricep mai bine să le citească nu sînt în stare să deosebească mocasinii unii de alții. Așa-i în viață, fiecare cu talentele lui. Fă-mi loc, Uncas ! Fie că e vorba de cărți sau de mocasini, două păreri fac mai mult ca una.

Se aplecă la rîndul său, examină urma cu atenție și după cîteva clipe se ridică.

— Ai dreptate, Uncas, spuse el. E urma pe care am văzut-o de atîtea ori, acum cîteva zile, cînd îl fugăream. Derbedeul o să bea mereu cînd o să aibă ocazie. Indienii voștri cînd beau merg totdeauna mai apăsat ca ceilalți ;

un beţiv, fie el alb sau piele roşie, are nevoie de o bază mai solidă.

Are exact aceeaşi lungime şi aceeaşi lăţime. Cercetează şi tu urma, sagamorule ! De mai multe ori ai măsurat urmele acestei lepre, de cînd l-am urmărit de la stînca Glenn pînă la izvorul Sănătăţii.

Chingachgook îngenunche şi el, şi după o scurtă cercetare se ridică şi rosti cu gravitate, deşi cu un accent străin, numele de Magua.

— Da, — zise Ochi-de-Şoim, — e sigur ! Tînăra domnişoară cu ochi negri şi Magua au trecut pe aici.

— Şi Alice ? întrebă tremurînd Heyward.

— Încă n-am găsit nici o urmă de-a ei, răspunse vînătorul, cercetînd cu atenţie arborii, tufişurile şi pămîntul. Dar ce se vede acolo ? Uncas, du-te şi vezi ce atîrnă de mărăcinişul acela ?

Tînărul indian ascultă şi cînd dădu vînătorului obiectul ridicat de el, acesta-l arătă însoţitorilor săi, rîzînd cu poftă, dar plin de dispreţ.

— E jucăria, fluierăşul cîntăreţului nostru, spuse el. Va să zică a trecut şi el pe aici. Acum avem destule urme, aşa că pînă şi un popă se poate orienta. Uncas, caută urmele unor ghete destul de lungi şi largi, care să poată susţine trupul deşirat al unui om înalt de şase picioare şi două degete. Încep să cred că din acest caraghios se mai poate scoate ceva ; dacă şi-a părăsit flecuşteţul, poate că se apucă de o meserie mai folositoare.

— Cel puţin a rămas credincios misiunii date, — spuse Heyward, — iar Cora şi Alice au un prieten lîngă ele !

— Da, — spuse Ochi-de-Şoim, sprijinindu-şi puşca în pămînt şi aplecîndu-şi capul spre ţeavă cu dispreţ vizibil — un prieten care o să le fluiere în cap. Dar o să împuşte el vreun cerb pentru mîncare ? O să-şi recunoască drumul după muşchiul copacilor ? O să taie el gîtul unui huron ca să le apere ? Dacă nu e în stare de

așa ceva, atunci primul papagal [1] pe care-l va întîlni se va dovedi mai iscusit ca el.

Ei bine, Uncas, găsești ceva care să semene cu urma unui astfel de picior ?

— Uite o urmă ce pare lăsată de picior de om, spuse Heyward, care profită de această ocazie ca să schimbe subiectul unei discuții ce-i displăcea. El era recunoscător lui David că nu le părăsise pe cele două surori. Crezi că-i piciorul prietenului nostru ?

— Fii atent cînd pui mîna pe frunze, — strigă vînătorul, — să nu strici urma ! Asta e urma unui picior, dar al domnișoarei cu părul negru, căci e prea mic pentru înălțimea cîntărețului. Numai călcîiul lui ar acoperi-o toată.

— Unde-i ? Lasă-mă să văd urmele picioarelor copilei mele ! zise Munro, înaintînd printre tufișuri și îngenunchind ca să privească de aproape. Cu toate că pasul ce lăsase urma era ușor, ea se vedea destul de bine și ochii veteranului se împînziră privind-o. Cînd se ridică, Duncan observă că tatăl stropise cu lacrimi urma trecerii fiicei sale. Voind să-l facă a-și mai uita desperarea ce amenința să-l cuprindă în fiecare clipă și care l-ar fi făcut neputincios în fața încercărilor ce-i așteptau, și ca să-i abată gîndurile într-altă direcție el spuse vînătorului :

— Acum, dacă am găsit aceste semne sigure, să nu pierdem o clipă și să pornim la drum ! În asemenea îm-

[1] Însușirile papagalului american sînt binecunoscute. Dar adevăratul papagal nu se găsește mai la nord de Statul New York, unde are doi înlocuitori mai puțin prețuiți : *cat-bird*, numit astfel pentru că imită mieunatul pisicii, citat deseori de vînători, și pasărea numită vulgar *ground-tresher*. Aceste din urmă păsări cîntă mai frumos decît privighetoarea și ciocîrlia, cu toate că în general păsările din America nu cîntă așa frumos ca acelea din Europa (n.a.).

prejurări, fiecare minut trebuie să pară un secol nefericitelor prizoniere!

— Nu totdeauna cîinele care fuge mai repede prinde cerbul, răspunse Ochi-de-Șoim, cu ochii ațintiți pe urmele descoperite. Știm că huronul mișel, domnișoara cu părul negru și cîntărețul au trecut pe aici; dar ce s-a întîmplat cu tînăra blondă cu ochi albaștri? Cu toate că e mai mică și mai puțin curajoasă ca sora sa, nu-i mai puțin drăgălașă. Cum se face că nimeni nu vorbește de ea? N-are prieteni pe aici?

— Ferească dumnezeu! strigă Duncan cu înflăcărare. Dar de ce această întrebare? N-o căutăm pe ea? Cît despre mine, n-am să mă las pînă n-oi găsi-o!

— În acest caz ar fi bine să mergem pe drumuri diferite, — spuse vînătorul, — căci e limpede că n-a trecut pe aici. Oricît ar călca de ușor, i-am fi zărit urmele.

Heyward făcu un pas înapoi și păru copleșit de deznădejde. După ce se gîndi un moment, vînătorul continuă fără să dea cea mai mică atenție faptului că maiorul se schimbase la față.

— Picioarele femeilor care trăiesc prin păduri nu pot lăsa o astfel de urmă. Prin urmare, urmele acestea sînt ori ale fetei brune, ori ale surorii ei. Cele două bucăți de văl găsite arată că cea dintîi a trecut pe aici. Unde sînt însă semnele care să ne permită să stabilim că și cealaltă era cu ea? Dar n-are-a face; să cercetăm urmele astea, și dacă nu descoperim altele, ne vom întoarce în cîmpie să căutăm alt drum. Înainte Uncas, și fii atent la frunzele uscate; eu voi avea grijă de tufișuri iar tatăl tău va scruta terenul. Haideți, prieteni, înainte! Uite că soarele se lasă dincolo de munți.

— Și eu, — întrebă Heyward stingher — nu pot să fac nimic?

— Dumneata, — spuse Ochi-de-Șoim, care o și pornise înainte cu cele două piei roșii, — dumneata mergi după noi, și dacă zărești vreo urmă ai grijă să n-o strici

Mergeau abia de cîteva minute, cînd indienii se opriră să cerceteze cu mai multă băgare de seamă cîteva semne pe pămînt. Tatăl și fiul vorbeau tare și cu vioiciune ; cînd priveau locul cu pricina se uitau unul la altul, plini de o vădită mulțumire.

— Trebuie să fi găsit urma piciorului celui mic ! strigă Ochi-de-Șoim alergînd la ei, fără să se mai gîndească la rolul pe care și-l rezervase în această explorare. Dar ce-i asta ? Cum ? Un loc de pîndă ? Ei nu ! Pe cea mai bună pușcă din ținuturile astea, iată iar urmele de cai care merg în aceeași parte ! Acum nu mai e nici o taină, lucrul este tot atît de limpede ca steaua polară la miezul nopții. Sînt călări. Uite colo bradul de care au fost legați caii, căci locul e bătătorit împrejur, și uite poteca cea mare care duce spre nord, în Canada.

— Dar nu avem încă nici o dovadă că Alice, că *miss* Munro cea tînără, e cu sora ei ! spuse Duncan.

— Nu, — răspunse vînătorul — afară dacă nu aflăm vreuna în obiectul ridicat chiar acum de tînărul mohican.

— Să-l vedem, Uncas !

Heyward recunoscu numaidecît una din bijuteriile pe care le purta Alice ; cu memoria fidelă a unui îndrăgostit, își aminti că i-o văzuse la gît, în ziua fatală a măcelului. Se grăbi să spună acest lucru însoțitorilor săi și o duse la piept cu atîta însuflețire încît vînătorul crezu că a scăpat-o din mînă și începu s-o caute pe jos.

— Vai, — spuse el, după ce dădu în zadar frunzele la o parte cu patul puștii, — cînd nu mai vezi bine e semn sigur de bătrînețe ! O podoabă atît de sclipitoare și să n-o văd ! Dar nu face nimic ! Din fericire văd încă destul de bine ca să trimit la țintă glonțul ce iese din țeava puștii mele și asta e de ajuns pentru răfuielile mele cu tribul Mingo. Aș fi vrut totuși să găsesc flecuștețul acela, măcar așa, ca să-l pot da eu celei căreia îi aparține. Asta ar însemna, cum s-ar zice, că am unit cele două jumătăți ale

unui drum lung, căci acum, între cele două domnișoare și noi, se află fluviul Saint Laurent și poate chiar Marile Lacuri.

— Iată un motiv în plus ca să nu ne oprim și să ne continuăm imediat drumul, spuse Heyward.

— Se spune că sînge fierbinte și sînge tînăr e aproape același lucru, replică Ochi-de-Șoim. Nu ne ducem să prindem veverițe sau să dăm brînci unui cerb în Horican. Începem un drum care va dura zile și nopți și avem de străbătut pustiuri pe unde piciorul omului nu calcă decît arareori și în care toate cunoștințele din cărțile voastre nu ar fi îndeajuns ca să vă poată călăuzi. Într-o astfel de expediție nu pleacă nici un indian mai înainte de a-și fi fumat luleaua în fața vetrei sfatului, și, cu toate că sînt alb și nu corcitură, aprob acest obicei al lor, pentru că-ți dă timp de gîndit. De altfel, în timpul nopții am putea pierde urmele. Să ne întoarcem! Noaptea asta avem să aprindem focul între ruinele vechiului fort, și mîine, în zorii zilei, vom fi odihniți, bine dispuși și gata să ne îndeplinim misiunea ca niște adevărați bărbați, nu ca niște femei flecare sau ca niște copii nerăbdători.

Heyward văzu, după tonul și înfățișarea vînătorului, că era zadarnic să se împotrivească. Munro căzuse iar în starea de apatie din care ieșea rareori de cînd se abătuseră atîtea nenorociri pe capul lui; nu-și schimba atitudinea decît cînd era foarte emoționat. Pentru că aceasta era situația, maiorul îl luă de braț pe veteran și-i urmară pe vînător și pe indieni, care se îndreptau spre cîmpie.

CAPITOLUL XIX

SAL: Dacă nu-ți plătește, doar n-ai să-i tai din carne; la ce ți-ar folosi?
EVREUL: Să fac momeală pentru pești și dacă nu-i bună nici pentru ei, îmi va potoli măcar setea mea de răzbunare.

SHAKESPEARE
(Negustătorul din Veneția)

Cînd cei cinci călători sosiră la fortul William-Henry, umbrele serii dădeau ruinelor lui un aspect și mai înfiorător. Vînătorul și cei doi mohicani se grăbiră să-și facă pregătiri pentru dormit, dar cu un aer grav și serios, care dovedea că priveliștea aceea înfiorătoare făcuse și asupra lor o impresie mai puternică decît voiau s-o arate. Sprijinind de un zid cîteva grinzi pe jumătate arse, făcură un fel de streașină și, după ce Uncas le acoperi cu crengi, locuința lor rudimentară fu gata. De îndată ce-l termină, tînărul indian arătă cu degetul adăpostul, Heyward înțelese ce vrea să-i spună cu acest gest, și-l duse acolo pe Munro, rugîndu-l să se odihnească. După ce-l lăsă pe nefericitul veteran singur cu gîndurile lui, ieși afară, zbuciumul din el nedîndu-i tihna să urmeze sfatul pe care i-l dăduse bătrînului său prieten.

În timp ce Ochi-de-Șoim și cei doi tovarăși ai lui făceau focul, pregătindu-se pentru cina lor frugală, alcătuită numai din carne uscată, de urs, tînărul maior urca pe ruinele unui bastion, de pe care putea să vadă Horicanul. Vîntul încetase, iar valurile loveau mai potolit și mai regulat malurile nisipoase. Norii, obosiți de fugă, începeau să se destrame; cei mai deși se îngrămădeau în mase negre la orizont, iar ceilalți pluteau încă pe deasupra apei lacului și pe creștetul munților, ca un stol de păsări speriate, care nu se pot hotărî să se depărteze de locul unde și-au lăsat cuibul. Ici-colo, cîte o stea strălucitoare lupta împo-

triva norilor ce se roteau în văzduh, ca o rază luminoasă ce ar fi sfredelit bolta întunecată a cerului. O beznă de nepătruns acoperea înălțimile ce împrejmuiau ținutul, iar cîmpia părea acum un nesfîrșit cimitir, în care stăpînea liniștea morții.

Cufundat în gînduri, Duncan privi cîtva timp acest peisaj, atît de potrivit cu toate cele întîmplate. Privirile i se îndreptau cînd spre ruinele în mijlocul cărora vînătorul și cei doi prieteni ai săi ședeau în jurul focului, cînd spre lumina palidă ce se mai zărea încă spre asfințit, colorînd norii în trandafiriu. Apoi, privirea i se pierdu îndelung pe întunericul ce învăluia cîmpia presărată cu atîția morți.

Deodată i se păru că dintr-acolo veneau niște zgomote, dar atît de slabe și nedeslușite încît nu putea să-și explice natura lor și nici să se convingă că nu se înșela. Rușinat de neliniștea ce-l cuprinsese fără să vrea, voi să-și alunge gîndurile și se-ntoarse spre lac, admirînd stelele ce se reflectau pe fața lucie și unduioasă a apei. Dar urechea, rămasă la pîndă, prinse din nou zgomotele acelea ciudate, punîndu-l în gardă împotriva unei primejdii ascunse. Atunci își concentră atenția, și zgomotul, acum mai distinct, îi păru a fi acela al unui pas grăbit.

Nemaiputîndu-și stăpîni neliniștea, îl chemă încet pe vînător să urce pe ridicătura unde se afla el. Acesta își luă pușca sub braț și se apropie de maior atît de agale și de nepăsător, încît ai fi zis că se simte în cea mai deplină siguranță.

— Ia ascultă ! îi șopti Duncan, cînd vînătorul se așeză, liniștit, lîngă el. Aud niște zgomote care ar putea dovedi că Montcalm n-a părăsit cu totul cîmpul de bătaie după victorie.

— De multe ori, urechile fac mai mult ca ochii, — răspunse vînătorul, cu sînge rece, terminînd de mestecat bu-

cata de carne de urs pe care și-o plimba prin gură, — cu toate că după izbîndă, francezilor le face mai mare plăcere să se întoarcă la ei acasă și s-o sărbătorească cu jocuri și cîntece, cu femeile lor.

— Se poate, dar în timp de război un indian nu prea închide ochii, iar pofta de jaf îl poate ține-n loc pe un huron, chiar dacă toți ceilalți tovarăși ai lui au plecat. Ar fi prudent să stingem focul și să stăm la pîndă. Ascultă! Nu auzi zgomotul despre care ți-am vorbit?

— Rareori un indian umblă singur printre morți. Cînd e înfierbîntat și furios, e gata să ucidă oricînd și oricum, însă după ce a scalpat un vrăjmaș și i-a despărțit bine sufletul de trup, își uită dușmănia și lasă mortul să se odihnească în pace. Dar, fiindcă veni vorba de suflet, ce crezi, domnule maior, pieile roșii și noi, albii, o să intrăm într-o zi în aceeași împărăție a cerului?

— Fără îndoială, fără îndoială! Sst! Mi s-a părut că aud iar zgomotele acelea, dar poate că nu era decît fornetul mesteacănului de colo.

— Cît despre mine, — continuă Ochi-de-Șoim, întorcînd capul cu nepăsare înspre partea arătată de Heyward, — cred că raiul e un loc de popas fericit și, prin urmare, fiecare o să fie tratat acolo după gusturile și tabieturile lui. Cred că pieile roșii nu sînt prea departe de adevăr cînd spun că după moarte vor merge în păduri frumoase, pline de vînat, cum pretind toate tradițiile lor, și bănuiesc că nu i-ar fi rușine unui alb cu sînge curat să-și petreacă timpul...

— Ei, acum auzi?

— Da, da. Cînd e pradă bogată, lupii vin în haite ca și atunci cînd hrana lipsește. Dacă ar fi lumină și am avea răgaz, am putea alege pe cei cu cele mai frumoase blănuri. Dar să revenim la viața din rai. Am auzit pe predicatori

spunînd că cerul este un popas fericit ; dar nu toți oamenii au aceleași idei cu privire la fericire. De exemplu, eu — și asta o spun cu toată evlavia față de voia domnului — n-aș zice că e prea plăcut să stai toată ziua închis și să asculți predici, dată fiind pornirea mea firească pentru mișcare și vînătoare.

Duncan care, după explicația vînătorului, înțelesese de unde venea zgomotul ce-l neliniștise, dădu mai multă atenție vorbelor însoțitorului său, curios să vadă unde-l va duce această discuție.

— E greu, — spuse el, — să-ți dai seama de sentimentele pe care le va încerca omul la judecata din urmă.

— Ar fi groaznic, — reluă vînătorul, urmîndu-și firul aceleiași idei, — pentru un om care și-a petrecut atîtea zile și atîtea nopți sub cerul liber. Ar fi ca și cum ai adormi aproape de izvorul Hudson-lui și te-ai trezi lîngă cascadă. Dar e o mîngîiere să știi că servești un stăpîn îndurător, deși fiecare o face în felul lui și ne despart de el nesfîrșite pustiuri. Ei, dar ce naiba se aude ?

— Nu-i zgomotul făcut de lupii ieșiți la pradă, așa cum ai spus ? întrebă Duncan.

Ochi-de-Șoim dădu negativ din cap și făcu iute semn maiorului să-l urmeze într-un loc unde nu ajungea lumina focului. După ce luă această precauție, ascultă iarăși cu atenție încordată, așteptînd intens ca zgomotul acela surd să se repete. Dar vigilența îi fu zadarnică și, după cîteva minute de liniște necurmată, îi șopti lui Heyward :

— Trebuie să-l chemăm imediat pe Uncas ! Cu simțurile lui de indian o să audă ceea ce nu putem auzi noi. Ce să-i faci, eu ca alb nu-mi pot nici aici renega originea.

Sfîrșind aceste cuvinte, scoase un strigăt imitînd țipătul bufniței, la care de îndată tînărul mohican, ce vorbea cu taică-său lîngă foc, se ridică și privi în toate părțile, ca

să-și dea seama de unde venea țipătul. Cînd vînătorul îl repetă, Duncan văzu pe Uncas apropiindu-se de ei cu băgare de seamă.

În puține cuvinte, Ochi-de-Șoim îi dădu unele instrucțiuni în limba delawară. Îndată ce tînărul indian află despre ce era vorba, se depărtă cîțiva pași și se lungi la pămînt. Lui Heyward i se păru că stă complet nemișcat. Trecură alte cîteva minute. În sfîrșit maiorul, surprins că indianul stă atîta timp în această poziție și curios să afle cum va putea descoperi astfel ceea ce-i interesa, înaintă spre locul unde-l văzuse întinzîndu-se la pămînt. Dar, spre marea lui mirare, constată că Uncas dispăruse, iar pata neagră pe care o lua drept trupul indianului, era doar umbra unor ruine.

— Unde a dispărut tînărul mohican ? întrebă el mirat pe vînător, de îndată ce se întoarse lîngă el. L-am văzut trîntindu-se acolo și aș fi jurat că nu s-a mai sculat.

— Sst ! Vorbește mai încet ! Cineva ne dă tîrcoale și cei din tribul Mingo au urechi bune. Uncas s-a depărtat tîrîș ; acum e în cîmpie și dacă a întîlnit vreun maqua, o să-i spună el o vorbuliță bună.

— Va să zică, crezi că Montcalm nu și-a luat toți indienii ? Să dăm de veste însoțitorilor noștri și să ne pregătim armele ; sîntem numai cinci, dar nici unuia nu-i e frică de un dușman, oricît de numeros.

— Dacă ții la viață, nu le spune nimic ! Ia uită-te la sagamorul care stă lîngă foc ! Nu seamănă cu un mare șef indian ? Dacă cineva ne pîndește, va citi pe fața lui că nu ne așteptăm la nici o primejdie.

— Dar, așa cum stă acum, e o țintă sigură pentru o săgeată sau un glonț. Lumina focului îl descoperă complet și e sigur că el o să fie întîia victimă.

— Nu se poate tăgădui că nu e un grăunte de adevăr în cele ce spui, — răspunse Ochi-de-Șoim, mai neliniștit

decît păruse pînă atunci, — dar ce putem face ? La cea mai mică mișcare suspectă putem fi atacați, mai înainte de a ne fi putut organiza apărarea. El știe, după semnalul ce l-am dat lui Uncas, că se petrece ceva neobișnuit și-i voi da altul, ca să-l anunț că sîntem pîndiți de cîțiva mingo. Instinctul lui de indian îl va învăța ce trebuie să facă.

Vînătorul își duse degetele la gură și scoase un fel de șuierat de șarpe, care-l făcu pe Duncan să tresară. Chingachgook își sprijinise capul pe o mînă și părea cufundat în gînduri. Cînd auzi șuieratul de șarpe, înălță capul și roti repede și ager împrejur ochii lui negri. Această mișcare bruscă, poate involuntară, nu dură decît o clipă și fu singurul gest de surpriză sau de neliniște care se observa la el. Nu se atinse de pușcă și nici de *tomahawk*-ul pe care-l slobozise puțin de la cingătoare, ca să fie mai liber în mișcări, și care îi era la îndemînă. Luă iar poziția de mai înainte, dar își sprijini capul pe cealaltă mînă, pentru a face să se creadă că nu făcuse această mișcare decît pentru a-și odihni celălalt braț, și aștepță cu o liniște de care numai indienii pot fi în stare.

Heyward observă totuși că, pe cînd unor spectatori mai puțin atenți li s-ar fi părut că șeful mohican e pe jumătate adormit, nările îi erau mai dilatate ca de obicei, capul puțin răsucit într-o parte, ca să tragă cu urechea la cel mai ușor zgomot și ochii îi aruncau priviri vii și iuți în toate părțile.

— Ia te uită la acest nobil războinic, — șopti Ochi-de-Șoim, luindu-l pe Heyward de braț, — știe că cel mai mic gest al lui ne-ar face să ne uităm prudența și că am fi atunci la bunul plac al acestor ticăloși de...

Fu întrerupt de fulgerul unei împușcături. Urmă o detunătură și un snop de scîntei țîșni în jurul locului asu-

pra căruia ochii lui Heyward erau ațintiți cu admirație. O singură privire îl asigură că, în aceeași clipă, Chingachgook dispăruse. Între timp, vânătorul își încărcase faimoasa pușcă lungă și nu aștepta decît clipa cînd inamicul se va ivi în bătaia ei. Dar atacul păru să se mărginească la acea tentativă zadarnică la viața lui Chingachgook. Celor doi tovarăși li se păru, de vreo două sau trei ori, că aud un zgomot îndepărtat în mărăcinișuri de parcă niște făpturi nedefinite goneau prin ele, dar ochii încercați ai vînătorului deslușiră în curînd o haită de lupi ce fugeau, fără îndoială speriați de împușcătura unor nepoftiți la ospățul lor. După alte cîteva minute de nesiguranță și nerăbdare se auzi un plescăit puternic în direcția lacului, urmat de o a doua împușcătură.

— E pușca lui Uncas, zise vînătorul. Îi cunosc detunătura, cum cunoaște un tată glasul copilului său. E o carabină bună și mi-a fost de mare folos înainte de a o căpăta pe asta a mea de-acuma.

— Ce s-a-ntîmplat ? întrebă Duncan. Se pare că ne pîndesc dușmani care au jurat să ne piardă.

— Primul glonț dovedește că nu ne voiesc binele, dar indianul acesta ne dovedește, la rîndul lui, că ticăloșii n-au izbutit să ne facă nici un rău, răspunse Ochi-de-Șoim, arătîndu-l pe Chingachgook care se-ndrepta agale către foc. Înaintînd spre el, îi spuse : Ei, ce-i, sagamorule ? Ne atacă mingașii sau sînt doar reptilele acelea care se tîrăsc în urma armatelor și fură scalpurile morților, ca să se laude apoi față de femeile lor cu isprăvile săvîrșite împotriva Fețelor-Palide ?

Chingachgook își reluă locul cu cel mai mare sînge rece și nu răspunse nimic mai înainte de a cerceta un tăciune din foc, lovit de glonțul ce-i fusese destinat. Pe urmă, ridicînd degetul, se mărgini să pronunțe monosilabic :

— Unul !

— Așa-i cum bănuiam, spuse vînătorul, așezîndu-se lîngă el. Și cum ticălosul s-a aruncat în lac înainte ca Uncas să fi tras, e probabil că o să scape și o să se bucure că a întins o cursă la doi mohicani și unui vînător alb. Despre cei doi ofițeri nu va pomeni, fiindcă e știut că ei nu se prea bagă în chestii de-astea. Ei ! N-are decît ! Oameni cinstiți se află peste tot, dar, pe dumnezeul meu, nu în tribul Maqua. Totuși, chiar printre ei se pot întîlni unii care să-și bată joc de un asemenea mincinos și lăudăros. Glonțul acestui mișel ți-a șuierat pe la urechi, sagamorule.

Chingachgook aruncă o privire nepăsătoare spre tăciunele atins de glonț, arătînd că nu fusese deloc tulburat de acest incident fără însemnătate. În acea clipă se întoarse și Uncas și se așeză lîngă foc, aproape de prietenii săi, la fel de nepăsător și liniștit ca și tatăl său.

Heyward îi privea urmărindu-le toate mișcările cu un viu interes, mirat și curios în același timp, mai-mai să creadă că vînătorul și cei doi indieni se înțelegeau prin semne secrete care lui îi scăpau. În loc de a povesti în amănunt cele petrecute în întunericul din cîmpie, cum ar fi făcut un tînăr european plin de nerăbdare și poate exagerînd puțin, Uncas se mulțumi să lase faptele să vorbească pentru el. De altfel nu era nici locul, nici momentul pe care l-ar fi ales un indian, ca să se laude cu isprăvile lui. Poate că dacă Heyward nu l-ar fi întrebat, n-ar fi auzit de la el nici o vorbă privitoare la cele petrecute.

— Ce s-a întîmplat cu dușmanul nostru, Uncas ? îl întrebă intrigat ofițerul. Ți-am auzit împușcătura și cred că n-ai tras în aer.

Tînărul mohican ridică pulpana hainei și arătă trofeul însîngerat al izbînzei sale, un scalp prins la cingătoare. Chingachgook îl luă în mînă și îl privi o clipă cu atenție. Îi dădu apoi drumul cu mult dispreț, exclamînd :

— Uha ! Oneida !

— Un oneida ! repetă vînătorul, care începea să se însufleţească şi îşi mai pierdu din nepăsarea lui, asemănătoare aceleia a tovarăşilor săi. Înaintă curios, să examineze şi el răsplata hidoasă a victoriei tînărului mohican. Pentru dumnezeu ! — exclamă el, — dacă sîntem urmăriţi de oneida, în timp ce noi îi urmărim pe huroni, ne vom afla între două haite de draci ! Ia te uită ! Pentru ochii unui alb nu-i nici o deosebire între scalpul ăsta şi acel al oricărui alt indian. Cu toate astea, sagamorul e sigur că scalpul a crescut pe capul unui mingo şi deslueşte chiar numele tribului ca într-o pagină ciudată pe care fiecare literă e un fir de păr.

— Dar tu, Uncas, ce zici ? Din ce trib era ticălosul pe care l-ai trimis pe lumea cealaltă, şi bine ai făcut ?

Uncas ridică ochii asupra vînătorului şi-i răspunse cu vocea lui plăcută şi muzicală :

— Oneida.

— Tot Oneida ! strigă Ochi-de-Şoim. Spusa unui indian e de obicei adevărată ; dar cînd vorbele lui sînt confirmate şi de un al doilea indian, poţi să le socoteşti literă de evanghelie.

— Bietul om s-a înşelat, — spuse Heyward, — ne-a luat drept francezi ; altfel n-ar fi atacat nişte aliaţi.

— Să iei un mohican, zugrăvit în culorile tribului său, drept un huron, — strigă vînătorul, — asta ar fi ca şi cum ai confunda straiele albe ale grenadierilor lui Montcalm cu hainele roşii ale englezilor. Nu, nu, dihania ştia bine ce face, nu s-a înşelat deloc în povestea asta, căci între mingo şi delawari n-a fost niciodată mare prietenie, indiferent cu care dintre albi e aliat tribul lor. Cu toate că tribul Oneida se află-n slujba maiestăţii sale regelui Angliei, care este şi domnul şi stăpînul meu, puşca mea n-ar fi stat mult la îndoială şi i-ar fi trimis cîteva gloanţe acestei lepre, dacă norocul mi l-ar fi scos în cale.

— Ar fi însemnat să calci tratatele care există între noi şi ai fi procedat într-un mod nedemn de dumneata.

— Cînd un om trăieşte mai mult timp printre oameni cinstiţi, pînă la urmă — dacă el nu e un ticălos — se înfiripează între ei o legătură foarte trainică. E adevărat că viclenia albilor a izbutit să semene zîzania între triburi, fie că erau prietene, fie că se duşmăneau. Deşi vorbesc aceeaşi limbă şi s-ar putea spune că fac parte din acelaşi trib, huronii şi oneida umblă să se scalpeze unii pe alţii. Şi delawarii sînt împărţiţi între ei ; unii au rămas în jurul focului marelui sfat de pe malurile fluviului şi luptă pentru aceeaşi cauză, ca tribul Mingo, iar cea mai mare parte din ei au plecat în Canada, din ură faţă de acelaşi trib Mingo. Cu toate acestea nu stă în firea pieilor roşii să-şi schimbe simţămintele după cum bate vîntul, şi iată pentru ce prietenia unui mohican pentru un mingo e la fel cu aceea a unui om alb pentru un şarpe.

— Îmi pare rău că vorbeşti astfel ! Credeam că indienii care locuiesc în vecinătatea aşezărilor noastre s-au aliat cu noi pentru că au văzut că dreptatea este de partea noastră.

— Pe cinstea mea, cred că e mai firesc să te ocupi de dreptatea ta decît de a celorlalţi. Cît despre mine, prefer dreptatea pe care mi-o fac singur. Nu, n-am să spun că urăsc un mingo, asta nu se potriveşte nici cu religia, nici cu rasa mea, dar repet că, dacă n-am folosit puşca împotriva ticălosului ce ne dădea tîrcoale, asta se datoreşte numai întunericului.

Încredinţat de temeinicia argumentelor sale, oricare ar fi fost efectul lor asupra celui ce le asculta, cinstitul dar necruţătorul vînător întoarse capul în altă parte, ca şi cum ar fi voit să pună capăt acestei controverse.

Heyward se căţără iar pe meterez, prea neliniştit şi prea puţin obişnuit cu aceste curse întinse de oamenii pădurii, ca să nu se teamă de un alt atac mişelesc. Nu se

întîmplă același lucru cu vînătorul și cu mohicanii. Simțurile lor, călite de obișnuință și de nevoie, le dădeau putință nu numai să descopere primejdia, ci îi făceau chiar să-și dea exact seama de importanța și durata ei. Nici unul din ei nu părea să aibă cea mai mică îndoială în ceea ce privea siguranța lor, și o dovediră începînd a se sfătui despre cele ce aveau de făcut.

Zizania dintre triburile și chiar dintre populațiile la care făcuse aluzie Ochi-de-Șoim era în acea epocă în toi. Legătura strînsă dintre ele, datorită limbii și originii lor comune, fusese ruptă. În urma acestei dezmembrări, delawarii și mingoșii, nume generice date celor șase națiii aliate, luptau sub același steag, deși erau dușmani între ei, în timp ce ultimii vînau scalpurile huronilor. Delawarii erau și ei împărțiți. Dragostea de pămîntul ce aparținuse strămoșilor lor ținuse pe sagamor și pe fiul său sub stindardele regelui Angliei, împreună cu o mică trupă de delawari, care serveau în fortul Edward ; dar se știa că cea mai mare parte din acest trib, din ură față de mingoși, trecuse de partea lui Montcalm.

Este bine ca cititorul să știe, dacă n-a aflat pînă acum din cele spuse mai înainte, că delawarii sau lenapii se mîndreau că sînt trunchiul acestui numeros popor, altădată stăpîn pe toate pădurile și cîmpiile din nordul și răsăritul ținuturilor care alcătuiesc astăzi Statele Unite ale Americii. Mohicanii erau una din cele mai vechi și mai alese ramuri ale acestei nobile vițe.

Vînătorul și cei doi tovarăși ai lui se așezaseră să discute asupra felului în care vor acționa în mijlocul atîtor triburi de sălbatici, cunoscînd interesele opuse și încurcate ce-i învrăjbeau între ei pe cei de același sînge și care-i hotăriseră pe unii, care se dușmăneau mai de mult, să devină deodată aliați. Duncan cunoștea și el destul de bine obiceiurile indienilor, așa că știa pentru ce focul fusese

aţiţat din nou, şi cei doi mohicani, şi vînătorul se aşezaseră gravi, învăluiţi într-un nor de fum. Instalîndu-se într-un loc al fortului de unde putea vedea totul, fiind totuşi atent la cel mai mic zgomot ce s-ar fi auzit din cîmpie, aştepta rezultatul sfatului, cu toată răbdarea.

După cîteva clipe de tăcere impresionantă, Chingachgook îşi aprinse o lulea de lemn, al cărei cap era făcut dintr-o piatră porcasă de prin părţile locului, cioplită cu multă artă. După ce trase cîteva fumuri, o dădu lui Ochi-de-Şoim, care trase şi el şi o trecu lui Uncas. Luleaua trecu astfel de trei ori de la unul la altul, în mijlocul celei mai mari tăceri, şi nici unul nu părea că vrea să ia cuvîntul. În sfîrşit, Cingachgook, ca cel mai în vîrstă şi cel mai mare în rang, rupse tăcerea, expunînd pe scurt planul lui şi arătîndu-şi părerea în puţine cuvinte, calm şi demn. Vînătorul îi răspunse, mohicanul îi ripostă, însoţitorul lui făcu noi obiecţiuni, dar tînărul Uncas ascultă atent şi respectuos, pînă cînd Ochi-de-Şoim îi ceru de politeţe şi lui părerea. După tonul şi gesturile vorbitorilor, Heyward trase concluzia că tatăl şi fiul erau de aceeaşi părere, iar vînătorul alb susţinea altceva. Discuţia se înfierbînta puţin cîte puţin şi era limpede că fiecare ţinea la părerea lui.

Dar, cu toată înflăcărarea ei, această controversă prietenească ar fi putut fi luată drept pildă chiar de adunarea creştinească cea mai bine constituită, inclusiv sinoadele la care participă numai preacucernicii purtători ai cuvîntului lui dumnezeu, pentru moderaţia, răbdarea şi cuviinţa celor trei inşi ce discutau. Vorbele lui Uncas fuseseră ascultate cu aceeaşi atenţie ca cele izvorîte din experienţa şi înţelepciunea mai mare a tatălui său. Departe de a se arăta nerăbdători să ia cuvîntul, fiecare din oratori nu răspundea la cele spuse decît după ce se gîndea cîteva minute, în linişte, la cele auzite şi la ce trebuia să spună.

Cuvintele mohicanilor erau însoţite de gesturi atît de naturale şi de expresive, încît lui Heyward nu-i fu prea

greu să urmărească firul discuțiilor. Acelea ale vînătorului i se părură mai puțin limpezi, pentru că, din mîndrie pentru rasa lui, acesta se exprima rece și neînsuflețit, ca toți anglo-americanii cînd nu sînt scoși din fire. Repetarea semnelor prin care cei doi indieni arătau diferitele urme ce se pot găsi într-o pădure dovedea că ei stăruiau să se continue drumul pe uscat, pe cînd brațul lui Ochi-de-Șoim, îndreptat de mai multe ori spre Horican, părea să spună că vînătorul era de părere să călătorească pe apă.

Ochi-de-Șoim părea să cedeze și problema era pe punctul să se rezolve împotriva lui, cînd se ridică brusc și, lăsînd deoparte indiferența, începu să gesticuleze, întrebuințînd toate metodele elocvenței indiene. Trase în aer un semicerc, de la răsărit la apus, pentru a arăta mersul soarelui și repetă acest semn de atîtea ori, cîte zile socoteau că vor întrebuința în călătoria lor prin păduri. Apoi desenă pe pămînt o linie întortocheată, arătînd paralel prin gesturi, obstacolele ce le vor întîmpina : munții și rîurile. Descrise, luînd un aer ostenit, vîrsta și slăbiciunea lui Munro, care în acest timp era cufundat într-un somn adînc, și păru să nu aibă o prea bună părere despre posibilitățile fizice ale lui Duncan, de a birui greutățile de care pomenim. Maiorul își dădu seama că era vorba de el cînd văzu pe vînător întinzînd mîna și-l auzi pronunțînd cuvintele : Mînă Spartă. Aceasta era porecla pe care triburile prietene de indieni i-o dădeau pentru generozitatea lui. Vînătorul imită apoi mișcarea ușoară a unei bărci ce despică apele unui lac cu ajutorul lopeților și arătă contrastul contrafăcînd mersul lent al unui om obosit. În sfîrșit termină și întinse brațul spre scalpul indianului din tribul Oneida, pesemne, pentru a arăta că este necesar să plece repede și să nu lase după ei nici o urmă.

Mohicanii îl ascultară cu gravitate și pe chipul lor se citea impresia pe care le-o făcuseră vorbele vînătorului. Încetul cu încetul fură convinși și, la sfîrșitul celor spuse

de Ochi-de-Șoim, începu să scoată exclamații puternice, care la sălbatici sînt semne de aprobare și echivalează cu aplauze. Într-un cuvînt, Chingachgook și fiul său trecură de partea vînătorului cu atîta simplitate, încît, dacă ar fi fost reprezentanții unui mare popor civilizat, și-ar fi compromis pentru totdeauna reputația politică prin faptul că cedaseră atît de ușor.

Din moment ce hotărîrea era luată, nu se mai ocupară decît de rezultatul discuției. Ochi-de-Șoim, fără să privească în jurul lui ca să citească în ochii tovarășilor săi succesul obținut, se întinse liniștit, cît era de lung, înaintea focului care ardea încă și adormi pe loc.

Lăsați oarecum singuri, mohicanii, care consacraseră atîta timp intereselor celorlalți, profitară de acest moment, ca să se ocupe de ei înșiși ; ieșind din rezerva gravă și autoritară a unui șef indian, Chingachgook începu să-i vorbească fiului său cu tonul blînd și vesel al unui tată iubitor ; Uncas îi răspunse, cu o afecțiune respectuoasă. Înainte de a adormi, vînătorul putu să observe schimbarea completă ce se petrecuse deodată în atitudinea celor doi însoțitori ai săi.

Este cu neputință să descriem muzicalitatea limbajului lor, cînd își arătau bucuria și iubirea reciprocă. Timbrul glasului lor, în special al celui tînăr, pornea de la registrul cel mai de jos și se ridica pînă la cel mai înalt, cu o intonație ce părea feminină. Ochii tatălui urmăreau cu plăcere mișcările grațioase și agere ale fiului său și zîmbea la răspunsurile lui. Luminat de aceste simțăminte, chipul lui Chingachgook nu mai părea deloc fioros, și emblema morții, zugrăvită pe piept, făcea să se creadă că e vorba de o deghizare glumeață și nu de un simbol sinistru.

După ce petrecuseră o oră de voie bună, tatăl declară brusc că vrea să doarmă, își înfășură capul cu pătura ce o

purta pe umeri și se întinse pe pământ. Veselia lui Uncas luă sfîrșit ; nu mai scoase nici un cuvînt ; strînse tăciunii în așa fel, încît să întrețină o căldură plăcută la picioarele tatălui său și-și căută și el un culcuș printre ruine.

Siguranța ce-o arătau acești oameni sălbatici îi inspiră încredere lui Heyward, care nu întîrziase să-i imite, și mult înainte de miezul nopții toți cei ce căutaseră un adăpost printre ruinele fortului William-Henry dormeau tot atît de adînc ca victimele trădării barbare, ale căror oase erau sortite să putrezească pe acea cîmpie.

CAPITOLUL XX

Pămînt al Albaniei, îngăduie-mi să-mi opresc
asupra ta privirile, tu care ai hrănit cu dîrzenie
oameni aprigi.
BYRON

Cînd Ochi-de-Şoim porni să-şi trezească tovarăşii de drum, stelele străluceau încă pe cer. Auzind zgomot, Munro şi Heyward deschiseră ochii şi, scuturîndu-şi hainele, se şi ridicară, în timp ce vînătorul îi chema în şoaptă de la intrarea adăpostului primitiv sub care-şi petrecuseră noaptea. Cînd ieşiră din adăpost îşi găsiră călăuza aşteptîndu-i. Îi salută printr-un gest expresiv, prin care mai curînd le recomanda să păstreze tăcerea.

— Spuneţi-vă rugăciunile în gînd, le şopti el la ureche, apropiindu-se ; cel căruia le adresaţi ştie toate limbile, dar mai ales pe aceea a sufletului, pretutindeni aceeaşi, pe cînd cea vorbită, în fiecare ţară e alta. Să nu rostiţi nici o silabă, căci rareori un alb ştie cît de tare trebuie să se vorbească în pădure ; ne-am putut da seama de acest lucru din exemplul dat de bietul cîntăreţ. Haideţi, — continuă el, îndreptîndu-se spre un meterez distrus, — să coborîm pe aici în şanţ, şi luaţi seama ca în mers să nu vă loviţi de pietre sau de dărîmături !

Cei doi ofiţeri se conformară recomandărilor cercetaşului, deşi motivele acestor precauţii deosebite erau încă un mister pentru unul din ei. După ce merseră cîteva minute prin şanţul adînc care înconjura fortul din trei părţi, descoperiră că era astupat aproape complet de ruinele clădirii şi fortificaţiilor prăbuşite. Totuşi, cu grijă şi răbdare, izbutiră să se cţere şi ajunseră în sfîrşit pe malurile nisipoase ale Horicanului.

— Iată o urmă care n-ar putea fi găsită decît cel mult după miros, spuse vînătorul, privind mulțumit în urmă drumul greu, parcurs de ei. Cînd fugi, să te ferești de iarbă, că te dă de gol, în lemn însă și în piatră nu rămîn urmele mocasinilor. Dacă ați fi purtat cizme, ați fi avut totuși oarecare motive să vă temeți ; dar cînd ai sub tălpi o piele de cerb bine tăbăcită, poți să fii de cele mai multe ori sigur că n-ai să lași urme pe stînci. Trage barca puțin mai sus, Uncas ! În locul unde te afli, urma piciorului rămîne în nisip tot atît de ușor ca în untul olandezilor de la stabilimentul lor de pe Mohank. Încet, încet, băiete, să nu atingă barca pămîntul ! Altfel, ticăloșii ar afla cu siguranță unde ne-am îmbarcat.

Tînărul indian ascultă de aceste sfaturi și vînătorul, smulgînd dintre ruine o scîndură, pe care o sprijini cu un capăt de barca în care se și aflau Chingachgook cu fiul său, făcu semn celor doi ofițeri să treacă. Îi urmă și el, și după ce se asigură că nu lăsau în urmă nici un semn, de care părea să se teamă atît, trase scîndura spre el și o aruncă cu putere în mijlocul dărîmăturilor care ajunseseră pînă aproape de țărm.

Heyward continuă să tacă pînă cînd cei doi indieni care vîsleau cu mare prudență traseră barca la oarecare distanță de fort, printre umbrele dese, aruncate de munții de la răsărit pe suprafața limpede a lacului. Apoi îl întrebă pe Ochi-de-Șoim :

— De ce am plecat în așa mare grabă și cu atîtea precauții ?

— Dacă sîngele unui oneida ar fi putut colora apa asta, ochii voștri ar răspunde singuri la astfel de întrebări. Nu-ți amintești de tîrîtoarea ucisă aseară de Uncas ?

— Nu l-am uitat ; dar dumneata mi-ai spus că era singur, și de un mort nu mai e cazul să-ți fie teamă.

— Fără îndoială, a încercat singur lovitura ; dar un indian, care face parte dintr-un trib de războinici atît de

numeros, este totdeauna răzbunat şi pe omorîtor îl paşte oricînd moartea.

— Dar prezenţa noastră şi autoritatea colonelului Munro ne-ar pune la adăpost de mînia unor aliaţi, mai ales cînd e vorba de un mizerabil care şi-a meritat soarta. Sper că această plecare pripită n-o să te facă să te abaţi de la linia dreaptă pe care am hotărît s-o urmăm!

— Crezi dumneata că glonţul acestui ticălos ar fi ricoşat, dacă în drumul lui s-ar fi găsit maiestatea sa regele Angliei? Văd că socoteşti că e foarte uşor unui alb să se facă înţeles de pieile roşii. Atunci cum se face că acel francez care e generalul comandant al Canadei n-a izbutit să îngroape securea de război a huronilor?

Răspunsul pe care Heyward se pregătea să i-l dea fu îngheţat pe buzele lui de un geamăt adînc, smuls lui Munro de imaginile crude pe care această întrebare i le pricinuise. După un moment de tăcere, mişcat de durerea bătrînului său prieten, îi răspunse lui Ochi-de-Şoim, grav şi solemn:

— Numai în faţa lui dumnezeu o să dea socoteală marchizul de Montcalm de această faptă.

— Da, e un strop de adevăr în cele ce spui dumneata, căci sînt întemeiate pe religie şi pe onoare. Totuşi e o mare diferenţă între a arunca un regiment de uniforme albe între o bandă de sălbatici şi un grup de prizonieri pe care sălbaticii îi măcelăresc, şi a face cu vorbe frumoase pe un indian furios să uite că are o puşcă, un *tomahawk* sau un cuţit, cînd trebuie să-l iei cu binişorul, numindu-l: *fiul meu*. Dar slavă domnului, — continuă vînătorul, aruncînd o privire mulţumită spre fortul William-Henry, care începea să dispară în întuneric, şi rîzînd încet, după obiceiul lui, — acum n-au decît să ne caute urmele pe suprafaţa apei; numai să nu se împrietenească cu peştii şi să nu afle de la ei ce mîni au ţinut vîslele. Pînă se vor hotărî ce drum să ia, între noi şi ei se va găsi tot Horicanul.

— Cu atîția dușmani în față și alții în urma noastră, se pare că această călătorie va fi destul de primejdioasă.

— Primejdioasă! repetă Ochi-de-Șoim, cît se poate de liniștit. Nu tocmai primejdioasă. Dacă avem ochi și urechi bune, putem avea un avans de cîteva ore asupra ticăloșilor. Și în cel mai rău caz, dacă ar trebui să schimbăm focuri de pușcă, sîntem aici trei care știm să ochim tot atît de bine ca cel mai bun pușcaș de pe meleagurile astea. Zău că nu tocmai primejdioasă! Nu am pretenția să afirm că nu vom trece prin momente grele. Cum bine spui dumneata, ni se vor întinde curse, dar munițiile nu ne lipsesc și vom găsi adăposturi bune.

Se pare că prin primejdie, Heyward, care se distinsese prin curajul său, înțelegea cu totul altceva decît Ochi-de-Șoim. Se așeză tăcut. Și barca pluti mai departe pe apa lacului, pe o distanță de mai multe mile.

Se făcuse ziuă, cînd ajunseră în partea Horicanului, unde se îngrămădeau nenumărate insule, cele mai multe împădurite printre care se strecuraseră cu repeziciune și luare-aminte. Montcalm cu armata lui se retrăsese pe acest drum și poate că lăsase la pîndă cîteva detașamente de indieni, fie pentru a-și apăra *ariergarda*, fie ca să adune pe cei rămași în urmă. Se apropiară de această regiune în cea mai mare tăcere și cu toate precauțiunile.

Chingachgook lăsă vîsla, cedînd-o vînătorului. Ochi-de-Șoim și Uncas conduseră cu grijă barca prin numeroasele canaluri întortocheate care despărțeau insulițele ; de pe fiecare dintre ele, se puteau ivi pe neașteptate dușmani ascunși. Pe măsură ce barca înainta, ochii mohicanului cercetau fără încetare fiecare ostrov și fiecare tufiș, și s-ar fi spus că privirea lui voia să ajungă și pe vîrful stîncilor care se înălțau pe malurile lacului, și chiar în adîncul pădurilor. Heyward, interesat atît de frumusețile naturale ale locului, cît și de grijile ce-l frămîntau, începu să creadă că se temuse fără motiv. Deodată, însă,

la un semnal dat de Chingachgook, vîslele rămaseră nemișcate.

— Uhu ! strigă Uncas, în timp ce tatăl său lovea ușor în marginea bărcii, ca să anunțe că se apropie o primejdie.

— Ce-i ? întrebă vînătorul. Lacul e atît de liniștit, de parcă a uitat ce-i bătaia vîntului, și se poate vedea pe luciul apei cale de mai multe mile ; dar nu zăresc măcar o rață.

Indianul ridică cu gravitate o vîslă și o îndreptă către punctul spre care îi erau fixate neîncetat privirile. La oarecare distanță înaintea lor se afla una din acele insule împădurite, atît de liniștită, încît ai fi crezut că niciodată piciorul omului nu i-a tulburat singurătatea.

Duncan urmărise cu ochii mișcarea lui Chingachgook :

— Nu văd decît pămînt și apă, — spuse el, — și priveliștea e minunată !

— Ssst ! i-o tăie vînătorul. Da, sagamorule, faci totul cu socoteală ! Nu-i decît o umbră ; dar umbra nu-i firească ! Vezi, domnule maior, negura aceea care se formează deasupra insulei ? Dar nici nu poți s-o numești negură, căci seamănă mai curînd cu un nouraș lunguieț.

— Sînt aburii ce se ridică din apă.

— Așa ar spune un copil. Dar nu observi că acești așa-ziși aburi sînt mai negri la bază ? Se văd bine cum ies din pădurea de la celălalt capăt al insulei. Eu vă spun că e fum și cred că se înalță de la un foc care-i aproape să se stingă.

— Ei bine ! Să debarcăm pe insulă, ca să înlăturăm orice îndoială. E prea mică, așa că pe ea nu are loc o trupă prea numeroasă, iar noi sîntem cinci.

— Dacă judeci șiretenia unui indian după regulile scrise prin cărțile dumneatale sau numai cu istețimea unui alb, ai să te înșeli de multe ori și scalpul dumitale e în mare pericol.

Ochi-de-Şoim se întrerupse o clipă ca să se gîndească şi cercetă cu mai mare atenţie semnele ce păreau să trădeze prezenţa duşmanului, apoi adăugă :

— Dacă-mi este îngăduit să-mi dau părerea în această chestiune, cred că nu ne rămîn decît două soluţii : prima e să facem cale-ntoarsă şi să lăsăm pe altă dată urmărirea huronilor ; cea de-a...

— Niciodată ! strigă Heyward, mai tare decît ar fi trebuit în acele împrejurări.

— Bine, bine, continuă vînătorul, făcîndu-i semn să se liniştească. Şi eu sînt de părerea dumitale, dar, ca unul păţit ce mă aflu, am crezut că trebuie să arăt aceste două alternative. În acest caz trebuie să ne continuăm drumul şi, dacă în insulă sînt francezi, indieni sau alţii, vom vedea cine ştie să vîslească mai bine. Am oarecare dreptate, sagamorule ?

Mohicanul nu răspunse decît lăsînd vîsla în jos. Cum avea misiunea să stea la cîrmă, acest gest arătă destul de bine intenţia lui, şi cei ce vîsleau îl ajutară imediat, aşa că în cîteva minute ajunseră la un punct de unde puteau vedea ţărmul dinspre miazănoapte al insulei, ascuns vederii pînă atunci.

— Iată-i ! spuse vînătorul. Acum vedeţi destul de limpede, fumul, şi pe deasupra iată şi două bărci. Banditii nu ne-au zărit încă ; altfel am auzi blestematul lor strigăt de luptă. Hai, să vîslim cu nădejde, prieteni ! Sîntem destul de departe de ei, aproape în afara bătăii puştilor lor.

Îl întrerupse o împuşcătură, şi un glonţ plescăi în apă, la cîteva picioare de barcă. Urletele înfiorătoare care se porniră apoi pe insulă îi vestiră că fuseseră descoperiţi şi aproape în aceeaşi clipă un grup de sălbatici se repezi spre bărci, se urcă în grabă în ele şi se luă după ei. Deşi era limpede că vor fi atacaţi, înfăţişarea vînătorului şi a celor doi mohicani, după cum Duncan putu să observe,

rămase neschimbată ; vîsliră doar mai cu putere, astfel că mica lor barcă părea că zboară pe apă ca o pasăre.

— Ține-i la distanța asta, sagamorule ! spuse Ochi-de-Șoim, privind liniștit pe deasupra umărului și continuînd să vîslească. Ține-i la distanța asta ! Huronii n-au avut de cînd sînt, în tribul lor, o pușcă în stare să bată pînă la noi, și eu știu ce poate face acest „ucigător de cerbi" al meu.

După ce se asigură că barca putea fi menținută și fără el la o distanță potrivită, vînătorul lăsă vîsla și puse mîna pe carabină. De trei ori o duse la ochi și de trei ori o lăsă în jos, ca să spună însoțitorilor săi să-i lase pe vrăjmași să se mai apropie puțin. În sfîrșit, după ce măsură din ochi distanța care-l despărțea de aceștia, păru mulțumit și, ținîndu-și mîna stîngă sub țeavă, era gata să apese pe trăgaci, cînd o exclamație neașteptată a lui Uncas îl făcu să întoarcă capul spre el.

— Ce s-a întîmplat ? îl întrebă el. Uhu-l tău a scăpat viața unui huron pe care-l ochisem. Ce te-a făcut să strigi ?

Uncas îi răspunse arătîndu-i țărmul de răsărit al lacului, de unde o altă barcă se îndrepta spre ei, în linie dreaptă. Primejdia în care se aflau era prea evidentă, ca să mai fie nevoie s-o comenteze. Ochi-de-Șoim lăsă numaidecît pușca și apucă iar vîsla, în timp ce Chingakogook îndrepta barca mai aproape de malul apusean, spre a mări distanța dintre ei și noii lor dușmani, care zbierau plini de mînie adăugînd strigătele lor acelora ale celorlalți urmăritori. Această împrejurare neașteptată scoase și pe Munro din starea de apatie în care-l cufundaseră nenorocirile lui.

— Să tragem la mal, — spuse el, cu înfățișarea și glasul unui ostaș cutezător, — să ne urcăm pe o stîncă și să așteptăm pe sălbatici. Ferească dumnezeu ca eu sau vreu-

nul din cei ce mă însoțesc să mai avem a doua oară încredere în loialitatea francezilor sau a aliaților lor !

— Cel ce vrea să iasă din încurcătură cînd are de-a face cu indienii, — replică Ochi-de-Șoim, — trebuie să-și uite mîndria și să se bizuie pe experiența băștinașilor. Trage mai mult la mal, sagamorule, să ne depărtăm de ticăloși ! S-ar putea însă ca ei să vîslească în așa fel, încît să ne dea de furcă.

Vînătorul nu se înșela. Cînd huronii văzură că direcția pe care o urmau îi ducea cu mult în urma bărcii pe care-o urmăreau, o luară pieziș și curînd cele două bărci pluteau paralel, la o distanță de circa două sute de metri una de alta. Începu un fel de întrecere : fiecare din cele două bărci căuta să o ia înaintea celeilalte, una ca să atace, cealaltă ca să scape. Cele două ușoare ambarcațiuni zburau pe apa liniștită. Nevoiți să vîslească, huronii nu deschiseră focul numaidecît, dar ei erau mai numeroși și sforțările celor pe care-i urmăreau nu puteau ține mult. În acel moment, Uncas văzu cu spaimă că vînătorul privea în jurul lui oarecum încurcat parcă ar fi căutat vreun nou mijloc să mărească iuțeala sau să asigure fuga.

— Depărtează-te și mai mult de soare, sagamorule ! spuse Ochi-de-Șoim. Văd că unul din ticăloși și-a lăsat vîsla și fără îndoială o să pună mîna pe pușcă. Dacă atinge pe unul din noi, ne scalpează pe toți. Puțin mai la stînga, sagamorule, pune insula asta între ei și noi.

Manevra nu fu zadarnică ; pe cînd ei o luau la stînga unei insule lungi, împădurite, huronii, voind să se mențină pe aceeași linie, fură obligați s-o ia la dreapta. Vînătorul și însoțitorii săi nu neglijară acest avantaj și cînd ieșiră din raza vizuală a inamicilor lor, își sporiră sforțările care și așa erau uimitoare. Cele două bărci ajunseră în sfîrșit la nordul insulei, ca doi cai de curse la potou.

Totuși fugarii erau în avans, și huronii, în loc să mai înainteze paralel, îi urmau, dar la o distanță mai mică.

— Te-ai dovedit priceput la bărci, Uncas, cînd ai ales-o pe asta dintre cele lăsate de huroni lîngă fortul William-Henry, spuse vînătorul surîzînd, mai satisfăcut de superioritatea luntrei sale, decît de speranța pe care o întrezărea că va scăpa de sălbatici. Banditii se gîndesc numai să vîslească, așa că, în loc de plumbi și praf de pușcă, ne vom apăra pielea de pe cap cu bucățile astea late de lemn.

— Se pregătesc să tragă, — strigă Heyward după cîteva clipe, — și, cum sînt în linie dreaptă, or să țintească bine!

— Dumneata și colonelul ascundeți-vă în fundul bărcii! spuse vînătorul.

— Dacă ne-am ascunde în momente de primejdie, am da un foarte rău exemplu, răspunse Heyward surîzînd.

— Doamne sfinte! exclamă Ochi-de-Șoim. Iată curajul albului! Ca multe alte acțiuni ale lui, acest curaj nu-i bazat pe rațiune. Crezi dumneata că sagamorul, că Uncas, că eu, care nu sînt o corcitură, am șovăi să ne punem la adăpost într-o situație în care n-ar fi de nici un folos să ne arătăm? De ce au mai înconjurat francezii Quebecul cu fortificații, dacă se luptă mereu în cîmpie?

— Poate să fie adevărat, dragul meu, — replică Heyward, — dar noi nu obișnuim să facem ceea ce spui dumneata.

O salvă a huronilor întrerupse conversația și, în timp ce gloanțele îi șuierau la urechi, Duncan văzu că Uncas întoarce capul, ca să vadă ce se întîmpla cu el și cu Munro. Ofițerul putu astfel constata că, deși inamicii erau atît de aproape și se afla și el în primejdie, chipul tînărului războinic nu arăta alt sentiment în afară de mira-

rea de a vedea niște oameni expunîndu-se fără nici un folos.

Chingachgook cunoștea pesemne mai bine ideile albilor în această privință, căci nu făcu nici o mișcare și continuă să-și vadă numai de cîrmă. Un glonț lovi vîsla pe care o ținea, chiar în momentul cînd o ridica ; i-o smulse din mîini și o aruncă în lac, la o depărtare de cîteva picioare înainte. Un strigăt de bucurie se ridică dintre huroni, care își încărcară iar armele. Uncas descrise în apă un arc cu vîsla și prin această mișcare apropie barca de lopata care plutea la suprafață. Chingachgook o luă și, ridicînd-o deasupra capului în semn de triumf, scoase strigătul de război al mohicanilor și se grăbi să mărească viteza ușoarei bărci. Strigătele de : Șarpele cel Mare ! Carabină-Lungă ! Cerbul cel Sprinten ! izbucniră deodată din bărcile ce-i urmăreau și părură să înfierbînte și mai mult pe sălbatici. Vînătorul, vîslind cu putere cu mîna dreaptă, își apucă pușca cu stînga și o ridică deasupra capului, ca pentru a sfida pe inamici. Huronii răspunseră acestei insulte, mai întîi prin urlete furioase, și apoi, aproape în același timp, printr-o nouă salvă. Un glonț găuri marginea bărcii și celelalte se auziră căzînd în apă, la mică depărtare. În aceste momente critice, nu s-ar fi putut descoperi nici o urmă de emoție pe chipurile mohicanilor ; figura lor gravă și impasibilă nu exprima nici teamă, nici nădejde ; vîslele erau singurul lucru care părea că-i preocupă.

Ochi-de-Șoim întoarse capul spre Heyward și-i spuse surîzînd :

— Le place să-și audă puștile pocnind. Dar nu se află un singur mingo în stare să ochească bine o barcă în mers. Vezi cum și-au redus, cîinii, numărul vîslașilor, ca să poată încărca puștile și să tragă ? Calculînd după ochi, noi înaintăm cu trei picioare, în timp ce ei fac numai două.

Heyward, care nu avea pretenția că poate calcula atît de bine viteza relativă a celor două bărci, nu era tot atît de liniștit ca însoțitorii săi ; totuși recunoscu în curînd că, grație sforțărilor și iscusinței acestora, precum și setei de sînge ce chinuia pe ceilalți, se depărtaseră destul de mult de inamicii lor.

Huronii traseră a treia oară și un glonț lovi vîsla vînătorului la douăzeci de centimetri de mîna lui.

— Minunat ! spuse acesta, după ce examină cu atenție locul lovit de glonț. N-ar fi intrat nici în pielea unui copil, nicidecum în cea a unor oameni ca noi, oțeliți de împrejurări grele. Acum, domnule maior, vrei să iei vîsla asta ? Lui „Ucigă-Cerbi" al meu i-ar plăcea să ia puțin parte la conversație.

Duncan apucă vîsla și o mînui cu un zel care răscumpăra lipsa lui de experiență. Între timp, vînătorul își luase pușca și, după ce schimbase capsa, ochi un huron care tocmai se pregătea să tragă. Glonțul porni și sălbaticul căzu pe spate, lăsînd să-i scape pușca în apă. Se ridică aproape în același moment, dar mișcările și gesturile lui dovedeau că-i rănit grav. Însoțitorii săi, părăsindu-și vîslele, se îngrămădiră în jurul lui și cele trei bărci se opriră.

Chingachgook și Uncas profitară de acest moment de răgaz, ca să răsufle, dar Duncan continuă să vîslească neîncetat și cu însuflețire. Tatăl și fiul se priviră calmi, dar plini de grijă. Fiecare din ei voia să știe dacă celălalt nu fusese rănit de împușcăturile huronilor ; amîndoi știau că în asemenea caz nici unul, nici altul nu s-ar fi văitat sau n-ar fi scos vreo exclamație de durere. Din umărul sagamorului curgeau cîteva picături de sînge, și acesta, văzînd că ochii lui Uncas îl priveau cu îngrijorare, luă apă în podul palmei, să-și spele rana, mărginindu-se să dovedească astfel că glonțul îi zdrelise doar pielea.

— Încet, domnule maior, mai încet! spuse vînătorul, după ce-și încărcă carabina. Sîntem cam prea departe ca să ne mai ajungă vreun glonț. Vezi că ticăloșii ăștia stau și se sfătuiesc. Să-i lăsăm să se apropie; în astfel de cazuri se poate avea încredere în ochiul meu. Vreau să-i plimb pînă la capătul Horicanului și să-i țin la o depărtare de la care vă garantez că nici un glonț de-al lor nu ne va face cel mult decît o zgîrietură, în timp ce pușca mea va doborî din trei împușcături cel puțin doi.

— Uiți de ceea ce trebuie să ne preocupe mai mult, răspunse Heyward, vîslind cu forțe noi. Pentru dumnezeu, să profităm că le-am luat înainte și să ne depărtăm cît mai mult de inamicii noștri.

— Gîndiți-vă la copiii mei! exclamă Munro cu glas sugrumat și deznădăjduit. Nu vă mai jucați cu deznădejdea unui părinte!

Vînătorul era de mult obișnuit să dea superiorilor respectul cuvenit și să asculte de ordinile lor. Privi cu regret bărcile vrăjmașe, își puse pușca în fundul bărcii și luînd locul lui Duncan, care începuse să obosească, vîsli puternic și neobosit mai departe. Ajutat și de cei doi mohicani, se depărtară în cîteva minute atît de mult de huroni, încît Duncan respiră mai ușurat și se gîndi că acum vor putea duce la bun sfîrșit expediția în care porniseră.

Lacul era mult mai lat în aceste locuri și malul de care erau acum mai aproape era mărginit de munți înalți și prăpăstioși. Dar insulele se împuținaseră și era ușor de ocolit. Vîslele se mișcau fără întrerupere într-un ritm regulat și vîslașii arătau atîta sînge rece, încît ai fi crezut că iau parte la o întrecere sportivă.

În loc să tragă de-a lungul țărmului de apus, pe care ar fi trebuit să coboare, prudentul mohican își îndreptă

barca spre înălțimile îndărătul cărora se știe că Montcalm își dusese armata, în temuta fortăreață Ticonderago. Cum huronii păreau că renunțaseră să-i urmărească, nu mai era nici un motiv să mai ia aceste precauții excesive. Totuși merseră în aceeași direcție timp de mai multe ore, pînă ce ajunseră la un mic golf către malul nordic al lacului. Cei cinci navigatori coborîră și traseră barca pe nisip. Ochi-de-Șoim și Heyward se urcară pe o înălțime învecinată și, după ce privi cu atenție, cîteva minute, apele limpezi ale lacului, cît putea cuprinde cu ochii, vînătorul îi arătă lui Heyward un punct negru, în dreptul unui promontoriu mare, la o depărtare de mai multe mile.

— Îl vezi ? îl întrebă el. Dacă-l vezi, experiența dumitale de alb și știința pe care ai luat-o din cărți te-ar ajuta oare să știi ce este, dacă ar trebui să-ți găsești drumul în acest pustiu ?

— De la depărtarea asta, aș zice că-i vreo pasăre de apă, dacă totuși e o ființă vie.

— E o barcă din scoarță de mesteacăn, în care se află vreo cîțiva din vicleniii mingo, însetați de sîngele nostru. Deși Providența a dat celor care trăiesc în păduri ochi mai buni decît celor din ținuturile locuite, care n-au nevoie de o vedere atît de bună fiindcă au lunete, nu există ochi destul de clarvăzători, ca să-și poată da seama de toate primejdiile care ne înconjoară în acest moment. Blestemații se prefac că nu se gîndesc decît la cina lor ; dar de îndată ce va apune soarele, vor fi pe urmele noastre, ca cei mai aprigi copoi. Trebuie să-i păcălim ; altfel nu vom izbuti în misiunea noastră de urmărire și Vulpea Șireată are să ne scape iarăși. Uneori, locurile astea sînt de folos, îndeosebi cînd vînatul se aruncă în apă, — adăugă vînătorul, privind în jurul lui puțin neliniștit, — dar nu te pun la adăpost mai mult

decît ar fi peștii. Dumnezeu știe ce ar deveni această țară, dacă așezămintele albilor s-ar întinde pînă dincolo de cele două rîuri. Vînătoarea și războiul și-ar pierde tot farmecul.

— Bine, bine ! Atunci să nu pierdem nici o clipă, decît dacă sîntem constrînși să stăm pe loc.

— Nu prea îmi place fumul pe care-l vezi că se ridică încet, de-a lungul stîncii de colo, dindărătul bărcii, reluă vînătorul preocupat. Sînt sigur că îl văd și alți ochi afară de ai noștri și știu ce vrea să însemne. Dar cuvintele nu ajută la nimic ; e timpul să trecem la fapte.

Ochi-de-Șoim coborî gînditor de pe înălțimea pe care se găseau și, întorcîndu-se la cei rămași pe țărm, le aduse la cunoștință, în limba delawară, rezultatul observațiilor sale ; după aceasta se sfătuiră puțin, dar serios, și începură să pună imediat în aplicare cele hotărîte.

Barca, trasă pe nisip, fu dusă pe umeri, și micul grup intră în pădure, avînd grijă să lase urme cît se poate de vizibile. Întîlniră un rîu pe care-l traversară, nu prea departe de o stîncă pleșuvă, pe care cei care ar fi vrut să le cerceteze urmele, de bună seamă că le-ar fi pierdut. Aci se opriră și se întoarseră înapoi, la rîu, avînd grijă să meargă de-a-ndăratelea. Urcară în barcă, coborîră pînă la gurile lui, pe unde pătrunseră iarăși în lac. Din fericire, o coamă scurtă de munte nu lăsa ca locul acesta să fie văzut de pe promontoriul lîngă care zăriseră o barcă a huronilor, și cum pădurea se întindea pînă la țărm, părea imposibil să fie descoperiți de la mare depărtare. Profitară de aceste avantaje, ca să vîslească cu nădejde de-a lungul țărmului și, cînd nu mai fură copaci aproape deloc, să-i mascheze, Ochi-de-Șoim declară că socotește prudent să debarce din nou.

Halta se prelungi pînă pe înserat. Atunci se urcară iar în barcă și, ocrotiți de întuneric, vîsliră cu putere, ca să atingă coasta de apus. Pe această coastă se ridicau niște

munți înalți, care păreau îngemănați. Totuși, ochiul ager al lui Chingachgook deosebi un mic golf în care conduse luntrea cu dibăcia unui pilot experimentat.

Barca fu din nou trasă la țărm și transportată, pînă la o anumită depărtare, în interiorul pădurii, în care fu ascunsă cu grijă, sub o grămadă de mărăcini. Fiecare își luă armele și munițiile, și vînătorul anunță pe Munro și pe Heyward că el și cu cei doi însoțitori erau gata să-și continue cercetările.

CAPITOLUL XXI

Omul pe care-l vei găsi acolo
va muri de moartea unui purice.
SHAKESPEARE

Cei cinci călători ai noștri ajunseseră la hotarul unui ținut care chiar astăzi este mai puțin cunoscut de locuitorii Statelor Unite decît pustiurile Arabiei și stepele Tartariei. Este regiunea stearpă și accidentată care desparte apele Champlain-ului de cele ce se varsă în Hudson, Mohawk și Saint-Laurent. De la epoca în care s-au petrecut evenimentele pe care le relatăm aici, spiritul activ al oamenilor a înconjurat-o cu un șirag de așezăminte bogate și înfloritoare ; dar numai vînătorul și indianul cutezau pe vremuri să se aventureze în această incintă necultivată și sălbatică.

Ochi-de-Șoim și mohicanii, care străbătuseră de mai multe ori munții și văile acestui vast pustiu, nu șovăiră să se afunde în adîncurile pădurii, cu siguranța oamenilor obișnuiți cu lipsurile și greutățile, și-și urmară drumul trudnic timp de mai multe ore, călăuzindu-se după stele și după cursul rîurilor. În sfîrșit, vînătorul propuse o haltă și, după ce se sfătui cu indienii, aprinseră un foc și se pregătiră să petreacă acolo restul nopții.

Imitînd exemplul însoțitorilor lor mai cu experiență în această privință și încrezîndu-se în ei, Munro și Duncan adormiră fără teamă, deși nu complet liniștiți. A doua zi, cînd călătorii porniră iar la drum, soarele împrăștiase ceața și răspîndea o lumină puternică în pădure.

După cîteva mile, Ochi-de-Șoim, care mergea mereu în frunte, înaintă mai încet și cu multă băgare de seamă.

Se oprea deseori să cerceteze arborii și mărăcinișurile și nu străbătea nici un pîrîu fără să examineze iuțeala, adîncimea și culoarea apei. Neavînd încredere numai în judecata lui, întreba de multe ori pe Chingachgook și-i cerea sfatul. În ultima din aceste discuții, Heyward observă că tînărul Uncas asculta tăcut, fără să-și dea părerea, deși se vedea că e foarte interesat de cele ce auzea. Maiorul fu foarte ispitit să se adreseze tînărului indian și să-l întrebe dacă făcuseră vreun progres, dar tăcu, pentru că socotea și el că putea avea încredere în deșteptăciunea și iscusința mohicanului cel vîrstnic și a vînătorului. În sfîrșit, acesta din urmă se întoarse spre maior și-i explică, neîntrebat, încurcătura în care se aflau.

— Cînd am observat că urmele lui Magua se îndreaptă spre nord, — spuse el, — nu era nevoie să cuget prea îndelungat ca să aflu că o să meargă prin văi, între apele Hudsonului și ale Horicanului, pînă va ajunge la izvoarele rîurilor din Canada, care-l vor conduce în inima țării ocupate de francezi. Dar uite că sîntem în apropiere de Scaroon [1] și n-am descoperit nici o urmă că ar fi trecut pe aici. Omul e sortit să se înșele și mă tem că nu sîntem pe drumul cel bun.

— Dumnezeu să ne ferească de așa ceva! exclamă Duncan. Să ne întoarcem și să cercetăm terenul cu mai mare atenție. În încurcătura asta, Uncas nu ne poate da un sfat?

Tînărul mohican se uită repede la tatăl său și, reluîndu-și aerul rezervat, continuă să tacă. Chingachgook remarcase privirea și-i făcu un semn din mînă, îngăduindu-i să vorbească.

De îndată, trăsăturile lui, pînă atunci atît de liniștite, se schimbară brusc și străluciră de bucurie și inteli-

[1] Numele unui lac, în statul New York (n.t.)

genţă. Sărind cu uşurinţa unui cerb, alergă spre o mică înălţime, care nu era decît la o sută de paşi, şi se opri cu un aer triumfător, pe un loc unde pămîntul părea zgîriat de trecerea unui animal de povară. Toţi ochii urmăreau cu atenţie fiecare mişcare a lui, şi în chipul lui însufleţit şi mulţumit văzură un semn de izbîndă.

— Da, astea sînt urmele lor! exclamă vînătorul, ajungînd lîngă Uncas. Tînărul are o vedere ascuţită şi pricepe minunat lucrurile, pentru vîrsta lui!

— E foarte curios că nu ne-a spus imediat ce-a descoperit! se miră Duncan.

— Ar fi fost mai de mirare dacă ar fi vorbit fără să i se fi cerut, răspunse Ochi-de-Şoim. Doar tinerii dumneavoastră albi, care iau din cărţi tot ce ştiu, îşi pot închipui că nu numai picioarele, dar şi cunoştinţele lor sînt mai sprintene decît acelea ale părinţilor. Dar tinerii indieni care nu au drept dascăl decît viaţa şi experienţa învaţă să cunoască preţul anilor şi respectă bătrîneţea.

— Uite! zise Uncas arătînd urmele mai multor picioare, toate îndreptate spre nord. Fata cu părul negru se apropie de ţara friguroasă.

— Niciodată un copoi n-a găsit vreo urmă mai frumoasă! îl lăudă vînătorul, pornind pe drumul indicat de urme. Avem noroc, mare noroc, şi putem să le urmărim cu ochii închişi! Uite, iar copitele celor două animale care au un trap atît de ciudat! Acest huron călăreşte ca un general alb! E nebun sau orb! Şi întorcîndu-se puţin înapoi, adăugă rîzînd:

— Sagamorule, ia vezi, nu găseşti vreo urmă de roate, căci s-ar putea să vedem pe acest călător smintit în trăsură, cu toate că are pe urmele lui cei mai buni ochi din toată provincia!?

Mulţumirea vînătorului, zelul voios al lui Uncas, expresia liniştită a tatălui său şi izbînda nesperată, obţi-

nută în această urmărire, în timpul căreia parcurseseră mai mult de patruzeci de mile, contribuiră să dea noi speranțe lui Munro și maiorului. Mergeau repede și cu aceeași încredere, ca și cum ar fi mers pe o șosea. Dacă o stîncă, un pîrîu, un teren mai anevoios ca de obicei întrerupeau șirul urmelor, ochii deprinși ai vînătorului sau ai celor doi mohicani le descopereau iar la o mică depărtare și rareori erau obligați să se oprească. De altfel, marșul lor era mai sigur, pentru că erau încredințați că Magua socotise potrivit să călătorească prin văi, și acest lucru nu le lăsa nici o îndoială asupra direcției spre care trebuiau să se îndrepte.

Vulpea Șireată se folosise totuși, într-o oarecare măsură, de șiretlicurile la care recurg indienii cînd se retrag din fața unui inamic. Urme false, lăsate dinadins, se întîlneau deseori, de cîte ori dădeau de un rîu sau natura terenului o permitea, dar cei ce-l urmăreau se lăsau rareori păcăliți și, cînd se întîmpla să fie trași pe sfoară, își dădeau repede seama, fără să piardă mult timp și să meargă multă vreme după aceste urme înșelătoare.

Către mijlocul după-amiezei, trecură Scaroonul și, cînd soarele începu să asfințească, se îndreptară spre apus. După ce coborîră pe o vale udată de un pîrîiaș, ajunseră într-un loc unde se vedea limpede că Vulpea și prizonierii săi făcuseră popas. Tăciunii pe jumătate arși dovedeau că aprinseseră un foc mare lîngă izvor ; la o mică depărtare se mai aflau încă rămășițele unui cerb și iarba păscută în jurul a doi arbori arăta că acolo fuseseră legați cei doi cai. Heyward descoperi la cîțiva pași un tufiș frumos și văzu că în preajmă iarba era călcată în picioare. Privi cu emoție locul acesta, în apropierea căruia bănuia că se odihniseră Alice și Cora. Deși în acel loc se vedeau pretutindeni urmele oamenilor și animalelor,

acelea ale oamenilor încetară deodată și nu duceau mai departe.

Era ușor să se urmărească semnele copitelor celor doi cai, dar părea că animalele rătăciseră singure, la întîmplare, după nutreț. În sfîrșit, Uncas le găsi urmele încă proaspete ; înainte de a se lua după ele, comunică însoțitorilor săi ceea ce descoperise și, pe cînd ei se sfătuiau asupra acestei ciudate împrejurări, tînărul indian își făcu apariția ținînd de căpăstru cei doi cai, care aveau șeile, harnașamentul și tot echipamentul rupte și murdare, ca și cum ar fi fost lăsați în voia lor de mai multe zile.

— Ce înseamnă asta ? întrebă Heyward pălind și aruncîndu-și ochii în jurul lui, tremurînd de teamă ca tufișurile și mărăcinișurile să nu-i dezvăluie în curînd vreo taină îngrozitoare.

— Asta înseamnă că sîntem aproape de capătul drumului nostru și că ne găsim în țara vrăjmașă, răspunse vînătorul. Dacă ticălosul ar fi fost urmărit de aproape și dacă tinerele doamne n-ar fi avut cai ca să-l poată urma repede, s-ar fi putut întîmpla să le scalpeze și să plece mai departe numai cu scalpurile lor ; dar socotind că nu mai are dușmani pe urmele lui și bazîndu-se pe caii lor buni, garantez că nu s-a atins nici de un fir din părul lor. Îți citesc gîndurile, domnule maior, și e o rușine pentru neamul nostru să te gîndești la așa ceva ; dar acela care crede că pînă și un mingo ar maltrata o femeie care i-ar cădea în mînă — afară de cazul cînd ar ucide-o cu o lovitură de *tomahawk* — nu cunoaște deloc firea indienilor și viața pe care o duc în pădurile lor ! Dar am auzit că indienii, care sînt aliați cu francezii, au coborît în aceste păduri să caute elani și în acest caz poate că nu sîntem la prea mare depărtare de tabăra lor. Nu e zi în care să nu se audă, în acești munți, dimineața și seara

zgomotul tunurilor din Ty căci francezii construiesc o nouă linie de fronturi între provinciile regelui și Canada. Ceea ce e sigur, e că aceștia sînt cei doi cai. Dar ce s-a întîmplat cu cei ce-i mînau ? Trebuie neapărat să descoperim urmele lor.

Ochi-de-Șoim și mohicanii începură să procedeze metodic. Traseră în gînd un cerc de cîteva sute de picioare în jurul locului unde se oprise Vulpea, și fiecare din ei cercetă un sector. Dar aceste cercetări nu fură de mare ajutor. Urmele lăsate de pași erau numeroase, dar păreau făcute de oameni care umblaseră încoace și încolo, fără intenția de a se depărta. Curînd se înapoiară cu caii, fără să fi găsit nici măcar un semn care să arate că cei ce se opriseră în acest loc porniseră mai departe.

— Dracul i-a ajutat să născocească asemenea ticăloșie ! exclamă vînătorul, cînd privirile lor dezamăgite se întîlniră. Sagamorule, trebuie să facem noi cercetări care să pornească de la acest mic izvor și să examinăm terenul metru cu metru. Nu trebuie să lăsăm pe ticălosul de huron să se laude că are un picior care nu lasă nici o urmă.

Zis și făcut. Dînd exemplu, el și cei doi indieni porniră să caute cu mai multă însuflețire, nelăsînd nici un ciot, nici o frunză fără să cerceteze locul pe care-l acopereau, știind că șiretenia și răbdarea indienilor merge pînă acolo încît sînt în stare să se oprească la fiecare pas ca să-și ascundă urmele. Totuși, cu toată această cercetare minuțioasă, nu putură descoperi nimic.

În cele din urmă, Uncas, care, cu vioiciunea lui obișnuită, își terminase misiunea cel dintîi, se gîndi să facă un mic dig de pietre și de pămînt de-a curmezișul pîrîului care se forma din izvorul pomenit. Prin acest mijloc opri cursul apei, care-și căută un alt făgaș. Cînd albia rămase fără apă, Uncas se aplecă să o cerceteze cu aten-

ţie şi un „uhu !“ de surpriză arătă că făcuse o descoperire. Toţi se îngrămădiră îndată în jurul lui, şi el arătă pe nisipul fin şi umed care se afla pe fund, mai multe urme de mocasini, ce se vedeau perfect, dar toate asemănătoare.

— Tînărul ăsta o să facă cinste neamului său ! exclamă Ochi-de-Şoim, privind aceste urme cu aceeaşi admiraţie pe care ar fi arătat-o un naturalist faţă de osemintele unui mamut sau ale unui Krackeu [1]. Da, ăsta o să fie un spin în coastele huronilor ! Totuşi, aceste urme n-au fost făcute de un indian. Urma călcîiului este prea apăsată, şi apoi este un picior atît de lung, de lat şi de pătrat la capăt ! Ah ! Uncas, fugi şi caută măsura piciorului cîntăreţului ; ai să găseşti o urmă perfectă la poalele stîncii care e în faţa noastră !

În timp ce Uncas îşi executa misiunea, tatăl său şi vînătorul rămaseră să privească urmele. Cînd tînărul indian se înapoie, măsura se potrivi exact. Ochi-de-Şoim declară cu foarte multă siguranţă că urmele ce le aveau sub priviri erau făcute de piciorul lui David care fusese iarăşi silit să-şi schimbe ghetele lui cu mocasinii.

— Acum ştiu totul, — adăugă el, — ca şi cum m-aş fi sfătuit cu Magua. Cîntăreţul fiind un om al cărui talent se afla în gîtlej şi în picioare, i s-a dat să-şi pună altă pereche de mocasini ; a fost pus să meargă primul, şi cei ce l-au urmat au avut grijă să pună piciorul exact pe urmele lui, ceea ce nu era prea greu, fiindcă apa era limpede şi puţin adîncă.

— Dar, — exclamă Duncan, — nu văd nici o urmă care să arate că paşii...

[1] Acest nume este mai puţin cunoscut decît acela al mamutului. El este folosit de către naturaliştii din nordul Europei şi din America, pentru a denumi un animal marin, monstruos prin mărimea şi forma lui (n.t.).

— Pașii celor două domnișoare? spuse vînătorul. Probabil că ticălosul a găsit vreun mijloc să le transporte, pînă cînd a crezut că nu mai are de ce să se teamă. Pariez pe ce am mai scump că o să le găsim urmele picioruşelor, în apropiere.

Își continuară marșul, de-a lungul pîrîului, în albia căruia se vedeau mereu aceleași urme. Curînd însă apa intră iar în vechiul făgaș. Dar fiind acuma siguri de direcția luată de huron, înaintară pe cele două maluri ale apei care ascundeau urmele pașilor, mărginindu-se să le examineze malurile cu mare atenție, spre a recunoaște locul unde Magua părăsise apa și urmase drumul pe uscat.

După ce făcură astfel mai mult de o jumătate de milă, ajunseră într-un loc unde rîul făcea un cot la poalele unei stînci mari și pustii, pe care nu era nici pămînt, nici vegetație. Aici se opriră călătorii noștri să se consulte, căci nu era ușor să afle dacă huronul și cei ce-l urmau urcaseră muntele, pe piatra căruia nu ar fi rămas nici o urmă, sau dacă merseseră mai departe prin pîrîu.

Și bine făcură procedînd astfel, căci în timp ce Chingachgook și Ochi-de-Șoim discutau despre cele două posibilități, Uncas, care căuta dovezi precise și cerceta împrejurimile stîncii, descoperi pe un smoc de mușchi urma pasului unui indian care călcase acolo, desigur, din nebăgare de seamă. Observînd că vîrful piciorului era îndreptat spre pădurea învecinată, alergă de îndată într-acolo și găsi toate urmele, tot atît de distincte ca cele ce-i conduseseră pînă la izvorul de unde plecaseră. Un al doilea „uhu" anunță tovarășilor săi această descoperire și puse capăt cercetărilor.

— Da, da, — zise vînătorul cînd se adunară în jurul acelui loc — numai mintea unui indian a putut născoci așa ceva! Ochii unui alb ar fi fost orbi în fața acestor urme.

— Ei ce mai așteptăm? întrebă Heyward.

— Încet ! Încet ! răspunse Ochi-de-Șoim. Cunoaștem drumul, dar e bine să chibzuim totul temeinic. Asta-i teoria mea, domnule maior ; nu trebuie să uităm niciodată mijloacele care ne pot învăța să citim în cartea pe care ne-o deschide Providența și această carte e mai importantă decît cele pe care le citiți dumneavoastră. În ochii mei, totul este limpede acum, afară de un singur lucru : cum a izbutit ticălosul să transporte pe cele două domnișoare de-a lungul rîului, de la izvor la stîncă ? Căci trebuie să recunosc că un huron e prea mîndru ca să le silească să intre cu picioarele în apă.

— Astea ar putea să te ajute să dezlegi taina ? întrebă Heyward, arătîndu-i cîteva ramuri tăiate de curînd, lîngă care se vedeau altele mai mici și mai flexibile, care păreau să fi servit drept legături și care erau aruncate la intrarea în pădure.

— Chiar așa e ! exclamă vînătorul mulțumit. Acum nu ne mai lipsește nimic. Au făcut un fel de hamac din ramuri, pe care le-au aruncat cînd n-au mai avut nevoie de ele. Totul se explică ; dar mă prind că au pierdut mult timp ca să născocească acest mijloc prin care să ascundă drumul pe care au mers. Am văzut indieni care au pierdut o zi întreagă în astfel de îndeletniciri și tot n-au izbutit. Ei bine ! Avem aici trei perechi de mocasini și două perechi de picioruțe. Nu e de mirare că niște făpturi firave se pot ține pe niște picioare atît de mici ? Uncas, dă-mi puțin cureaua ta, să măsor pe cel mai mic, cel al domnișoarei blonde. Pe legea mea, ăsta-i un picior de copil de opt ani. Și cu toate astea, cele două domnișoare sînt înalte și bine făcute. Trebuie să mărturisim, și acela dintre noi cu care soarta a fost mai darnică și care e fericit de această dărnicie trebuie să recunoască cel dintîi că Providența este cîteodată părtinitoare în darurile ei ; dar fără îndoială că are motive serioase ca să procedeze astfel !

— Sărmanele mele fiice nu sînt în stare să suporte asemenea oboseli ! strigă Munro, privind cu duioșie părintească urmele lăsate de picioarele lor. Poate că au rămas sfîrșite de oboseală, în vreun colț al acestui pustiu !

— Nu, nu — spuse vînătorul, scuturînd încet din cap, — nu trebuie să vă temeți de așa ceva. E ușor de văzut că, deși pașii sînt mici, mersul este sigur și piciorul sprinten. Uitați-vă la urma asta ; călciiul abia s-a sprijinit pe pămînt, și domnișoara brună a sărit ca să ocolească rădăcina asta mare. Nu, nu, nici una, nici alta n-au riscat să rămînă în drum din cauza lipsei de puteri. Cît despre cîntăreț, e o altă poveste ; începuseră să-l doară picioarele și să fie obosit. Vedeți că a alunecat deseori și că mersul i-a fost greoi și nesigur. S-ar spune că a fost încălțat cu bocanci pentru zăpadă. Da, da, un om care nu se gîndește decît la gîtlejul lui nu are picioarele exercitate cum trebuie.

Cu asemenea raționamente indiscutabile, vînătorul, om cu experiență, știa să descopere adevărul cu o siguranță și o precizie aproape uimitoare, de parcă ar fi fost el însuși părtaș la cele întîmplate. Siguranța lui le dădu oarecare încredere și speranță lui Munro și lui Heyward și, bazați pe argumente atît de simple și firești, se opriră cu toții să facă un mic popas și să îmbuce cîte ceva.

După ce sfîrșiră de mîncat, vînătorul aruncă o privire spre soarele în asfințit și porni la drum atît de repede, încît colonelul și maiorul nu-l puteau urma decît foarte greu.

Mergeau de-a lungul aceluiași pîrîu, și cum huronii crezuseră că nu mai trebuiau să ia măsuri de precauție ca să-și ascundă drumul, mersul celor ce-i urmăreau nu mai era întîrziat de opririle pricinuite de nesiguranța de mai înainte. Totuși, în mai puțin de o oră, pasul lui Ochi-de-Șoim se domoli simțitor ; în loc să meargă în-

drăzneț și fără șovăială, se vedea cum întorcea capul cînd la dreapta, cînd la stînga, parcă ar fi bănuit că se apropie vreo primejdie. În sfîrșit se opri și așteptă să se apropie toți însoțitorii lui.

— Huronii trebuie să fie pe aproape, spuse el, adresîndu-se mohicanilor. Văd că acolo, printre copacii aceia înalți, cerul se înnegurează. Trebuie să fie o poiană mare și să ne apropiem atenți căci se poate ca ticăloșii să-și fi așezat tabăra acolo. Sagamorule, urcă-te pe muntele din dreapta! Uncas va urma cursul rîului și eu voi continua urmărirea. Cel ce va vedea ceva, va anunța pe ceilalți prin trei cîrîituri de corb. Am văzut odinioară cîteva păsări de astea zburînd pe deasupra stejarului aceluia uscat, ceea ce este încă un semn că în împrejurimi e o tabără de indieni.

Mohicanii se îndreptară fiecare spre locul ce li se arătase, fără să mai creadă de cuviință să răspundă, și vînătorul își continuă drumul, împreună cu cei doi ofițeri. Heyward mări pasul, ca să ajungă lîngă călăuza lui, grăbit să dea cît mai curînd posibil cu ochii de dușmanii pe care-i urmărise cu atîta neliniște și osteneală. În curînd, însoțitorul său îi spuse să se retragă la poalele pădurii, care era mărginită de tufișuri dese, și să-l aștepte acolo, el urmînd să examineze unele semne suspecte de pe o parte a drumului. Duncan îl ascultă și după cîteva minute ajunse pe o mică înălțime, de unde văzu o priveliște pe cît de extraordinară, pe atît de nouă.

Pe un spațiu foarte întins, toți copacii fuseseră doborîți și lumina serii frumoase de vară ce cădea pe această poiană mare forma un contrast puternic cu întunecimea ce domnește întotdeauna în orice pădure. La mică distanță de locul unde se afla Duncan, rîul alcătuia un mic lac, într-o vale cuprinsă între doi munți. Apa ieșea apoi din acest bazin printr-o pantă atît de dulce și regulată,

încît părea mai curînd o lucrare efectuată de mîna omului decît de natură. Mai multe sute de mici locuințe de pămînt se înălțau pe malurile acestui lac, și unele erau chiar cuprinse de apele care păreau să fi ieșit din albia lor. Acoperișurile lor rotunde, minunat calculate, spre a le apăra împotriva elementelor naturii, dovedeau mai multă dibăcie și prevedere decît dovedesc de obicei locuințele construite de băștinașii acestei regiuni, mai ales cele vremelnice, ocupate doar la epocile la care se vînează și se pescuiește. Locurile păreau însă neocupate. Cel puțin așa judeca Duncan. Contempla de cîteva minute această priveliște, cînd văzu mai mulți inși înaintînd în direcția lui pe brînci și tîrînd după ei ceva greu, poate o unealtă de război, necunoscută de el. În aceeași clipă mai multe capete negricioase se arătară în ușa cîtorva locuințe și în curînd țărmurile lacului se umplură de o mulțime de făpturi care se foiau în toate părțile, tot pe brînci, dar cu o repeziciune atît de uimitoare, încît nu le puteai urmări cu privirea, dispărînd fie după copaci, fie după căsuțe. Îi fu deci peste putință să-și dea seama ce făceau sau ce aveau de gînd.

Alarmat de aceste mișcări suspecte și inexplicabile, era pe punctul de a încerca să imite cîrîitul corbului, pentru a chema la el pe însoțitorii săi, cînd un zgomot neașteptat, pe care-l auzi în mărăcinișuri, îl făcu să-și întoarcă privirea în altă parte.

Tresări și se dădu fără să vrea înapoi. Dar uitîndu-se la cel care-i părea un indian, în loc de a da un semnal de alarmă, care ar fi fost probabil prost imitat și i-ar fi putut fi fatal, rămase nemișcat îndărătul unui tufiș, încercînd să afle gîndurile noului sosit. O clipă îi fu de ajuns ca să se asigure că nu fusese văzut.

Indianul părea ca și el intrigat de micile locuințe cu acoperișul rotund ale satului și de mișcările vii și iuți ale

locuitorilor lui. Era imposibil să i se citească expresia chipului sub masca grotească de vopsea, și totuși trăsăturile sale păreau mai degrabă melancolice decît feroce. Capul îi era ras, după obicei, în afară de smocul de păr din creștet, de care erau prinse trei sau patru pene vechi de șoim. O bucată de pînză, în mare parte uzată, îi acoperea jumătatea de sus a corpului. Partea de jos n-avea drept veșmînt decît o cămașă grosolană, prin mînecile căreia își vîrîse picioarele. Pulpele erau goale și zgîriate de spini, dar picioarele îi erau încălțate cu o pereche bună de mocasini din piele de căprioară. În concluzie, înfățișarea acestui sălbatic era jalnică.

Duncan continua să se uite nedumerit la el, cînd vînătorul se ivi tiptil, fără zgomot.

— Vezi, — îi spuse maiorul în șoaptă, — am ajuns la tabăra lor, și uite un sălbatic care o să ne incomodeze în marșul nostru.

Ochi-de-Șoim tresări și ridică pușca fără zgomot, pe cînd privirea lui urma direcția degetului lui Duncan. Întinzîndu-și gîtul ca să vadă mai bine pe acest individ suspect, după ce-l cercetă puțin, lăsă în jos arma ucigașă.

— Nu-i huron, — spuse el, — și nu aparține nici măcar unui trib din Canada. Și totuși, după haine se vede că a jefuit un alb. Da, da, Montcalm a recrutat pe toți pădurenii pentru expediția lui și a înrolat toate speciile de ticăloși pe care i-a putut găsi. Dar nu are nici cuțit, nici *tomahawk*! Nu știi unde și-a lăsat arcul sau pușca?

— Nu i-am văzut nici o armă. — răspunse maiorul, — și înfățișarea lui nu-l arată șiugeros. Singura primejdie pentru noi, e să nu dea de știre tovarășilor lui care, după cum vezi, se tîrîie pe malul lacului.

Vînătorul se întoarse să privească pe Heyward în față și rămase un moment cu ochii ațintiți asupra lui și cu gura deschisă, atît de mirat, încît cu greu s-ar putea

descrie expresia lui. În cele din urmă, fața lui arătă că îi venea să rîdă, dar nu scoase nici un sunet. Această expresie se citea foarte des pe chipul lui, fiindcă primejdiile îl învățaseră să se abțină în astfel de situații.

— Tovarășii lui, care se tîrîie pe malul lacului ! repetă el. Iată ce înseamnă să irosești atîția ani în școală, buchisind cărți, și să nu ieși niciodată din așezările albilor ! Oricum ar fi, pungașul ăsta are picioare lungi și nu trebuie să avem încredere în el. Ține-l la respect cu pușca dumitale și eu am să fac un ocol ca să-i cad în spate fără să-i ating pielea. Dar să nu tragi sub nici un motiv. Heyward îl lăsă pe vînător să-și facă drum în tufiș, apoi întinse brusc mîna spre el, oprindu-l ca să-l întrebe :

— Dar dacă ești în primejdie, — zise Heyward, — nu pot...

Ochi-de-Șoim — îl întrerupse printr-un nou rîs înăbușit, privindu-l ca unul care nu prea știa cum să răspundă acestei întrebări.

— În acest caz, domnule maior, — spuse el în cele din urmă, — foc de salvă.

În clipa următoare era ascuns în mărăcini. Duncan aștepta cu nerăbdare clipa cînd îl va vedea iar ; dar abia după cîteva minute îl zări strecurîndu-se ca un șarpe, cu burta pe pămînt, în spatele indianului pe care voia să-l facă prizonier. Cînd era numai la cîțiva pași de indian, se ridică încet, fără cel mai mic zgomot. În aceeași clipă, apele lacului clipociră de un zgomot neașteptat, și Duncan, privind grăbit, văzu cum o sută din făpturile ale căror mișcări îl intrigaseră atît se aruncau toate în lac.

Apucîndu-și pușca, maiorul își aruncă iar ochii asupra indianului pe care-l observa și care, în loc să dea alarma, lungise gîtul spre lac și privea cu un fel de curiozitate stupidă. În acest moment, Ochi-de-Șoim își ridică mîna

amenințătoare, asupra acestuia, dar în loc să lovească, o lăsă să cadă, fără nici un motiv vizibil, și începu iar să rîdă tăcut. În sfîrșit, în loc să-și apuce victima de gît, o bătu ușor pe umăr și-i spuse :

— Ei, prietene, vrei să înveți pe castori să cînte ?

— De ce nu ? răspunse David. Ființa supremă, care le-a dat o inteligență și facultăți atît de minunate, poate că le-ar da și glas, ca să-i cînte imnuri de slavă.

BOT. S-au strîns toți ?
QUI. Fără îndoială ; și acesta-i un loc admirabil pentru repetiția noastră.
SHAKESPEARE
(Visul unei nopți de vară)

Cititorul își poate închipui, mai bine decît i-am descrie noi, mirarea lui Heyward. Tabăra lui de indieni fioroși se metamorfozase într-o colonie de castori ; lacul lui nu mai era decît un eleșteu, format încetul cu încetul de aceste iscusite patrupede ; cataracta devenise o ecluză, construită de dibăcia acestor animale, și în sălbaticul a cărui apropiere îl neliniștise, recunoscu pe vechiul lui tovarăș David Gamut. Prezența neașteptată a maestrului de psalmodie îl făcu pe maior să spere că va revedea în curînd pe cele două surori. Fără să șovăie un moment, ieși din ascunzătoare și alergă lîngă cei doi principali actori ai acestei scene.

Veselia care-l cuprinsese pe Ochi-de-Șoim nu-l părăsise încă atunci cînd sosi Heyward. El puse pe David să se învîrtească pe loc, ca să-l examineze în voie, și jură de mai multe ori că felul în care era împopoțonat făcea mare cinste gustului huronilor. În sfîrșit, îi luă mîna și i-o strînse cu atîta putere, încît blîndului David îi dădură lacrimile, apoi îl felicită pentru metamorfozarea lui.

— Va să zică te pregăteai să înveți pe castori să cînte, nu-i așa ? îi spuse el. Aceste animale viclene cunosc cîte ceva din meseria dumitale, căci bat măsura cu coada, după cum ai văzut. Dar era timpul să se arunce în apă, căci tare eram ispitit să le dau tonul cu acest „Ucigă-cerbi" al meu. Am cunoscut mulți oameni care știau să citească și să scrie, dar nu aveau inteligența unui castor ;

din păcate, însă, pentru muzică, acest biet animal s-a născut mut. Ce părere ai dumneata de aria asta?

Imită de trei ori cîrîitul corbului. David își astupă cu mîinile urechile sensibile, și Heyward, deși fusese anunțat că acesta era semnalul hotărît, ridică ochii în văzduh, ca să cerceteze dacă nu zărește vreo pasăre.

— Uite, — continuă vînătorul, arătînd pe cei doi mohicani care, auzind semnalul, veneau fiecare din altă parte, — e o melodie care are puteri deosebite: atrage lîngă mine două puști bune, fără să mai vorbim de cuțite și *tomahawk*-uri. După cum se vede, nu ți s-a întîmplat nimic neplăcut; dar, acum, spune-ne ce s-a întîmplat cu cele două domnișoare?

— Sînt prizonierele păgînilor, — răspunse David, — dar, deși le e sufletul tulburat, sînt sănătoase.

— Amîndouă? întrebă Heyward, abia respirînd.

— Amîndouă, repetă David. Deși călătoria noastră a fost obositoare, iar hrana neîndestulătoare, nu am avut de suferit altceva decît faptul că am fost luați prizonieri împotriva voinței noastre și duși într-un ținut îndepărtat.

— Dumnezeu să-ți răsplătească mîngîierea pe care mi-o aduc vorbele dumitale! exclamă Munro agitat. Scumpele mele fiice îmi vor fi deci înapoiate, tot atît de curate ca atunci cînd mi-au fost răpite.

— Mă îndoiesc că a sosit clipa eliberării lor, replică David grav. Căpetenia acestor sălbatici e stăpînită de un duh necurat, care nu poate fi îmblînzit decît de atotputernicul. Am încercat totul cu el, dar nici armonia cîntecului, nici puterea cuvintelor nu i-au muiat sufletul.

— Și unde este ticălosul ăsta? întrebă brusc vînătorul.

— Azi e la vînătoare de elani cu tinerii lui războinici, și, după cîte am aflat, mîine trebuie să intrăm mai adînc în aceste păduri și să ne apropiem de frontierele Canadei. Cea mai mare din surori se află la un trib vecin, ale cărui locuințe se găsesc dincolo de stînca asta neagră pe

care o vedeți acolo. Cealaltă este în paza femeilor huronilor, care-și au așezările la două mile de aici, pe un podiș unde arborii au fost nimiciți de foc în loc să fie doborîți de secure.

— Alice ! sărmana mea Alice ! exclamă Heyward. Va să zică nu are nici măcar mîngîierea să știe lîngă ea pe sora ei !

— Pe ea a pierdut-o, dar are mîngîierea pe care o dă sufletelor chinuite muzica imnurilor religioase.

— Cum, — exclamă Ochi-de-Șoim, — îi place să asculte muzica dumitale ?

— O muzică gravă și solemnă, deși trebuie să recunosc că, în ciuda eforturilor mele ca s-o distrez, o văd mai des plîngînd decît surîzînd. În asemenea clipe nu-i mai cînt melodii sacre. Dar sînt clipe mai fericite și mă simt foarte mulțumit cînd văd cum sălbaticii se adună în jurul meu, ca să audă cum invoc pronia cerească.

— Dar cum se face că ți se dă voie să umbli singur ? Că nu ești supravegheat ? întrebă Heyward.

— Nu este meritul unui viermușor ca mine, — răspunse Gamut, căutînd să ia o înfățișare de modestie umilă, — dar deși puterea psalmilor a fost întreruptă în timpul groaznicului masacru din cîmpia străbătută de noi, ea a început să aibă efect din nou, chiar asupra sufletelor păgînilor. Iată de ce mi se dă voie să umblu pe unde cred de cuviință.

Ochi-de-Șoim începu să rîdă, își atinse fruntea cu degetul, cu un gest expresiv, privind pe maior, și se făcu poate mai bine înțeles cînd adăugă în același timp :

— Indienii nu maltratează niciodată pe cei cărora le lipsește asta. Dar spune-mi, prietene, cînd în fața dumitale aveai drumul liber, de ce nu te-ai întors ? Urmele sînt ceva mai vizibile decît ale unei veverițe. De ce nu te-ai grăbit să duci aceste știri în fortul Edward ?

Vînătorul, judecînd după propria-i vigoare și după obișnuința ce-o avea să recunoască cea mai ușoară urmă, uita că cerea lui David un lucru, de care, de bună seamă, acesta n-ar fi fost în stare niciodată. Dar psalmodistul, cu simplitatea lui obișnuită, se mulțumi să-i răspundă :

— Cu toate că pentru mine ar fi fost o mare bucurie să revăd locuințele creștinilor, picioarele mele ar fi urmat pe cele două sărmane domnișoare, chiar în provincia idolatră a iezuiților, mai degrabă decît să fac un pas înapoi, în timp ce ele lîncezesc în suferință și captivitate.

Cu toate că sensul figurat al cuvintelor lui Gamut nu era inteligibil tuturora, tonul său ferm, expresia ochilor săi și înfățișarea lui deschisă și sinceră îl lămureau îndeajuns, astfel că nimeni nu înțelese greșit. Uncas înaintă, aținti tăcut asupra lui o privire de aprobare, în timp ce Chingachgook își arătă mulțumirea prin acea exclamare, care la indieni ține loc de aplauze.

— Dumnezeu n-a voit, —spuse vînătorul dînd din cap, — ca omul să aibă grijă numai de gîtlejul său, ci să cultive și cele mai nobile facultăți cu care l-a înzestrat. Dar nenorocitul ăsta a căzut probabil de mic pe mîinile vreunei femei nepricepute, tocmai la vîrsta la care ar fi trebuit să-și facă educația sub cerul liber, în mijlocul frumuseților pădurii. Încolo are numai intenții bune. Uite, prietene, o jucărie pe care am găsit-o și care-ți aparține. Aveam de gînd să mă folosesc de ea ca să aprind focul, dar cum ții la ea, ia-ți-o și să-ți fie de bine !

Gamut își primi instrumentul cu o bucurie pe care-o lăsă să se vadă în măsura în care socoti că nu-i știrbea gravitatea profesiunii ce exercita. Scoase din instrument cîteva sunete, urmate imediat de unele intonați ale glasului său, ca să se asigure că instrumentul lui favorit nu-și pierduse nici una din calități. De îndată ce se convinse, luă grav din buzunar cărticica de care s-a vorbit atît și începu s-o răsfoiască, ca să caute un imn de slavă mai lung.

Dar Heyward îi strică planul, punîndu-i o ploaie de întrebări asupra prizonierilor. Venerabilul tată îl luă și el la rînd, cu altele, așa că David trebui să dea necontenit răspunsuri, deși din timp în timp arunca asupra instrumentului cîte o privire care arăta că grozav îi ducea dorul. Cînd se ivi ocazia, vînătorul începu și el să-i pună o sumedenie de întrebări mai precise.

În acest fel și cu cîteva pauze, în care David încercă de mai multe ori să înceapă preludiul amenințător al unui imn lung, aflară în sfîrșit toate amănuntele necesare pentru îndeplinirea marii lor misiuni : salvarea celor două surori. Povestirea lui David conținea prea puține date. Aflară că Magua rămăsese pe muntele unde-și tîrîse prizonierele, pînă cînd tumultul și masacrul din cîmpie se potoliseră complet.

Către amiază coborîse și luase drumul Canadei, la apus de Horican. Cum vicleanul huron cunoștea perfect acel drum și știa că nu e în primejdie să fie urmărit imediat, nu făcuse un marș prea forțat, deși luase toate precauțiile ca să nu lase urme care să poată fi descoperite de cei ce eventual l-ar fi urmărit. După relatarea lui David, părea că prezența lui era mai curînd suportată decît dorită. Dar nici chiar Magua nu era lipsit de acea venerație superstițioasă, cu care indienii privesc pe cei cărora Marele Spirit le-a luat mințile. Cînd venise noaptea se luaseră cele mai atente precauții ca cele două persoane să fie apărate de brumă, dar să fie și împiedicate să fugă. La izvor, caii au fost lăsați slobozi.

Ajungînd în tabăra huronilor, Magua, potrivit tradiției de la care rar se depărta un sălbatic, le despărțise pe prizoniere. Cora fusese trimisă la un trib nomad, care locuia într-o vale îndepărtată, ca să i se piardă urma. Dar David nu cunoștea istoria și obiceiurile indienilor, așa că nu putea spune nimic despre firea acestora și nici cum se numea tribul. Tot ce știa era că acest trib nu luase parte la expedițiile împotriva fortului William-Henry,

că, la fel ca huronii, era aliatul lui Montcalm și avea legături de prietenie cu tribul războinic și sălbatic cu care o neplăcută întîmplare făcuse să se învecineze.

Mohicanii și vînătorul ascultară cu interes crescînd povestirea cam fără șir și des întreruptă a cîntărețului de psalmi. În timp ce David încerca să descrie obiceiurile tribului de indieni la care fusese dusă Cora, Ochi-de-Șoim îl întrebă deodată :

— Nu ai văzut ce fel de cuțite au ? Sînt de fabricație engleză sau franceză ?

— Nu-mi era gîndul la astfel de nimicuri ! răspunse înțepat David. Împărtășeam durerea celor două domnișoare și mă gîndeam numai cum să le alin suferința.

— O să vie vremea cînd n-ai să mai socotești cuțitul unui sălbatic un lucru de nimic ! spuse vînătorul, luînd la rîndul lui un aer disprețuitor, pe care nu căută să-l ascundă. Au sărbătorit ziua grînelor ? Poți să ne spui ceva despre totemurile lor ?

— Grînele nu ne-au lipsit niciodată ; avem din abundență și mulțumim lui dumnezeu, căci grîul fiert în lapte are un gust bun și face bine la stomac. Cît despre totem [1], nu știu ce vrei să spui. Dacă e ceva în legătură cu muzica indienilor, nu trebuie căutat la ei ; ei nu cîntă niciodată imnuri de slavă domnului și par cei mai profani din toți păgînii.

— Asta înseamnă să calomniezi pe indieni ! Chiar tribul Mingo nu adoră decît pe adevăratul dumnezeu ! Asta o spun spre rușinea rasei mele, dar e o minciună nesocotită a albilor cînd pretind că războinicii pădurilor se închină la chipuri cioplite de ei. E foarte adevărat că în-

[1] Totemurile constituie un fel de blazon. Fiecare trib, care crede că se trage dintr-un animal, adoptă drept emblemă chipul acestui animal, ca origine presupusă. Mormîntul este de asemenea împodobit cu totemul care a fost desenat pe trupul sălbaticului în timpul vieții și a jucat un rol în toate împrejurările existenței sale aventuroase (n.a.).

cearcă să trăiască în pace cu diavolul ; dar cine nu ar vrea să trăiască în pace cu un vrăjmaș pe care nu-l poate birui ? Nu e mai puțin sigur că nu cer ocrotire și ajutor decît de la bunul și Marele Spirit.

— Se prea poate, dar am văzut chipuri foarte ciudate, mîzgălite pe corpul lor ! Grija ce o au, admirația pe care le-o provoacă acestea dovedesc un fel de orgoliu ; între altele am văzut o mîzgăleală de asta care înfățișa un animal scîrbos și necurat.

— Era un șarpe ? întrebă cu vioiciune vînătorul.

— Nu tocmai, dar semăna cu un animal tîrîtor, ca un fel de broască țestoasă de pămînt, foarte respingătoare!

— Uhu ! strigară în același timp cei doi mohicani, în timp ce vînătorul dădea din cap, cu înfățișarea unui om care a descoperit ceva important, dar puțin plăcut.

Atunci Chingachgook luă cuvîntul și se exprimă în limba delawară, cu un calm și o demnitate care făcură să fie admirat chiar de cei ce nu-l puteau înțelege : gesturile lui erau expresive și uneori chiar energice. Odată ridică brațul drept și, lăsîndu-l să cadă încet, își sprijini un deget pe pieptul dezgolit, ca pentru a întări cele ce spunea. Cu o mișcare dădu la o parte pînza ce-l înveșmînta, și Duncan, care-i urmărea toate gesturile, văzu că pe piept îi era zugrăvită sau mai curînd schițată imaginea vietății despre care se vorbise, bine desenată cu albastru. Tot ce auzise despre dezbinarea sîngeroasă dintre numeroasele triburi ale delawarilor îi veni atunci în minte și așteptă momentul în care să poată pune întrebări, cu o nerăbdare pe care și-o stăpînea cu mare greutate. În același timp era viu interesat de spusele șefului mohican, deși, din nefericire, nu înțelegea nici un cuvînt.

Ochi-de-Șoim nu-i dădu timp să-l întrebe. De îndată ce Chingachgook sfîrși de vorbit, luă cuvîntul, la rîndul lui, și se adresă maiorului în englezește.

— Am descoperit acum, — îi spuse el, — ceva care poate fi pentru noi folositor sau primejdios după cum ne-o fi norocul. Sagamorul este din cea mai veche viță delawară și este marele șef al broaștelor țestoase. După cele ce ne-a spus cîntărețul, nu ne putem îndoi că se află cîțiva din rasa aceasta printre cei văzuți de el. Dacă ar fi întrebuințat măcar jumătate din timpul ce l-a pierdut cîntînd, ca să pună cîteva întrebări prudente, am fi putut afla numărul războinicilor din această castă, aflați aici. În orice caz, sîntem pe un drum primejdios, căci un prieten care ți-a întors spatele îți poate face mai mare rău decît un vrăjmaș care urmărește deschis să te scalpeze.

— Explică-te, spuse Duncan.

— Ar fi o poveste prea tristă și prea lungă, la care nu-mi place să mă gîndesc, căci nu se poate nega că la început răul s-a datorat oamenilor albi. Rezultatul este că frații au ridicat *tomahawk*-urile unii contra altora și mingoșii și delawarii s-au găsit unii lîngă alții, pe același drum.

— Și dumneata crezi că, în acest moment, Cora se află cu o parte din acest trib ? întrebă Heyward.

Ochi-de-Șoim răspunse printr-un gest afirmativ și părea că dorește să pună capăt unei conversații asupra unui subiect care-i era neplăcut. Nerăbdătorul Duncan se grăbi să propună atunci, pentru eliberarea celor două surori, soluții care nu puteau fi puse în aplicare și care nu puteau fi sugerate și adoptate decît din deznădejde. Munro păru că iese din starea lui de apatie, ca să asculte proiectele extravagante ale tînărului maior cu un aer de deferență, și își dădu aprobarea, deși, în alte împrejurări, vîrsta și judecata lui ar fi refuzat să accepte acest lucru. Dar vînătorul, după ce așteptă cu răbdare să se domolească înflăcărarea îndrăgostitului, reuși să-l convingă că e o nebunie să iei măsuri necugetate, și mai mult decît riscante, într-o chestiune care cerea atît sînge rece și prudență, cît și curaj și hotărîre.

— Iată ce e mai bine să facem : cîntărețul să se înapoieze să cînte la indieni, — adăugă el, — să anunțe pe cele două domnișoare că sîntem pe aproape și să vină să se sfătuiască cu noi cînd o să-i dăm semnalul. Ești muzicant, prietene, și cu siguranță că ești în stare să deosebești croncănitul corbului de acela al *whip-poorwill*-ului ? [1]

— Desigur ! Asta-i o pasăre cu viersul dulce și trist, și, deși are două note prost cadențate, n-are nimic neplăcut.

— Asta e ! spuse vînătorul. Ei bine ! Pentru că-ți place viersul ei, ea o să-ți servească drept semțial. Cînd ai să auzi *whip-porwill*-ul cîntînd de trei ori, nici mai mult, nici mai puțin, adu-ți aminte să vii în pădure, în locul unde ți se va părea că-l auzi.

— O clipă, — spuse Heyward, — am să-l însoțesc.

— Dumneata ! strigă Ochi-de-Șoim, privindu-l surprins. Ți s-a urît cum răsare și asfințește soarele ?

— David e o dovadă vie că nici chiar huronii nu sînt fără cruțare.

— Dar gîtlejul lui David îi face un serviciu pe care nici un om cu mintea întreagă nu l-ar cere de la al său.

— Și eu pot să fac pe nebunul, pe idiotul, pe eroul, pe cine vreți, numai ca să liberez din captivitate pe cea pe care-o iubesc. Nu mai faceți obiecții, sînt hotărît !

Vînătorul îl privi a doua oară, cu o mirare care-i tăie glasul. Dar Duncan care, din respect pentru experiența tovarășului său și din stimă pentru serviciile ce i le făcuse, ascultase pînă atunci orbește de toate părerile lui, luă aerul de superioritate al unui om obișnuit să comande. Făcu un gest cu mîna, ca pentru a arăta că nu admitea nici o împotrivire, apoi spuse pe un ton mai modest :

— Cunoști destule mijloace de a mă deghiza. Pune-le imediat în aplicare, schimbă-mi înfățișarea ! Într-un cuvînt, fă ce vrei cu mine, fă-mă să arăt ca un nebun.

[1] *Whip-poorwill* este numele local al unei specii de șoimi din America (n.t.).

Vînătorul dădu nemulțumit din cap bombănind.

— Nu eu am căderea să spun că cel ce a fost creat de mîna atotputernică a Providenței trebuie să sufere vreo schimbare. De altfel, chiar dumneavoastră trimiteți detașamente în luptă, le dați cuvînt de ordine, le fixați locul unde să se adune, ca cei ce luptă de aceeași parte să se poată recunoaște și să știe unde să-și găsească tovarășii ; așa că...

— Ascultă-mă, — exclamă Duncan, fără să-i dea timp să-și termine fraza, — ai aflat de la bravul nostru prieten, care a urmat cu atîta credință pe cele două prizoniere, că indienii la care se află ele fac parte din două triburi diferite, dacă nu din două națiuni diferite. Cea cu părul negru este la tribul care, după dumneata, este o ramură a delawarilor ; cealaltă, cea mai tînără, este fără îndoială în mîinile dușmanilor noștri de moarte, huronii. Să le eliberăm este partea cea mai grea și cea mai primejdioasă a misiunii noastre și vreau să încerc această aventură, așa cum îmi dictează vîrsta și rangul meu. Așa că, în timp ce dumneata vei negocia cu prietenii dumitale eliberarea uneia, eu voi salva-o pe cealaltă sau voi înceta să mai exist.

Înflăcărarea plină de mîndrie a tînărului maior i se citea în ochi și îi dădea o înfățișare impunătoare, la care era greu de rezistat. Ochi-de-Șoim, deși cunoștea cît se poate de bine viclenia indienilor și înțelegea cît de primejdioasă era această încercare, socoti că nu se mai putea împotrivi unei hotărîri atît de neașteptate. Poate că găsea în acest plan ceva care se potrivea cu îndrăzneala lui instinctivă și cu pasiunea de neînvins ce o avea totdeauna pentru asemenea aventuri îndrăznețe și care creștea pe măsură ce căpăta experiență. Ca să spunem așa, primejdiile erau pentru el o bucurie fără de care nu putea trăi. Schimbîndu-și deci planul, nu mai făcu nici o obiecție

față de proiectul maiorului Heyward și începu să-i pună bucuros la dispoziție mijloacele solicitate.

— Cînd un cerb vrea să se arunce în apă, — spuse el, surizînd înveselit, — trebuie să i te așezi în față ca să-l împiedici, nu să-l gonești din urmă. Chingachgook are în tolba lui atît de multe culori, ca nevasta unui ofițer de artilerie pe care-o cunosc și care face peisaje pe petice de hîrtie, cu niște munți ce seamănă cu niște clăi de fîn ruginii, și așază cerul albastru chiar lîngă casă. Numai că sagamorul știe să se folosească de ele. Ia loc pe buturuga asta și garantez cu viața mea că în curînd o să te facă să semeni atît de bine a nebun, încît nici dumitale n-o să-ți vină să crezi !

Duncan se așeză, Chingachgook, care ascultase toată conversația cu mare atenție, începu treaba imediat. Inițiat de mult în misterele unei arte cunoscute, mai mult sau mai puțin, de toți sălbaticii, depuse toată grija ca să dea maiorului înfățișarea dorită de el.

Îi trase pe frunte o linie, pe care indienii o socotesc drept simbolul unei firi deschise și vesele. Se feri cu grijă de toate liniile sau desenele care ar fi putut arăta dispoziții războinice și îi zugrăvi pe obraji figuri fantastice care transformară pe militar în măscărici. Oameni de felul acesta nu erau un fenomen la indieni, și cum Duncan era destul de deghizat prin costumul ce-l luase, cînd plecase de la fortul Edward, avea oarecare motive să creadă că, știind perfect franțuzește, ar putea trece drept un jongler din Ticonderoga, care dă o raită printre diferitele populații aliate.

Cînd socotiră că fața maiorului era îndeajuns de încondeiată, vînătorul îi dădu multe sfaturi și instrucțiuni cu privire la modul cum trebuia să se poarte printre huroni, se înțeleseră asupra semnalelor și locului unde trebuiau să se întîlnească, în cazul cînd și unii și ceilalți vor izbuti ;

în sfîrșit, nimic nu fu uitat din cele ce ar fi putut contribui la succesul misiunii.

Despărțirea dintre Munro și tînărul său prieten fu dureroasă. Totuși, colonelul păru că o acceptă cu un fel de indiferență, pe care n-ar fi arătat-o niciodată, dacă sufletul i-ar fi fost liniștit și dacă durerea lui nu ar fi influențat firea lui cordială și afectuoasă.

Vînătorul, luînd deoparte pe maior, îl informă despre intenția lui de a lăsa pe veteran într-un adăpost sigur, în paza lui Chingachgook, în timp ce Uncas și cu el vor căuta să ia cîteva informații asupra tribului de indieni, pe care avea motive serioase să-i creadă delawari. Îl sfătui din nou să fie mai ales prudent în tot ceea ce va crede de cuviință să spună sau să facă, și sfîrși prin a-i spune pe un ton solemn, în care se simțea o emoție de care Duncan fu adînc mișcat :

— Și acum, domnule maior, dumnezeu să te lumineze și să te păzească ! Ai dat dovadă de un curaj care-mi place. E un dar al tineretului, mai ales cînd are sîngele fierbinte și inima vitează. Dar ascultă sfaturile de prudență ale unui om care știe din experiență că cele ce-ți spune sînt adevărate : vei avea nevoie de mult sînge rece, de o dibăcie mai mare decît cea care se poate găsi în cărți, pentru a dejuca vicleniile unui mingo și a-i birui îndărătnicia. Dumnezeu să te ocrotească ! Dar, în sfîrșit, dacă fac un trofeu din scalpul dumitale, bizuie-te pe făgăduiala unui om care e ajutat de doi războinici viteji : huronii or să plătească triumful lor prin tot atîția morți cîte fire de păr ai pe cap. Repet, domnule maior, dumnezeu să-ți binecuvînteze misiunea, căci este dreaptă și-ți face cinste ; dar amintește-ți că, pentru a fi mai iscusit decît acești ticăloși, este îngăduit să faci unele lucruri care nu prea stau în firea albilor.

Heyward strînse mîna bunului său tovarăș, care nu știu dacă trebuie să răspundă la o astfel de onoare, îi re-

comandă din nou să aibă grijă de bătrînul său prieten, care îi ură la rîndu-i mult noroc în misiunea lui și, făcînd semn lui David să-l urmeze, plecă numaidecît cu el.

Vînătorul îl urmări cu ochii pe tînărul maior, tot timpul cît îl mai zări, și expresia lui arăta admirație pentru curajul și hotărîrea ofițerului. În sfîrșit, dînd din cap, ca unul care părea că se îndoiește că-l va mai vedea vreodată, se înapoie la cei trei însoțitori ai lui și dispăru cu ei în desișul pădurii.

Drumul pe care-l duse David pe Heyward străbătea luminișul în care se afla elești castorilor și șerpuia de-a lungul malurilor lui. Cînd maiorul rămase singur cu un om atît de simplu, atît de puțin în stare să-i fie de cel mai mic ajutor în împrejurări grele, începu să-și dea seama, mai mult ca înainte, de toate greutățile misiunii lui, dar fără să-și piardă nădejdea că va reuși.

Cum începea să se însereze, pustiul, care se întindea pînă departe în jurul lui, îi păru și mai sumbru, și mai sălbatic. Era chiar ceva înfricoșător în liniștea ce domnea asupra căsuțelor cu acoperișuri rotunde, care erau totuși atît de populate. Privind aceste minunate construcții, văzînd iscusința și prevederea minunată cu care fuseseră făcute, se gîndi că în această mare singurătate chiar animalele aveau un instinct ce se putea compara cu rațiunea, și își dădu seama, cu oarecare neliniște, de lupta inegală ce avea de dus și în care se avîntase cu atîta îndrăzneală. Dar, pe cînd se gîndea astfel, îi veni în minte imaginea strălucitoare a Alicei, chinul ei, izolarea și pericolul în care se află, și uită de primejdiile la care se expunea el. Încurajînd pe David prin vorbe și fapte, se simți cuprins de o nouă îndrăzneală și merse mai departe cu pasul ușor și puternic al unui tînăr curajos.

După ce ocoliră elești castorilor, se depărtară de el și începură să urce o mică înălțime, străbătînd apoi un

platou. După o jumătate de ceas ajunseră la un alt luminiș, străbătut și acesta de un pîrîu și în care părea că sălășluiseră de asemenea castorii ; dar aceste inteligente animale îl părăsiseră, fără îndoială în urma unei calamități, pentru a se stabili în locul mai bun, din apropiere. O senzație foarte explicabilă făcu pe Duncan să se oprească o clipă înainte de a ieși din pădure, ca un om care-și adună toate puterile înainte de a face un efort greu, pentru care știe că va avea nevoie de ele. Profită de această scurtă oprire, ca să-și întipărească în minte toate amănuntele pe care le putea culege dintr-o privire aruncată în grabă.

La cealaltă extremitate a luminișului, aproape de un loc în care rîul curgea de la un nivel mai ridicat de două ori mai repede și apoi forma, într-o parte mai joasă, cîteva cascade, se vedeau vreo șaizeci de cabane construite grosolan, din trunchiuri de copaci, ramuri, mărăcini și pămînt. Ele păreau așezate la întîmplare, fără nici o pretenție de a fi arătoase sau măcar curate pe dinafară. Erau atît de inferioare din toate privințele, în comparație cu sălașurile castorilor pe care Duncan le văzuse adineauri, încît îl cuprinse mirarea, mai mult ca întîia dată.

Uimirea îi fu și mai mare cînd văzu — la lumina asfințitului — douăzeci pînă la treizeci de chipuri omenești care se ridicau în mijlocul buruienilor înalte, ce creșteau în fața colibelor sălbaticilor, și dispăreau rînd pe rînd dinaintea ochilor săi, ca și cum le-ar fi înghițit pămîntul. Fiindcă nu putea decît să întrezărească aceste forme ciudate, care nu se arătau decît o clipă, ele îi păreau mai degrabă niște fantome întunecate sau niște făpturi supranaturale decît ființe omenești, în carne și oase. Un trup gol apărea o clipă, agitînd în aer brațele, cu gesturi ciudate, și dispărea imediat ca să apară iar, pe neașteptate,

într-un loc mai îndepărtat sau să fie înlocuit de un altul, care avea aceeași înfățișare misterioasă.

David, văzînd că însoțitorul său se oprise, urmări direcția privirilor lui și îi spuse :

— Aici e mult pămînt rodnic necultivat și pot să spun fără să mă laud, că, în scurtul timp de cînd sînt printre acești păgîni, am semănat aici multe semințe de învățătură divină, dar nu am avut mulțumirea să le văd rodind.

— Popoarele astea sălbatice se ocupă mai mult cu vînătoarea decît cu muncile cu care sînt obișnuiți oamenii în provinciile noastre, răspunse Heyward, cu ochii mereu ațintiți asupra spectacolului ce continua să-l umple de mirare.

— Pentru suflet e mai multă bucurie decît trudă, să-ți ridici glasul și să lauzi pe dumnezeu, — replică David, — dar acești copii abuzează cu cruzime de darurile cerului. Rar am găsit creaturi ca ei, cărora natura să le fi dat cu mai multă mărinimie toate elementele care pot constitui o bună psalmodie și, bineînțeles, n-ai să găsești măcar unul care să fi neglijat mai mult acest talent. În trei seri la rînd am fost în locul acesta ; i-am strîns în jurul meu și i-am îndemnat să repete imnul pe care-l cîntam ; dar ei n-au scos decît niște strigăte ascuțite și stridente, care-mi străpungeau sufletul și-mi sfîșiau urechile.

— De cine vorbești ? întrebă Duncan.

— De acești copii de diavoli, pe care-i vezi că pierd cu jocuri copilărești un timp pe care l-ar putea întrebuința mult mai bine, dacă ar voi să mă asculte. Dar constrîngerea binefăcătoare a disciplinei este necunoscută la acest popor lăsat de capul lui. Într-o țară unde cresc atîți mesteceni, nici măcar nu știu să întrebuințeze vergile ; și nu e nici o minune pentru mine cînd văd că se abuzează de darurile Providenței, ca să scoată sunete atît de false ca acestea.

Sfîrșind aceste cuvinte, David își astupă urechile, ca să nu mai audă țipetele copiilor care, în acel moment, făceau să răsune întreaga pădure. Duncan, zîmbind la gîndul superstițiilor care îi veniseră o clipă în minte, îi zise dîrz :

— Să înaintăm !

Maestrul de psalmodie se supuse fără să-și ia mîinile de la urechi și merseră cu îndrăzneală către ceea ce David numea corturile filistinilor.

Dar deși animalele sălbatice obțin un privilegiu de vînătoare, deși acordăm cerbului un spațiu reglementat prin lege, înainte de a da drumul la haite și a ne încorda arcul, cine va găsi ceva de spus împotriva chipului în care această perfidă vulpe este momită în capcană sau ucisă ?

SIR WALTER SCOTT
(Doamna lacului)

Se întîmplă foarte rar ca taberele indienilor să fie păzite de santinele înarmate ca acelea ale albilor. Înștiințați de simțurile lor că se apropie o primejdie, chiar cînd aceasta e îndepărtată, sălbaticii se bazează în general pe cunoașterea perfectă a urmelor din păduri și pe întinderea ținuturilor și greutatea drumurilor care-i despart de cei de care se tem. Inamicul care, printr-un concurs fericit de împrejurări, a înșelat vigilența cercetașilor, care veghează la oarecare depărtare, nu găsește deci, aproape niciodată, lîngă locuințe străji care să dea alarma. În afară de acest obicei generalizat, triburile aliate cu francezii cunoșteau foarte bine forța loviturii ce fusese dată englezilor, ca să se teamă de vreo primejdie imediată din partea triburilor inamice care luptau pentru englezi.

Astfel, Heyward și David se găsiră deodată în mijlocul copiilor ce se jucau, după cum am spus, fără ca cineva să fi dat cel mai mic semnal despre apropierea lor. Dar cum îi zări, tot grupul de copii, parcă s-ar fi înțeles, începu să strige într-un fel foarte puțin armonios și se făcu nevăzut ca prin farmec. Culoarea închisă a trupurilor goale și încovoiate se confunda la această oră cu aceea a ierburilor înalte și uscate care-i ascundeau, și totuși, cînd se dezmetici și privi mai atent, Duncan întîlni

peste tot, printre ierburi, ochi negri și vioi, ațintiți asupra lui.

Curiozitatea copiilor fu pentru el un semn care nu i se păru încurajator și pentru moment s-ar fi retras bucuros. Dar era prea tîrziu ca să mai șovăie. Țipetele asurzitoare ale copiilor atrăseseră în pragul colibei celei mai apropiate o duzină de războinici în grup strîns care așteptau gravi ca cei doi nepoftiți să se apropie de ei.

David, care se obișnuise cu asemenea scene, merse înainte, în linie dreaptă, cu un pas atît de sigur, încît ar fi fost nevoie de un obstacol puțin obișnuit ca să i-l schimbe, și intră în colibă, sigur de sine și liniștit. Era „clădirea" principală și cea mai mare din acest soi de sat, deși nu era construită mai bine și cu alte materiale decît celelalte. În această colibă se țineau sfaturile și adunările publice ale tribului, pe tot timpul cît își avea reședința temporară pe frontierele provinciei engleze.

Duncan izbuti cu oarecare greutate să-și ia aerul nepăsător care trebuia, cînd trecu printre sălbaticii voinici și foarte înalți care erau grupați la ușă. Dar, gîndindu-se că viața-i depindea numai de prezența lui de spirit, își imită însoțitorul pas cu pas și, înaintînd, se strădui să-și adune ideile. O clipă inima încetă să-i mai bată cînd se văzu în mijlocul unor dușmani atît de cruzi și necruțători, dar reuși să-și stăpînească emoția și păși pînă în centrul cabanei, fără să dea nici un semn de slăbiciune. Urmînd exemplul hotărîtor al lui David, înaintă spre un vraf de legături de ramuri parfumate ce se afla într-un colț al colibei, luă una din ele și se așeză tăcut.

Cînd intră noul venit, sălbaticii care ieșiseră din colibă intrară numaidecît după el și, așezîndu-se în jurul lui, păreau că așteptă cu răbdare ca străinul să vorbească.

Alții se sprijiniseră cu un fel de nepăsare pe trunchiurile de copaci ce serveau drept stîlpi de susținere pentru acest edificiu destul de șubred. Trei sau patru dintre războinici, mai în vîrstă și pesemne mai cu renume, se așezară după cum le era obiceiul, puțin înaintea celorlalți.

În colibă ardea o torță ce arunca o lumină roșiatică pe chipurile și trupurile indienilor, după cum flacăra era împinsă de curent dintr-o parte în alta. Duncan profită de acest lucru, pentru a încerca să recunoască pe chipurile lor la ce fel de primire trebuia să se aștepte. Dar nu era în stare să lupte împotriva vicleniei sălbaticilor, în mijlocul cărora se afla.

Șefii, așezați în fața lui, abia dacă ridicară ochii spre el ; rămăseseră cu privirea ațintită în pămînt, într-o atitudine care ar fi putut fi interpretată drept respect, dar putea fi atribuită cu ușurință și neîncrederii. Indienii care se aflau în umbră erau mai puțin rezervați, și Duncan îi surprinse de mai multe ori cum îl priveau pe furiș, curioși și atenți ; și, la drept vorbind, nu era trăsătură pe chipul lui și nu făcea un gest, nu mișca un mușchi care să nu le atragă atenția și din care să nu facă fiecare vreo presupunere și bineînțeles priveau cu luare-aminte felul cum era îmbrăcat.

În sfîrșit, un bărbat care începuse să încărunțească, dar ale cărui mișcări vii, ținuta dreaptă, trupul robust precum și pasul sigur arătau că avea încă toată vigoarea maturității, înaintă dintr-un colț al încăperii în care stătuse, probabil, ca să observe fără să fie văzut, și adresîndu-se lui Heyward, îi vorbi folosindu-se de limba wyandoților sau huronilor. Deși maiorul nu putea înțelege ce-i spunea și cu toate că nu le pricepea nici gesturile, ghici totuși în tonul lui mai curînd bunăvoință decît mînie.

Făcu cîteva semne, pentru a-i da să înțeleagă că nu cunoștea această limbă.

— Nici unul din frații mei nu vorbește franțuzește sau englezește ? întrebă apoi Duncan în franțuzește, uitîndu-se pe rînd la cei care se găseau lîngă el, în speranța că vreunul îi va răspunde. Cei mai mulți se întoarseră spre el, ca pentru a-l asculta cu mai multă atenție, dar nu primi răspuns de la nimeni.

— Mi-ar părea rău să cred, — reluă Heyward, tot în franțuzește într-un vocabular foarte simplu și vorbind rar în speranța că va fi mai bine înțeles, — că în acest trib viteaz și înțelept nu se află nimeni care să înțeleagă limba de care se servește marele rege cînd vorbește cu fiii săi. I-ar face multă inimă rea să știe că războinicii lui roșii au atît de puțin respect pentru el.

Urmă o lungă pauză ; pe toate chipurile era zugrăvită o gravitate netulburată și nici un gest, nici o clipire în ochi nu arătau ce impresie făcuse această observație. Duncan, care știa că darul de a tăcea era o virtute la sălbatici, hotărî să ia și el pildă de la ei și profită de acest răstimp ca să-și adune gîndurile.

În sfîrșit același războinic care-i mai vorbise, îl întrebă pe un ton tăios, întrebuințînd dialectul francez din Canada :

— Cînd tatăl nostru, marele rege, vorbește poporului său, întrebuințează limba huronilor ?

— Vorbește cu toți aceeași limbă, — răspunse Heyward tergiversînd — nu face nici o deosebire între fiii săi, fie că au pielea roșie, albă sau neagră, dar are o stimă aleasă pentru vitejii lui huroni.

— Și cum va vorbi, — continuă șeful, — cînd i se vor arăta scalpurile, care acum cinci nopți erau pe capul jenghezilor [1] ?

[1] Jenghezi — englezi (n.t.).

— Jenghezii erau dușmanii lui, — spuse Duncan cu un fior în suflet, — și va spune : „Asta-i bine, huronii mei au fost viteji ca totdeauna".

— Părintele nostru din Canada nu gîndește așa. În loc să privească înainte, ca să răsplătească pe indienii săi, privește în urmă. Vede jenghezii morți, dar nu vede huronii. Ce înseamnă asta ?

— Un șef mare ca el are mai multă minte decît grai. El privește înapoi, ca să vadă dacă vreun inamic nu se ia după urmele lui.

— Barca unui prieten mort nu poate pluti pe Horican, răspunse huronul întunecat. Urechile lui sînt deschise delawarilor, care nu ne sînt prieteni, și i le împuiază cu minciuni.

— Nu se poate. Uite, mie mi-a dat ordin, mie care sînt un om învățat în arta de a lecui bolile, să vin printre fiii săi, huronii roșii de la Marile Lacuri, și să-i întreb dacă este cineva bolnav.

O altă tăcere, tot atît de îndelungată ca cea dintîi și tot atît de adîncă, urmă declarației lui Duncan asupra calității în care venise, sau mai curînd asupra rolului ce-și propusese să joace. Dar, în același timp, ca pentru a judeca dacă cele spuse de el erau adevărate sau false, toți ochii se ațintiră asupra lui, cu o atenție și insistență care îl neliniștiră serios în ceea ce privea rezultatul acestei cercetări. În sfîrșit, același huron vorbi iar :

— Oamenii învățați din Canada își vopsesc pielea ? îl întrebă el rece. I-am auzit că se laudă cu fața lor palidă.

— Cînd un șef indian vine printre părinții lui albi își aruncă pielea de bivol, ca să pună cămașa ce i se dă-

ruiește. Frații mei indieni mi-au dat această înfățișare și o respect din dragoste pentru ei.

Un murmur de aprobare arătă că acest compliment făcut indienilor era primit favorabil. Șeful făcu un gest de mulțumire, întinzînd mîna. Cea mai mare parte din tovarășii săi îl imitară și o rumoare generală aprobă pe cel ce vorbise. Duncan răsuflă ușurat, încredințat că scăpase de privirile iscoditoare care-l fulgerau și, cum pregătise o poveste simplă, care ar fi făcut să se creadă înșelătoria lui nevinovată, nutrea speranța că va reuși în misiunea lui.

Un alt războinic se ridică și, după o tăcere de cîteva minute, de parcă s-ar fi gîndit cum trebuie să răspundă mai bine celor spuse de străin, făcu un gest ca să anunțe că va lua cuvîntul. Dar abia deschise gura că un zgomot surd se auzi din pădure, și aproape în același timp le ajunse la urechi un strigăt ascuțit și pătrunzător, prelung, care se asemăna cu urletul jalnic al unui lup.

La această întrerupere neașteptată, care atrase vădit întreaga atenție a indienilor, Duncan se ridică tremurînd, atît de mult îl impresionase acest strigăt îngrozitor, deși nu știa cine-l scosese și pentru care motiv. În aceeași clipă, toți războinicii se repeziră afară din colibă și umplură văzduhul cu strigăte puternice, care aproape că acopereau strigătele înfiorătoare pe care maiorul le mai auzea încă, din cînd în cînd, din pădure.

Neputînd rezista dorinței de a ști ce se petrecea, ieși la rîndul lui din colibă și se găsi îndată în mijlocul unei mulțimi agitate, alcătuită, după cît se părea, din toți locuitorii taberei. Bărbați, femei, bătrîni, copii, infirmi, tot tribul se strînsese acolo. Unii scoteau exclamații triu-

fătoare, alții băteau din mîini, cu o bucurie care avea în ea ceva feroce ; toți arătau o mulțumire sălbatică față de un eveniment neașteptat. Deși mirat la început de tumult, Heyward descoperi în curînd cheia acestui mister.

Cerul era încă destul de luminos, așa că se puteau zări între copaci mai multe poteci de la marginea luminișului, care duceau în pădure. Un șir de războinici ieșise din desiș pe una din ele și înainta spre locuințe. Cel care mergea în frunte ducea un băț pe care erau atîrnate, cum se văzu după aceea, mai multe scalpuri. Strigătele îngrozitoare care se auziseră erau, ceea ce albii numiseră cu destulă dreptate, strigătul de moarte, și repetarea lui avea de scop să anunțe tribului numărul inamicilor uciși. Heyward cunoștea acest obicei al indienilor și aceasta îl ajută să găsească explicația. Aflînd deci că această întrerupere se datora întoarcerii neprevăzute a unui grup de războinici plecați într-o expediție, se mai liniști și se felicită pentru această împrejurare, grație căreia avea să i se dea mai puțină atenție.

Războinicii sosiți se opriră la o sută de metri de locuințe. Strigătele lor, cînd de bocet, cînd de triumf, vrînd să exprime pe rînd gemetele muribunzilor și bucuria învingătorilor, încetaseră cu desăvîrșire. Unul din ei făcu cîțiva pași înainte și chemă pe cei morți cu voce tare, cu toate că aceștia nu puteau să-i audă cuvintele, după cum nu auziseră nici urletele înfiorătoare de mai înainte. Astfel făcu el cunoscută izbînda cîștigată. Ar fi greu să dăm o idee despre extazul sălbatic și manifestările de bucurie cu care fu primită această noutate.

Întreaga tabără se umplu într-o clipă de strigăte și învălmășeală. Războinicii își scoaseră cuțitele și le învîr-

tiră în aer, apoi, așezați pe două rînduri, formară o alee care se întindea de la locul în care se opriseră învingătorii, pînă la ușa colibei de unde ieșise Duncan. Femeile luară bețe, securi, orice armă le căzu în mînă și se așezară în rînd, să ia parte și ele la petrecerea plină de cruzime care urma să aibă loc. Nici chiar copiii nu voiau să piardă spectacolul : smulgeau de la cingătoarea tatălui lor *tomahawk*-urile pe care abia le puteau ridica și se strecurau între războinici, ca să imite cît mai bine pe sălbaticii lor părinți.

În luminiș se pregătiseră mai multe grămezi de mărăcini, și femeile bătrîne le dădeau foc, ca să facă lumină pentru cele ce aveau să se petreacă. Cînd se aprinse focul, care eclipsă puțina și firava lumină a zilei ce mai rămăsese, priveliștea apăru mai distinctă și mai hidoasă. Scena oferea un tablou izbitor, al cărui cadru era alcătuit de o masă întunecată de pini, pe care se profilau războinicii proaspăt sosiți.

La cîțiva pași înaintea lor se aflau doi prizonieri care păreau sortiți să joace rolul principal în scena crudă care urma să aibă loc. Lumina nu era destul de puternică, așa că Heyward nu le putea vedea trăsăturile de la distanța la care se afla, dar liniștea lor dovedea că erau însuflețiți de sentimente cu totul diferite. Unul din ei își ținea trupul drept, avea o înfățișare dîrză și părea gata să înfrunte destinul ca un erou ; celălalt își înclinase capul pe piept, ca și cum ar fi fost copleșit de rușine, sau paralizat de spaimă.

Duncan, care era un suflet generos, simți o vie admirație, și chipul lui era plin de compătimire pentru cel dintîi, cu toate că nu era prea prudent să-și arate aceste sentimente. Totuși nu-și putea desprinde ochii de pe el ;

îi urmărea toate mișcările și, văzînd că picioarele și mîinile lui păreau pe cît de sprintene, pe atît de robuste și bine proporționate, căută să se convingă că, ajutat de o nobilă dîrzenie, omul ar putea să scape de o primejdie atît de mare. Tînărul prizonier putea oare să spere că va supraviețui drumului pe care prevedea că va fi silit să-l facă între cele două rînduri de sălbatici furioși, înarmați, care urmăreau să-l ucidă ? Pe nesimțite, maiorul se apropie mai mult de linia întunecaților huroni, cu răsuflarea tăiată de grija nefericitului prizonier.

În aceeași clipă auzi un singur strigăt : se dădea semnalul de pornire în cursa fatală. Se lăsă o liniște adîncă timp de cîteva momente, urmată de niște urlete mai înfricoșătoare decît tot ce auzise vreodată. Una din cele două victime rămase nemișcată ; cealaltă porni în aceeași clipă, cu ușurința unui cerb. Intră în defileul format de inamicii săi, dar nu continuă să-l parcurgă așa cum se așteptau toți. Abia intră în el și, înainte ca cineva să fi avut timp să-i dea măcar o singură lovitură, sări peste capetele unui cîrd de copii și se îndepărtă repede de huroni, pe un drum mai puțin primejdios. După această mișcare iscusită, văzduhul răsună de blesteme, rîndurile se rupseră și fiecare începu să alerge de colo pînă colo.

Mărăcinii în flăcări răspîndeau o lumină roșiatică și sinistră. Sălbaticii mai depărtați de foc păreau spectre înnebunite zburînd prin văzduh, iar ferocitatea acelora care treceau prin vecinătatea vîlvătăilor era subliniată de lumina pe care flăcările o aruncau pe chipurile lor aprinse de patimă.

E lesne de înțeles că, în mijlocul unei astfel de mulțimi de inamici înverșunați, cel care fugise n-avea timp

să răsufle. O clipă crezu că va izbuti să intre în pădure, dar o găsi păzită de cei ce-l făcuseră prizonier și fu nevoit să se arunce din nou în mijlocul urmăritorilor. Întorcîndu-se ca un cerb care vede vînătorul în fața lui, sări dintr-un salt peste o grămadă mare de mărăcini aprinși și, trecînd cu iuțeala unei săgeți printr-un grup de femei, se ivi deodată în celălalt capăt al luminișului. Dar și în partea aceea erau huroni, mai vîrstnici și mai vicleni, care pîndeau. Se îndreptă atunci spre locul cel mai întunecat și Duncan, care nu-l mai văzu cîteva clipe, crezu că vioiul și curajosul tînăr era pierdut.

Nu mai putu deosebi decît o masă confuză de chipuri omenești care alergau încoace și încolo, în dezordine. Cuțitele, bîtele, *tomahawk*-urile erau încă ridicate în aer și acest lucru dovedea că lovitura fatală tot nu fusese dată. Strigătele stridente ale femeilor și urletele înfiorătoare ale războinicilor făceau această priveliște și mai înspăimîntătoare. Dar, din timp în timp, Duncan întrezărea în obscuritate o umbră sprintenă, care sărea cu ușurință peste cîte un obstacol întîlnit în cale, și spera atunci că tînărul prizonier își va mai putea păstra această uimitoare energie și forță, care păreau nesecate.

Deodată, mulțimea se dădu înapoi și se apropie de locul unde se afla maiorul. Cîțiva sălbatici voiră să treacă printr-un grup numeros de femei și copii, din care răsturnară cîțiva, și în mijlocul acestei învălmășeli, Duncan îl văzu pe prizonier ivindu-se iar. Totuși, puterile omului nu puteau să reziste încă mult timp la o încercare atît de groaznică, și nefericitul părea că-și dă seama. Cu puterile sleite străbătu încă un grup de războinici uimiți de îndrăzneala lui și, sărind ca o căprioară, făcu — după cum

i se păru lui Duncan — un ultim efort, ca să intre în pădure. Ca și cum ar fi știut că nu trebuia să se teamă de nici o primejdie din partea tînărului ofițer englez, fugarul trecu atît de aproape de el, încît în fugă îi atinse hainele.

Un sălbatic de o înălțime uriașă care pînă atunci își cruțase puterile îl urmărea cu *tomahawk*-ul ridicat și amenința să-i dea lovitura mortală. Atunci Duncan, văzînd primejdia iminentă, întinse piciorul ca din întîmplare, îi puse piedică huronului, și acesta căzu, aproape de călcîiele celui pe care îl urmărea. Fugarul profită mai repede ca gîndul de acest avantaj, și, privindu-l pe Duncan, dispăru ca un meteor. Heyward îl căută în toate părțile și, neputîndu-l descoperi, se bucură că reușise să scape în pădure, cînd deodată îl zări stînd sprijinit liniștit de un stîlp vopsit în diferite culori, lîngă ușa cabanei principale.

Temîndu-se să nu se fi descoperit ajutorul dat la timp fugarului și ca această împrejurare să nu-i fie fatală lui, Duncan își schimbă locul de îndată ce constată efectul intervenției sale, care scăpase pe necunoscut de la o moarte sigură, și se amestecă în mulțimea îngrămădită în jurul cabanei principale, cu un aer la fel de nemulțumit, ca și gloata adunată să vadă o execuție, dar care află că sentința a fost suspendată.

Un sentiment inexplicabil, mai puternic decît curiozitatea, îl îndemna să se apropie de prizonier, dar ar fi trebuit să-și croiască drum cu coatele prin rîndurile mulțimii înghesuite, lucru pe care nu-l socotea prudent în situația în care se afla acum. Văzu totuși la distanță că prizonierul își trecuse un braț împrejurul stîlpului sacru

care-l apăra, desigur sfîrșit de oboseală, respirînd cu greutate, dar stăpînindu-și cu mîndrie orice geamăt sau mișcare care i-ar fi putut trăda suferința. Un obicei străvechi, din moși-strămoși, făcea inviolabilă persoana lui pînă cînd sfatul tribului se va întruni și îi va hotărî soarta ; dar nu era greu de prevăzut ce va hotărî sfatul, judecînd după sentimentele manifestate de cei ce-l înconjurau.

În limba huronilor nu există termen de dispreț, epitete umilitoare, insulte care să nu-i fi fost adresate de femei tînărului străin, care reușise să scape de mînia lor. Ele mergeau pînă într-acolo, încît îl învinuiau de sforțările pe care le făcuse ca să scape și îi spuneau, cu o ironie amară, că picioarele lui prețuiau mai mult decît mîinile și că ar fi trebuit să i se pună aripi, pentru că nu știa să se folosească nici de săgeți, nici de cuțit. Prizonierul nu răspundea nimic la toate aceste insulte și nu arăta nici teamă, nici mînie, ci numai un dispreț demn. Înfuriate de calmul lui netulburat, dar mai ales de izbînda lui, femeile, după ce sfîrșiră cu batjocurile pe care le cunoșteau, începură să urle înfiorător.

Apoi, una din bătrînele care aprinseseră focurile în luminiș, își făcu drum prin mulțime și se așeză în fața prizonierului. Fața ei zbîrcită, cu trăsături scofîlcite și murdăria ei dezgustătoare ar fi făcut să se creadă că e o vrăjitoare. Dînd la o parte veșmîntul ușor care o acoperea, își întinse brațul lung, numai piele și os, spre prizonier și începu să-i vorbească în limba delawară, ca să fie sigură că o va înțelege :

— Ascultă, delawarule, — îi spuse ea, rîzînd batjocoritor, — voi sînteți o națiie de muieri și mîinilor voastre vi se potrivește mai bine sapa decît pușca. Femeile voas-

tre zămislesc cerbi ; și, dacă un urs, un șarpe sau o pisică sălbatică s-ar naște printre voi, ați lua-o la goană. Fiicele huronilor o să vă facă fuste și noi, ca peţitoare, îţi vom găsi un soţ.

Hohote sălbatice de rîs, îndelung prelungite, urmară acestei din urmă batjocuri și în mijlocul glasurilor sparte sau piţigăiate ale bătrînelor, a căror răutate părea să fi crescut cu anii, se deosebeau vocile femeilor tinere. Dar străinul nu se sinchisea de batjocuri și de insulte ; ţinea mereu capul în sus și ai fi zis că se crede singur, dacă n-ar fi aruncat din cînd în cînd cîte o privire dispreţuitoare și mîndră asupra războinicilor, care tăceau ursuzi în spatele femeilor.

Furioasă de calmul prizonierului, bătrîna, își puse iar mîinile în șolduri și-l împroșcă cu o nouă ploaie de batjocuri, pe care zadarnic am încerca să le înșirăm pe hîrtie. Dar, deși se vede că avea o îndelungată experienţă în arta de a insulta pe nefericiţii prizonieri și își făcuse o reputaţie de acest soi în tribul ei, degeaba se întărîtă și făcu spume la gură, fiindcă nu fu în stare să-l facă pe cel batjocorit nici măcar să-și clintească un mușchi de pe faţă.

Ciuda provocată de această nepăsare începu să se transmită și altor privitori. Un copilandru, care se vede că fusese primit numai de puţină vreme printre războinicii tribului său, sări în ajutorul vrăjitoarei, agitînd *tomahawk*-ul, amestecîndu-și amenințările lui deșarte cu ocările babei, ca să-l sperie pe nefericitul captiv. Prizonierul însă întoarse capul spre el cu o milă dispreţuitoare și-și reluă atitudinea liniștită pe care o avusese tot tim-

pul pînă atunci. Dar mișcarea făcută îi îngăduise să-și țintească o clipă ochii dîrzi și pătrunzători în ochii lui Duncan, și acesta recunoscu brusc pe tînărul mohican Uncas.

Uimirea îi tăie respirația. Tremurînd de grijă pentru situația critică în care se afla prietenul lui, Heyward lăsă capul în jos, de teamă ca expresia întipărită pe figura lui să nu grăbească soarta prizonierului, care părea totuși că nu se temea de nimic, cel puțin în acel moment.

Aproape în aceeași clipă un războinic, împingînd cu brutalitate la o parte femeile și copiii, își făcu drum prin mulțime, îl luă pe Uncas de braț și îl împinse în coliba cea mare, unde fu urmat de toți șefii și de războinicii mai de seamă ai tribului. Heyward, mînat de neliniște, găsi și el mijlocul să se strecoare printre ei, fără să atragă prea mult atenția asupra lui.

Huronilor le trebuiră cîteva minute ca să se așeze după rangul pe care-l aveau în trib și după influența fiecăruia, adică în aceeași ordine ca atunci cînd Heyward se înfățișase înaintea lor. Bătrînii și șefii principali se așezară în centrul colibei, în partea mai bine luminată, sub torță. Tinerii și războinicii cu obrajii pictați, care făceau parte dintr-o categorie inferioară, stăteau în cerc, mai în urmă. În mijlocul colibei, sub spărtura făcută în acoperiș ca să iasă fumul și prin care se vedeau strălucind cîteva stele, ședea Uncas, în picioare, calm și plin de mîndrie. Înfățișarea lui mîndră și demnă nu scăpă privirilor pătrunzătoare ale judecătorilor săi și adesea se uitau la el cu niște ochi care nu-și pierduseră nimic din ferocitate, dar care vădeau admirație pentru curajul lui.

Nu se întîmplă același lucru cu cel care, ca și tînărul mohican, fusese condamnat să treacă printre cele două rînduri de sălbatici înarmați. El nu profitase de momentele de zarvă și de învălmășeală pe care le-am descris, ca să încerce să scape ; și deși nimeni nu se gîndise să-l supravegheze, rămăsese nemișcat, parcă întruchipînd statuia rușinii. Nici o mînă nu-l înșfăcase ca să-l aducă în coliba de sfat ; intrase singur, ca atras de un destin de la care simțea că nu se poate smulge.

Duncan profită de prima ocazie, ca să-l privească în față, temîndu-se să nu recunoască în el un alt prieten. Dar de la prima vedere se încredință că era un străin și, ceea ce-i păru și mai inexplicabil, după chipul cum era vopsit pe trup, părea să fie un războinic huron. Dar în loc să ia loc printre camarazii săi, se așezase singur într-un colț izolat de mulțime, cu capul înclinat pe piept și chircit, ca și cum ar fi vrut să ocupe cît mai puțin loc posibil.

Cînd fiecare își luă locul ce i se cuvenea, în adunare se făcu liniște adîncă, și șeful cu părul cărunt pomenit mai înainte se adresă lui Uncas în limba delawarilor.

— Delawarule, — îi spuse el, — deși faci parte dintr-un trib de muieri, ai dat dovadă că ești un bărbat. Ți-aș da bucuros de mîncare, dar cel care mănîncă la un loc cu un huron devine prietenul lui. Odihnește-te pînă cînd răsare soarele și ai să auzi cuvintele sfatului.

— Șapte nopți lungi am ajunat, ca să cercetez urmele huronilor, răspunse Uncas. Copiii lenapilor știu să străbată drumul adevărului, fără să se oprească să mănînce.

— Doi din războinicii mei sînt pe urmele însoțitorului tău, reluă bătrînul șef, fără să pară că dă vreo atenție înfruntării lui Uncas. Cînd se vor înapoia, glasul înțelepților sfatului îți va spune : trăiește sau mori !

— Dar huronii n-au urechi ? strigă tînărul mohican. Delawarul, de cînd e prizonierul vostru, a auzit de două ori focul unei puști binecunoscute. Cei doi războinici ai voștri nu se vor întoarce niciodată.

O liniște tristă de cîteva minute urmă acestei declarații îndrăznețe, care amintea de pușca lui Ochi-de-Șoim. Duncan, neliniștit de această tăcere neașteptată, înălță capul, ca să încerce să citească pe chipul sălbaticilor ce impresie făcuse asupra lor cele spuse de tînărul său prieten, dar șeful reluă în acel moment cuvîntul și se mulțumi să spună :

— Dacă lenapii sînt atît de iscusiți, de ce unul dintre cei mai viteji războinici de-ai lor se află aici ?

— Pentru că a urmărit pașii unui laș care fugea, — răspunse Uncas, — și pentru că a căzut într-o cursă. Castorul este isteț și totuși poate fi prins.

Vorbind astfel, arătă cu degetul pe huronul singuratic, ghemuit într-un colț, dar fără să-i acorde altă atenție decît o privire de dispreț. Cuvintele, gesturile și privirea lui produceau o impresie puternică asupra celor ce-l ascultau. Toți ochii se îndreptară ursuzi în același timp spre omul pe care îl arătase și murmurul care se iscă ajunse pînă la mulțimea de femei și de copii îngrămădiți la ușă, atît de strînși unul în altul, încît între ei nu rămăsese nici un spațiu gol, oricît de mic.

În acest timp, șefii mai în vîrstă își împărtășeau impresiile prin fraze scurte, rostite pe șoptite și însoțite de gesturi energice. Urmă iar o tăcere îndelungată, gravă, care preceda, după cum știu toți cei prezenți, sentința solemnă și importantă ce urma să se dea. Huronii care stăteau mai în urmă se ridicau pe vîrful picioarelor, ca să poată vedea, și chiar vinovatul, uitînd o clipă de rușinea care-l acoperea, ridică neliniștit capul, ca să citească în privirea șefilor ce soartă îl așteaptă. În sfîrșit, bătrînul șef, despre care am vorbit destul de des, se ridică, trecu pe lîngă Uncas care stătea neclintit, înaintă spre huronul izolat și se opri în fața lui, într-o atitudine demnă.

În aceeași clipă, bătrîna, care copleșise pe Uncas cu atîtea insulte, intră în colibă, luă în mînă singura torță care-o lumina și începu să execute un fel de dans, murmurînd cuvinte care puteau fi socotite o incantație. Nimeni n-o chemase în cabană, dar nimeni nu părea dispus să-i spună să iasă afară.

Apropiindu-se de Uncas, ridică torța în așa fel, încît să-i lumineze din plin fața și cea mai mică emoție să se poată citi pe chipul lui. Dar mohicanul înfruntă cu tărie și această nouă încercare, își păstră atitudinea mîndră și liniștită ; ochii lui nu-și schimbară direcția și ațintind depărtările, nici măcar o clipă nu-și aruncă privirea asupra chipului respingător al zgripțuroaicei, nepăsător la gesturile ei iscoditoare. Mulțumită de isprava ei, îl părăsi, lăsînd să se vadă o ușoară umbră de bucurie, și se duse să repete gestul cu compatriotul ei, care nu arăta însă aceeași stăpînire de sine.

Și acesta era în floarea vîrstei, iar puținele veșminte pe care le purta nu-i puteau ascunde frumoasa conformație a torsului, brațelor și coapselor, care se desenau perfect la lumina torței. Duncan îl privi, însă, și întoarse repede ochii, cu dezgust și oroare. Tot corpul îi era agitat de convulsiile fricii. Văzîndu-l astfel, bătrîna începu un fel de cîntec încet și plîngăreț, dar șeful întinse brațul și o dădu binișor la o parte.

— Trestie Mlădioasă, — zise el, adresîndu-se tînărului huron, — deși Marele Spirit ți-a dat o înfățișare plăcută, ar fi fost mai bine pentru tine dacă nu te-ai fi născut. În luptă limba ta vorbește mai mult decît virtutea. Nici unul din tinerii mei războinici nu face securea să intre mai adînc în stîlpul războiului, dar nici unul nu lovește mai slab pe jenghezi. Inamicii noștri cunosc forma spatelui tău, dar niciodată nu ți-au văzut culoarea ochilor. De trei ori te-au chemat la luptă și de trei ori ai refuzat să te duci. Nu ești demn de tribul nostru. Numele tău nu va mai fi rostit. A și fost uitat.

Pe cînd șeful pronunța aceste cuvinte, cu pauze după fiecare frază, huronul ridică în sus capul, din respect pentru vîrsta și rangul celui care-i vorbea. Rușinea, teama, groaza și mîndria îi erau zugrăvite în același timp pe chip. Din aceste sentimente care i se zbăteau în suflet, învinse mîndria. Ochii i se însuflețiră deodată și priviră dîrz pe războinicii ale căror laude ar fi vrut să le merite, cel puțin în ultimele lui clipe. Se ridică și, descoperindu-și pieptul, privi fără să tremure cuțitul fatal care strălucea în mîna necruțătorului său judecător. Fu văzut surîzînd, chiar în timp ce unealta morții i se împlînta încet în

inimă, parcă ar fi simțit o bucurie descoperind că moartea nu-i atît de groaznică cum îl făcuse să creadă, pînă atunci, firea lui temătoare. În sfîrșit căzu fără suflare la picioarele lui Uncas, mereu calm și nemișcat.

Bătrîna scoase un urlet de jale, stinse torța aruncînd-o la pămînt și, deodată, în cabană domni un întuneric complet. Toți cei care se aflau acolo ieșiră imediat, ca niște stafii rătăcitoare, și Duncan crezu că a rămas singur cu trupul victimei, din care viața încă nu se scursese cu totul.

Redactor : GH. D. VASILE
Tehnoredactor : FLORICA WEIDLE

Dat la cules 7.XII.1974. Bun de tipar 6.II.1975. Apărut 1975. Comanda nr. 1059. Tiraj 125.000. Coli de tipar 5,5.

Tiparul executat sub comanda nr. 40.791 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1 București
Republica Socialistă România

Ceea ce ridică valoarea artistică și reprezentativă a acestei opere e fresca impresionantă a colonizării continentului american în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, zugrăvită de un scriitor incontestabil stăpîn pe arta construirii intrigii și desfășurării dramatice a acțiunii. Cooper a fost un creator al romanului istoric de aventuri și unul dintre principalii peisagiști epici din literatura universală. Ciclul său este un exemplu de povestire palpitantă în cadrul unei splendide naturi.

MIHNEA GHEORGHIU

Vol. I–II–III 10 Lei

Editura Ion Creangă • București